

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Félélős szerkesztő:
VÉSZI JOZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 ft).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Komjáthy kék-könyve.

Budapest, február 1.

(v.) A közjogi ellenzék vezérszónoka, a sok mindenben járatos Komjáthy Béla kérdés tárgyává tette ma a képviselőházban a brassói román iskolák ügyét. Nem vonhatjuk meg tőle az elismerést, hogy rendkívüli alaposággal tárgyalta témáját. Feltárta a kényes ügynek egész historikumát s csodálkozva hallottunk tőle ezernyi érdekes adatot, köztük sok olyat is, amelyhez nem fér hozzá közönséges halandó. Valóságos kék-könyv volt ez a beszéd, kivonatos gyűjteménye a kérdés harminc esztendő diplomáciai történetének. Kaptunk benne szemelvényeket a magyar kormány és a bukaresti kabinet közt évtizedekkel ezelőtt váltott jegyzékekből, amikbe avatatlan szem eddig nem tekinthetett be soha; sőt hallottuk tőle azt a kijelentést is, hogy rendelkezik még bőségesebb anyaggal, amit mostanság nem diszkreicióból fojt magába, hanem mert kímélni kívánja a parlament idejét. Valóban ki kell mondanunk, hogy Komjáthy Béla igen alaposan informálódott tárgya felől s szinte ontotta magából a meglepő tudnivalókat.

S a végén mégis azt kellett tapasztalnia, hogy a temérdek levéltári anyagot hiába szedte magába: interpellációjával kudarcot akart rendezni a kormánynak, de a kocka megfordult s a kirohanás Széll Kálmánnak hozott teljes diadalt. Komjáthynek az előzmények széles fejtegetésével nyilván az volt a szándéka, hogy fényes hátteret fessen a miniszterelnök elszomorító nyilatkozatának. Mert elszomorító nyilatkozatot várt s nem is csinált titkot belőle. Ugy keresztülcsendült beszédén az a komor sejtés, hogy amit a megélőző kormány nagy bravúrral kezdemé-

nyezett, az csufságosan elpocsékolódott a Széll Kálmán kezén. Szerfölött komor volt a Komjáthy spuriusza s szavaiban a hazárulás lappangó vádja borongott. Kiderült aztán, hogy rossz volt ez a spuriusz. Az előszóval elmondott kék-könyv megszerkesztésének kárba vesztett minden fáradsága, mert a mód, ahogy Széll Kálmán ezt a kényes kérdést megoldotta, valóságos vívmányt jelent a magyar állam szuverenitásának s legérzékenyebb nemzeti érdekeinknek szempontjából.

Elfogulatlanul vizsgálva ezt a megoldást, az egész közvélemény hazafias meglepődéssel fogja azt üdvözölni. A kérdéses ügyben az eddigi állapot az volt, hogy a román kormány derüre-borura küldött be titkos iskolaszubvenciókat Erdélybe, ahol ezeket az összegeket minden ellenőrzés nélkül, minden számadási kötelezettség nélkül, akár államfelforgató célokra is fordíthatták. A Széll Kálmán létrehozta megoldás egy csapással megszünteti az eddig üzött visszaéléseket s a jövőben üzhetők is. Ezelőtt negyedfél évszázaddal valamelyik moldvai vajda ingatlanokban alapítványt tett a brassói Nikolaj-egyház által fenntartott középiskolák javára. Jóval később Románia szekularizálta az egyházi javakat s e bevont jóságok között ott voltak azok is, amelyeknek jövedelme a brassói iskolákat illette. Ezt a jövedelmet használva fel ürügyül, küldött a román kormány egész az utolsó időkig bizalmas uton ismeretlen mennyiségű összegeket Erdélybe. A megoldásnál tehát két szempontnak kellett érvényesülnie. Az egyik az, hogy amire a brassói Nikolaj-egyháznak magánjogi igénye van, attól ne essék el; a másik pedig az, hogy ami jövedelmet valamely magyarországi iskola bír, azt a magyar kormány kezéből és ellenőrzése mellett élvezze.

Mind a két szempontból örvendetesen kielégítő az a megoldás, amelyről Széll Kálmán ma a parlamentnek beszámolt. A román kormány elismeri, hogy az alapítványi ingatlanok értékével adósa az említett brassói egyháznak és ezt az értéket körülbelül egy millió franknyi összegen meg is váltja. De ez az összeg nem Romániából küldi ezentul a maga kamatait Brassóba, hanem a magyar állampénztárnál tétetik le s kamatjövendelmét a magyar királyi közoktatásügyi miniszter utalványozza ki a szóban lévő két brassói iskola fenntartójának, aki tartozik eltűnő Magyarország kormányának fizetés és állami ellenőrzését és számot adni a jövedelem minden fillérének hova fordításáról. Ezenkívül kötelezi magát a román kormány, hogy a jövőben semmiféle egyházi vagy iskolai célra, semmiféle uton és módon, semmiféle szubvenciót vagy segítséget a magyar korona területére küldeni nem fog. Így oldotta meg Széll Kálmán ezt a kényes és kínos kérdést. A miniszterelnök e bejelentését tapsriadallal fogadta a Háznak tulnyomó többsége. S amily bőven jutott ki Széll Kálmánnak az elismerésből, épp olyan bőven rá is szolgált. Mit követelt a magyar állami és nemzeti érdek az adott esetben? Azt-e, hogy amire a brassói iskolának évszázados jussa volt, attól egyszerűen elessék s az a millió frank Románia államkincstárának jusson maratalékul? Semmi ilyest az állami és nemzeti érdek nem követelt. Hogy valamely magyarországi jogi személy megfosztassék jogi tulajdonától, azt nem kívánja a mi államunk tekintélye; s hogy egy idegen állam kincstárának egy millió franknyi hasznót juttassunk, ezt nem kívánja a magyar nemzet méltósága. Az állami és a nemzeti szempont csak annyit követel, hogy ebben az ország-

TÁRCA.

Mater dolorosa.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Lux Terka.

Nem lehetett az asszonyt kapacitálni. Hiába beszélt neki az apja:

— Minden vallás jó vallás, Zsuzsa fiam.

— Nem, nem! — s az asszony sikoltva emelte ég felé a karjait. — Hogy eladjam a hitemet! Minden ivadékomb hitét! Inkább a máglyára hurocoltatnám magamat...

Az asszony arca csakugyan a középkorbeli mártírok kifejezését öltötte magára. A szemei csodálatos ihlettséggel tapadtak az égre, míg hátraszögelt dereka, tragikus erővel magasra emelt karjai az Istent látszóttak segítségül hívni: Uram! el akarnak tőled szakítani...

Az öreg Cséfa Gábor kellellenül rázta meg a fejét erre a jelenetre s kissé zavartan babrált az asztalon az evőeszközökkel.

— Na, na — esztitotta a leányát — ha nem akarod, hát nem akarod. Nem áll a hátad mögött a zsandár... Csak — tette hozzá egy perenyi szünet után ravasz egykedvűséggel — csak a fiad, Zsuzsa... csak a fiad áll a hátad mögött...

A fia említésére leejtette az asszony felémelt karjait s csodálkozó ijedelemmel nézett az apjára.

— A fiam!? — rebegte.

— Ühüm — intett az öreg Cséfa. — Hisz' ha ő nem lenne, gondolhatod, hogy elő nem hozakodnék ilyesmivel... De így... Te egyedül, szegény Zsuzsám, csak elő lennél valahogy, mert én nem számítok... Én — s itt ráütött a vén préda, aki huszonöt év előtt

egy ülhelyében ezer hold földet kártyázott el a szatmári kaszinóban, — ráütött az evőeszközöire s ezekre hivatkozva folytatta — én mondom, hogy nem számítok... Egy verébtójás... s én jóllakom... Hisz tudod te azt, Zsuzsa, hogy én mindent megbecsülök és hogy semminek sem én, hanem a sors volt az oka... Ez a kés és villa, itt la, még vőlegény koromból való; három pengét, meg két nyelet nyűtt el negyven esztendő alatt s még mindig itt van épségben... Hát én, én... De a fiad, Zsuzsa...

A szegény meggyötört, boldogtalan asszony sirva borult le az asztal sarkára.

— Édes apám, édes apám... zokogta.

Utoljára is még a farkasnak is van szíve s a vén hitvány Cséfa ijedten húzta a székét a síró asszony közelébe.

— Na, na — simogatta ennek félig már ősz haját — hát legyen eszed, Zsuzsa... Hát nem szóltam semmit... A püspök hadd üljön ott magának a rezidenciájában... Mi is csak ellesszünk valahogy... A fura se gondolj... Hadd törje a nyakát, az ebadta. Ha nem akart ur lenni, hát hadd kalapálja a gőzmasinákat...

— Hisz nem is ez, nem is ez — zokogta az asszony, — de hisz tudja édes apám, hogy innen is elküldték... Mi lesz belőle?...

Ez a kérdés megint egyet fordított az öreg ember szívében a szeretet kulcsán és — újra magára húzta a sátni köpenyegét... A kétségbeesett tépelődőt adta:

— Bizony, én is azt kérde, hogy: mi lesz? Volt már a hitvány kölyke minden, még tán lökötő is. De sehol se maradt meg. Ezért aztán úgy gondolom, hogy legjobb volna őt megházasítani...

Az asszony keserűen legyintett a kezével.

— Ki menne ő hozzá?!

— Na, — felelte az öreg — csak akadna neki is valaki. Sőt úgy gondolom, hogy az ipse szeme meg is akadt már valami csinos lányzón... A Kut-utcába kajtat egyre ő kelme s

éppen ma hallottam a katolikus harangozótól, hogy az éjszaka is ott húzatta a cigánynyal a Tulogy Katica ablaka alatt... Hanem hát ez mind nem ér semmit, ha nincs a fiunk tisztességes állása... A püspöki uradalomban...

Az özvegy asszony szemeiben hirtelen felszáradtak a könnyek s tiltakozó mozdulattal szakította félbe az apját:

— Soha, soha!...

... Hisz ha nem, hát nem!... Ő bizony nem bánja... Rá se gondolt többet... Pedig dehogy nem gondolt! Ejjel nappal a püspöki uradalom járt az öreg Cséfa eszében, ahol a fiu irnoki, vagy micsoda állást töltene be, a leánya meg kulcsárné lenne és ő, őh, ő nem akarna semmi se lenni... Csak volna egy jó meleg szobája, ebédre s vacsorára egy kis jó pecsenyékéje, ehhez egy-egy liter boroska naponta s aztán a téli estéken valamelyik öreg pappal elferblizne nagy csöndesen.

Ilyen élet mellett el lehetne érni száz esztendőt is... Ez lenne az igazi menyország, nem az a másik... De azért az is meglenne. A püspök erről is gondoskodna; feloldana minden bűne alól a halottas ágyán s az utolsó kenettel homlokán meg se állna addig, míg szent Péter kapuján be nem kopogtatna...

Es ezt az egész paradicsomi életet csupán annyi fáradsággal kellene megkaparítani, mint mikor az ember utazás közben egyik hajóról a másikra száll át...

Itt is csak egyik templomnak a küszöbéről a másikra kellene átlépni s a Miatyánkot csupán egy kis ártatlan keresztvetéssel kellene megtoldani... Hát vallás, vallás... De mikor az asszonyok olyan szörnyen ostobák...

Es nem csak az asszony, de még a korhely Gyuri fiu is húzódozott eleinte a nagyapja ajánlatától.

ban semmiféle iskola külföldi kormánytól, vagy idegen uralkodótól szubvenciót ne huzzasson. Ezt az érdeket feltétlenül biztosítja az elért megoldás. Biztosít még ezenfelül egy fontos vívmányt: azt, hogy Romániát immár a nemzetközi becsület kötelezi az erdélyrészi oláh iskolák titkos támogatásának végleges beszüntetésére.

Ennél többet senki nem várhatott; aki nem akar szántsándékkal igazságtalan lenni, annak be kell érnie ezzel a minden szempontból kifogásolhatatlan megoldással. Voltak talán államférfiak, akiknek nem voltak ilyen magas igényeik. Ebben a tekintetben bizonyos hézag mutatkozik a Komjáthy Béla egyébként igen gazdag kék-könyvében. Talán jó volna utólagosan kiegészíteni azokat a kutatásokat; nyilván kiderülne, hogy az alapítvány-összegnek a magyar kormány kezébe s a magyar állampénztárba való lefizetése nem foglalt mindig helyet a posztulátumok között. Pedig a közvélemény velünk együtt nyilván ugy fogja találni, hogy épp ez a körülmény teszi a megoldást olyaná, amelybe Magyarország a maga állami tekintélyének s nemzeti érdekének sérelme nélkül megnyugodhatik. Széll Kálmán mai diadala teljes volt. A parlamentben felhangzott tapsviharnak élénk visszhangja fog kelni a közvéleményben.

A budgetvita.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 1.

A budgetvita... De boesánat, egyszer a krónikás is megengedheti magának, hogy a végén kezdje a történetet. Hát volt egyszer egy mumus, amit előbb a sajtóban mutogattak, aztán parlamenti szereplésre is kikészítettek — hogy nagyon, de nagyon meg lehessen vele ijeszteni a kormányt és a többséget.

De hiszen méltóztatnak emlékezni, hogy a sajtóból már kidugdosta a fejét a mumus és többször hangzott:

— A brassói román iskolákat Románia szubvencionálja...

A sajtóban ennyiért is megmutatkozott a felháborodás. Mert micsoda gondozásban lehet a magyar kultúra, ha magyar földön működő iskolák külföldről huzhatnak szubvenciót! s a magyar kormányok ezt türik, a jó isten tudja, mióta!

— Hogy jut ilyesmi eszébe? — kérdezte nyersen.

Az öreg ravaszul hunyorított a szemével.

— Hát csak hallottam. Itt is, ott is beszél... Mert a vallás katonáira épp olyan szükség van, mint a császár katonáira... Különösen mostanában, hogy a törvény a feje tetejére állította a vallást. Hát tudod, aztán nem riadnak vissza a toborzástól sem. Olyan szegény ördög pedig mindig akad, akinek ezen a világon nagyobb szüksége van egy darab kenyérré, mint a másikon egy fácskacombra...

— Ostobaság — dörmögte a fiu a bajuszába.

— Nem a'... Például, ha te fiam nem közönséges gépész legény lennél, hanem valami esinos lakkeiposi hivatalnokocska, tesztem fel — a püspöki uradalomban — hát akkor fogadom, hogy téged se kergetne el furkós bottal Tulogdy uram a leánya ablaka alá, mikor azt huzatod neki: Csak egy szép lány van a világon...

A fiatal ember fülig elvörösödve rágicsálta a bajuszát.

— Hát ezt már honnét tudja nagyapó? — mormolta bosszusan.

— Oh, én mindent tudok, amit nem kellene — kacagott az öreg vidáman. — Azt is tudom, hogy Bogdányi, a gazdag örmény, aki galandot meg mit árul a Fazekas-téren, nagyba kérdezősködik a harangozó feleségétől a Katica leányzó felől. Ezért aztán nem kellene azt mondanod bizonyos dolgokra, hogy: „ostobaság”, amíg nem gondolkoztál rajta, hogy csakugyan az-e? Hát csak gondolkozz rajta, Gyuri fiam...

Ezt a tanácsot meg is fogadta a fiatal ember. Még aznap délután, amíg kúnn az eszterhéja alatti hovertszett a hárságyon s szerelmes emberek módjára elfutaloda szíva magába a tornácpárkányon viritó violák illatát, egyszermindenkorra végzett kálvinista hitével.

Estére, a szegényes vacsora után, szóba is hozta az anyja előtt:

Aztán kikészítettek lassankint, hogy vizet tehessen a mumus a parlamentben is. Már tegnap híre járt, hogy Komjáthy Béla meg akarja miatta interpellálni a kormányt, de aztán szóbeli követek szétvitték a hírt, hogy a kormányelnök megkérte Komjáthyt, halasztaná ezt az interpellációt estétörtékre. A hír ezzel a földszítéssel nagyon hódított és a folyosón megindult a suttagás:

— Kellemetlen lehet a kegyelmes urnak az eset, azért halogatja.

És ma is talán azért nem akart még igazi hangulat mutatkozni a budgetvita introdukciója iránt, mert az emberek vérért egy kiesít bizsergésbe hozta a bejelentett sürgős interpelláció. De mi is lesz a brassói román iskolák kellemetlen eredetű szubvenciójával? Még tán vihar is kerekedik az ülés végére...

S most a krónikás egyelőre átugrik a budgetvitán.

Ott vagyunk a sürgős interpellációnál. Komjáthy Béla éppen most emelkedik fel s kezdi elmondani a brassói román iskolák történeti fejlődését. Hogyan támogatták az iskolákat a román kormány, a moldvai kormány; hogyan lett az egyikből román pénzen főgymnázium, a másikkól főreáltanoda; hogyan utasították ezek az iskolák vissza a szubvenciót, mikor a magyar kormány kínálta meg vele és így tovább. S egyszer csak odáig jut Komjáthy, hogy Tisza Kálmán meg is irta egyszer, mennyire lealázónak tartja az állam méltósága szempontjából, hogy idegen állam támogassa pénzzel a magyar területen levő iskolákat.

— Szó szerint így van? — veti közbe *Vézi József*.

— Szó szerint, mondja Komjáthy. De hát azért jött a szubvenció Romániából tovább is.

Kubik bekiált a csöndbe:

— Hát aztán hol volt Tisza?

— Tisza törvényt hozott a szubvenció ellen, jegyzi meg Komjáthy Béla s a nevetés, mely az imént még a nemzeti pártban hangzott, kontranevetést szül a régi Tiszáisták csoportjában. De ez mind csak évődés, mert a nemzeti párt azt feleli a nevetésre, hogy hát hol van az a törvény és merre van a hatása? S ez a kérdés megint csak visszavezet a faktumhoz, hogy magyar földön működő iskolák idegen államtól kapják a szubvenciót.

— Gyalázat! — zugja a kis szélsőbal.

Polónyi Géza pedig fölkiált:

— Tiszától Bánffyig minden kormányt vád alá kell helyezni!

— Amit nagyapó mond, nem is olyan boldogság...

Az özvegy pillantása fennakadt a rémülettel.

— Gyuri! — suttagta könnyörögve.

— Egy az isten, — volt a Gyuri kemény válasza — akár zsidók, akár törökök, akár mik vagyunk... És ha a mellett boldogulhat is az ember. Meg kellene ezt gondolni, édes anyám.

— Meggondoltam, — felelte esőndes szomorúsággal, de határozottan az özvegy. — Amely hitben születtem, abban akarok is meghalni. Te meg nagyapád tegyetek, amit akarok.

Ekkor pedig az történt, amit kis fiu korától nem eslekedett meg az istentől elrugaskodott gyerek, átéltéle az anyja térdeit s a fejét odafektette az ölébe.

— Lásza, édes anyám — beszélt innen a huszonnégy esztendő nagy gyerek, a szerelmes szívű korhely legény, gyöngéd, hízogó, kérlelő hangon — ha magam is megtenném, nem itélne el a világ bennünket. Én rólam van szó, édes anyám, az én életemről... Megjavulnék és boldog lehetnék, mert akkor hozzáim adnék ezt a leányt, akit szeretek... Így... lásza... nem tudom, hogy mi lesz belőlem... Végképp el fogok zúlni, a világ eszűjává leszek s édes anyám bizonyosan megátkozza még a születésem percét is... Anyuskám, édes jó, drága anyuskám!...

És ott sirt a nagy fiu az anyja ölébe temetve a fejét s a könnyei ráhulltak az anyja sovány, munkától megdurvult kezeire.

... Nagy Isten! milyen pereck voltak ezek... A méz édesége méreggel keverve, a boldogság és kétségbeesés kínosan vergődő percei, azok a perecek, amelyek arra születtek, hogy az asszonyi léleknek két legmagasabbosabb érzése, a vallás és anyai szeretet eszményi láncszemét könnyorlelenül szétszakítsa egymástól... Mater Dolorosa megannyi szenvedése és fájdalom marangolta az édesanya szívét. A szívet, amely megnyitja a gyermeknek...

Most már kezd melegezni a levegő és a szélsőbal szinte lesbe helyezkedik, hogy jól megfigyelje a magyar miniszterelnök minden szavát. Mert ezekből a szavakból vagy megnyugtató jöjjön, vagy vihar lesz, de nagy.

Ez a hangulat. És Széll Kálmán fölemelkedik, hogy az interpellációra nyomban válaszoljon. — Ma már nyugodtan szólhatok a doleghoz, mert éppen ma nyugtatták be a román parlamentben azt a törvényjavaslatot, mely ezt az ügyet a magyar kormány közreműködésével végleg elintézi.

Valami átmozajlik a parlamenti mezőkön. A nagy többségnek, mintha kő hengerednék le a lelkéről, már meglátszik az arcokon, hogy minden jót remélnek. A szóbeli mezőn is áfut a moraj, de egy-egy arc mintha meglepetést tükrözne. Ha a miniszterelnök talán csak azért kérte volna az interpellációt elhalasztását, hogy azon a napon válaszolhasson reá, mikor a végleges rendezésre vonatkozó javaslat már ott fekszik a román parlament asztalán...

De figyelj mindenki. S a miniszterelnök felhasználja az általános figyelmet, hogy azoknak a brassói iskoláknak történetét ő is elmondja. De valamivel pontosabban, dokumentumok alapján. Egyszer-egyszer még közbeszólnak, firtatással próbálkoznak a szóbeli mezőkről, de ez sem tart sokáig. Mert Széll Kálmán eljut az utolsó stádium megajzolásáig és fejtegetni kezdi, hogy milyen jogi alapon kezdte a román kormány a tárgyalást és mi a megállapodás.

Hát hogy mi... A román kormány megígérte, hogy ezenul nem ad szubvenciót brassói iskoláknak, a szubvenciót törli a költségvetéséből, ellenben letesz közel egy millió frankot a magyar állampénztárba régi jogok megváltása címén s ezenul a magyar kultuszminiszter adja ki az iskolák járandóságát — szoros számadás mellett. Eleinte ugyan a román kormány azt szerette volna, ha a brassói iskolák a metropolita útján kapják a szubvenciót, ilyen feltételbe azonban a magyar kormány nem ment bele. Az a törvényjavaslat tehát, melyet ma terjesztettek a román parlament elé, ilyen értelemben rendezzi az ügyet.

Minden egyes mondat nyomán viharos éljenzés hangzott. S Széll Kálmán mintegy befejezésül meglobogtatott egy írást a levegőben:

— Ha kíváncsiak rá az urak — itt a törvényjavaslat másolata!

Egy-két ember kivételével most már mindenki éljenzett, mindenki tapsolt. *Biró Lajos* pedig kipirult arecal fordult Komjáthyék felé:

— Ez a magyar miniszterelnök, nem Bánffy!

Nagy volt a lelkesedés. S talán ez okozta, hogy amikor Komjáthy Béla mégis engedelmet akart kérni, hogy csak a következő ülésben válaszoljon, maga ellen indította majdnem az egész Ház indulatát. Haragudtak reá s ő nem engedett. Ezért aztán szokatlanul erős antipatiával kellett megküzdenie még akkor is, mikor mégis ma válaszolt. Hevesen szóltak a beszédébe, ő is hevesen vágott vissza s a zajban ugy tetszett, mintha Komjáthynek mindjárt több affairje is támadt volna. (Ahogy a folyosón mesélték, Szentiványi Árpáddal és Bogay Mátéval szólalkozott volna össze. De nem volt komoly az eset, nem is lett affair belőle.) Csak hangulati összeütközés volt, mert ahol az egész Ház lelkesedett, egy-két ember tulságosan is hideg akart lenni.

A vége az volt, hogy a miniszterelnök választat nemcsak a többség s nemcsak a néppárt, de az Ugronisták is tudomásul vették. Komjáthyék pedig indulatosan huzódtak ki a folyosóra, ahol még akkor is éljenztek Magyarország miniszterelnökét.

... S a budgetvita? Hát igen, azzal még adós a krónikás. De nincs is róla ma még sok mondanivalója. *Neményi* Ambrus nagyon formásan és tartalmasan vezette be a vitát, *Kossuth* Ferenc a tőle megszokott higgadsággal okolta meg elutasító határozati javaslatát, az öreg *Fluger* Károly, a derék, szimpatikus százsz hazafi méltósággal fejezte ki bizalmát s végezetül még gróf *Zichy* János is beszélt a költségvetésről. Egyelőre az ő beszéde követel bizonyos szempontból nagyobb figyelmet. Mert az ifju gróf ma erősen

konzervatív, itt-ott reakciós hurokat pengtetett s ez szokatlan hang a magyar törvényhozás termében.

A képviselőház ülése február 1-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órákor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Szöllősi Kálmán miniszterelnök, Lukács László, báró Fejérváry Géza. Elnök: Megnyitja az ülést. A tegnapi elfogadott törvényjavaslatokat harmadik olvasásban is megszavazza a Ház. Komjáthy Béla és Szulha István interpellációi az ülés végére maradnak.

(A költségvetés.)

Neményi Ambrus előadó ismerteti a költségvetést. Reá is komoly benyomást tesz, — ugymond — mikor látja, hogy — koronáknál bár — államháztartásunk tulinhalad immár az első millárdot. De ennek az örüsi összegnek telmes része nem az adóknak szolgáltatásából kerül ki, hanem gyümölcse a nagy forralomnak és eredménye az állam kiterjedt — némelkor talán már a kellelőnél is túlkiterjedt — gazdasági tevékenységének. Így az állami bevételeknek majdnem teljes egy ördörése, azaz 203 millió korona van előirányozva egyetlen üzemenk: az Államvasutatnak bevételeként. Honnan van az, hogy mégis oly sürün halljunk a panaszt, hogy legelőtöbb szűkségietünk nincsenek kielégítve? Ennek magyarázata abban van, hogy szabad rendelkezésükre levő állami bevételeink távolról sem oly telmesek, mint a nyilvánosak a milliárdos költségvetés elnevezése azokat feltüntetni alkalmak. Miután a költségvetésnek komorabb részeit előtérbe helyezte, rámutat azokra a költségvetési motívumokra is, melyeket megelégedéssel fogadnunk. A pénzügyi önrendelkezésnek nagyobb mértéke foglaltatik ebben a költségvetésben, mint bármely előzőben. Mindamelllett nem tagadható, hogy számos fontos posztulátumai az egész közvéleménynek ezzel a költségvetéssel sem jutnak közelebb a megvalósulásához.

Kénytelenek vagyunk ennek a költségvetésnek tanúsága szerint is sok érdemes, sok népszerű és mindnyájunk előtt becses eszméről lemondani. Ezért kell, hogy az a bizottság, amelyet a Ház abból a célból küldött ki, hogy a költségvetést előkészítse, most is óva intso a törvényhozást, nehogy egyszerre túlságos követeléseknek engedjen, hanem, hogy nyugodjunk meg abban, hogy egyidőre legalább elérkezett bizonyos önmegegyezésnek és szigorú fogyelemnek a korszaka. A költségvetést elfogadásra ajánlja.

Rosszth Ferenc: Mielőtt az előadónak jelentésére ráterne, elvi álláspontjához híven közjogi kijelentéseket kénytelen tenni. Az önálló külügyet, hadügyet ez a kormány feladta és odadobott bennünket Ausztria szakmányának. Az ilyen kormány ellen a függetlenségű partnak küzdeni kell. Bobizonyult, hogy a 67-es alapon magyar államiaságot nem lehet fejleszteni. Deak Ferenc ezt az alapot úgy tekintette, amelyen tovább haladni nem lehet, de ez a kormány azt mondja, hogy ezen az alapon nem lehet változtatni. Pedig a 67-es alkotás megszűnt az országot védeni. Olyan viszonyok előtt állunk, amik ennek az alpnak meváltoztatását követelik.

Attár a költségvetésre. 30 milliót elköltöttek a közös költségekből, mielőtt arra felhatalmazást adtak volna. Olyan körülmények között az ellenőrzés illuzóriussá vált. Megtörténik olyan eset, hogy Pekingben vagy Japánban szép palotákat építtessenek, elárverezik 520 szegény családnak minden vagyonát az országban. Az előadó hivatkozik arra, hogy a hivatalok szaporodnak, de azt nem mondja, hogy mást is kellene szaporítani, ami sokkal fontosabb.

A fogyasztási adók örüsi módon emelkednek, két év alatt 12 millióról 82 millióra. A következő határozati javaslatot teszi elő:

Tekintve, hogy a kormány az ország függetlenségét esonkító 67-iki közjogi alapot mindenaron fenn akarja tartani;

tekintve, hogy nem használja fel a többször kínálózkodó alkalmat arra, hogy a közös ügyeket megteremtett törvényeket megszüntesse, bár ezek fenntartásának alapföltétele, a teljes alkotmányosság már rég hiányzik Ausztriában, nálunk pedig e törvények karosaknak bizonyultak (Helyeslés a szélsőbaloldalon.);

tekintve, hogy a kormány nem használja föl a vámszövetség megkötésének lehetőségeit arra, hogy az országot a vam-és kereskedelmi téren függetlenítse, bar a vámerület közösségét a vámszövetség megkötésével elválaszthatatlanul összekapcsolják a fennálló törvények;

tekintve, hogy a kimutatott pénzügyi eredmény a közadók oly mérvű felcsigazásával érik el, amely az ország polgarainak gazdasági erőjét kimeríti nemcsak, de a közvagyon alapját, az adófizetők tökéjét tamadja meg (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon)

tekintve, hogy a költségvetés ismeretlen nagyságu, de mindenesetre sok millió forintra rugó csendes rezervákat tartalmaz, melyek szándékosan vannak a költségvetésbe illesztve, de amelyekkel a budgetjog szigorú alkalmazása lehetetlenül töltetik, a mellett, hogy kényelmes alkalmat nyitnak a tulszaga menő köitekezésre, kivált a közösügyes kiadások terén. —

Mondja ki a Ház, hogy a betérjesztett költségvetési előirányzatot a részletes tárgyalás alapjául sem fogadják el. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Fluger Károly: A kormánynak iparkodnia kell, hogy intézményeket teremtsen, melyek a kor és nép szellemének megfelelnek, a hazaszeretletet táplálják, a nemzetet tevékenységre serkentik és amelyek az állami és társadalmi viszonyok javítását célozzák. A törvényhozásnak alkalmazkodnia kell azokhoz az elvekhez, melyek a polárság erkölcsi és anyagi javát előmozdítják. Különösen arra kell törekedni, hogy tényleg valósuljon a modern állam alapelvét képező jogegyenlőség mindenikire nézve. E cél nem érhető el oly könnyen, mert a változások a nép életében rendes viszonyok közt nem hirtelen, hanem csak idővel és lassankint mennek végbe. Kétségtelen, hogy kellő igazságszolgáltatás és közgazdaság nélkül a hivatalos cél nem érhető el a közgazdaság terén sem. Szükségessé válik a közgazdaság jelentékeny és tágas terén az egyetemes felelősségi elv behozása is és egyuttal annak hatalma akképp korlátozandó, hogy az egyének jogai ne kockáztassanak. Az állami közegek fizetési rendszere is szilárd alpra helyezendő megfelelő szolgálati pragmatika által, úgy, hogy az élet kisebb gondjaitól fölmentessenek és képeessé váljanak, hogy magukat tel-es odaadással hivatásuknak szenteljék. A költségvetést, mely egészséges és reális alapon nyugszik, elfogadják.

Gróf Zichy János: Az előirányzott és a zárószámadásban kiténtett felesleg között a különbség akkora, hogy komolyan kérdi a képviselőházat, nem lát-e szándékosságot az évek óta megnyitkozó finánciális irányban? Valóban nem tudja, mely álláspontra helyezkedjék a költségvetéssel szemben? Mert az előirányzatot elfogadná, de fél, hogy a zárszámadás ismét új bevételeket és kiadásokat fog kiténtetni. Ez pedig az állami élet megromlását jelenti.

Magyarországban nemcsak a földmívelés, hanem a kereskedelem és ipar terén is nyomasztó viszonyok uralkodnak. Ugy látszik, a miniszter tulságosan kedvező szemüvegen nézi viszonyainkat. Pedig a kamatláb ingadozása, a teherképeség esükkenése, a birtokosere nagyobbodása éppen az ellenkezőről tanuskodnak.

A költségvetés egészséges közgazdasági viszonyokat vesz számításba; ezért nem reális.

Uj közgazdasági politikát kell kezdenie a kormánynak, ha nem akarja, hogy a régi középirtokos osztály, amelynek fenntartása az állam fennmaradásának legelső szűksége, végrepp elpusztuljon.

A telepítési akcióról szólva hangsúlyozza, hogy nemcsak nemzetiségi, hanem etikai momentumokra is tekintettel kell lennie e kérdés megoldásánál. A tervezett adóreformra kitérve örömmel fogadja a pénzügyminiszternek az adómentességre vonatkozó nézetét, mert ezzel a szegény néposztály helyzetén segít; de elvárja, hogy a fogyasztási adók hullámzását is hasonló érdekkel fogja kíséreni.

Végül még egy momentumra óhajt áttérni. A miniszterelnök a bizottságban azt a nyilatkozatot tette, hogy az ő kormányra lépésével *rendszerváltozás* nem történt. Ez a nyilatkozat a közvéleményt nem fogja megnyugtani, mert a jog, törvény és igazság hangoztatása a régi rendszer törekvéseivel nem fér meg. A kormány iránt bizalommal nem viseltetik, tehát a költségvetést nem fogadja el.

Elnök: Indítványozza, hogy a költségvetés tárgyalásának folytatását a Ház a jövő ülés napirendjére tűzze ki.

Következik az interpelláció.

(A brassói gimnázium.)

Komjáthy Béla szóba hozza a brassói román iskolák ügyében megjelent hírlapi közleményeket. A felhivatalos újságok kijelentései nem elégtik ki őt. Ő már a pénzügyi bizottságban is kért erre vonatkozó hítelés nyilvánosításokat, de ott sem kapott. Ismerteti a brassói román gimnázium történetét.

1863-ban, midőn a két fejedelemség egyesült, a magyarországi románság szubvenciót kért az oláh kormánytól oláhnyelvű realiskolaja számára. Ezt, mint a miniszterelnök is tudja, meg is kapta. Misoda botrány az, hogy a magyar kormány túri azt, hogy idegen pénz segélyvel a magyar állam presztizs alatt az idegen nyelvet terjesztik. A magyar állam sztan egyezsége lépett és azt követelte, hogy ezentul a segélyt ne az iskolának, hanem a magyar államnak, illetve a miniszternek kezéhez küldje majd az fogja a szubvenciót kiadni. A magyar kormány azt hitte, hogy ezzel valami nagyon okos dolgot eszelekedett. A Tisza-kormány egyszer közbevetette magát ebben a dologban, de azért a szubvenciót rendszeren jött be az országba, sőt ez az összeg az oláh költségvetésben állandó kiadásként szerepel. Az, hogy ezt a kormány túri, olyan bün, amelyet a magyar nép nem bocsáthat meg soha.

Ezért a *belügyminiszterhez* a következő interpellációt intézi:

1. Igaz-e az, hogy a brassói román iskolák felállításuk óta állandó segélyt huztak a román kormánytól?

2. Van-e tudomása a kormánynak, hogy mily alapon történt e segélyezés?

3. Van-e tudomása a kormánynak arról, hogy az 1861-iki Kemény Nikó-féle erd. gubernium e segély tárgyában nyilatkozattételre kérte fel Siaguna érseket?

4. Siaguna érsek e felszólításra minő nyilatkozatot tett?

5. Igaz-e az, hogy 1875-ben az akkori magyar kormány eltiltotta a segély elfogadását? S ha igaz, minő alapon s mi okból tiltotta el?

6. Ha igaz, agörög keleti román egyházi főhadóság, vagy az iskolát fenntartó brassói görög keleti román egyházak, vagy ezeknek etóriája tettek-e lépéseket szemben e tilalommal, megkísértvén annak igazolását, hogy az elveszett segély bizonyos elfogadható jogi alap konzekvenciái?

7. Ez eltiltás tudomására hozatott-e a román kormánynak a külügyi hivatal útján és minő választ adott a román kormány?

8. Van-e tudomása a kormánynak arról, hogy a román kormány bár határozott ígéretet adott az akkori osztrák-magyar ügyvivő, báró Calice előtt, hogy a szubvenciót be fogja szüntetni, mégis beiktatta az 1876-iki nyomtatásban is megjelent román budgetbe?

9. Van-e tudomása a kormánynak arról, hogy ez a szubvenció 1876-tól egész 1887-ig nyíltan szerepelt a román állam budgetjében, holott az 1883. évi XXX. törvénycikk 72. §-a leghatározottabban megtiltotta a külföldi segélyek elfogadását?

10. Van-e tudomása a magyar kormánynak arról, hogy a brassói iskolák e szubvencióján kívül Romániából még más titkos szubvenciók is jöttek be az országba?

11. Van-e tudomása arról a kormánynak, hogy gróf Kálnoky külügyminiszternek 1894-ben a magyar delegációban tett nyilatkozata szerint, a hazai román egyházak és iskolák számára a brassói iskolák 36.500 franknyi szubvenciójával együtt körülbelül 150.000 frank jött be és tett-e lépéseket annak kiküszabására, hogy mely egyházak és iskolák részesültek e segélyben és ha tett, minő eredménnyel?

12. Van-e tudomása a kormánynak arról, hogy Kálnoky beszéde után egy hónappal Sturdza Demeter az orfeumi meetingen tartott beszédében a brassói iskolák etóriájának elnökét, Vojna esperest úgy nevezte meg, aki 1894-ben a 169. számú fizetési meghagyás alapján 56.500 frankot és az 1895. számú fizetési meghagyás alapján 90.000 leit, tehát a Kálnokytól megjelölt 150.000 frank összeggel egyenlő nagyságu összeget vett föl.

Ezernyolcszázkilencvenöt pedig két meghagyás alapján $500 \times 45000 = 103,500$ frankot?

13. Kutatta-e az akkori kormány, hogy Vojna a pénzeket mire vette föl?

14. Igaz-e, hogy 1895 végén az akkori közoktatásiügyi miniszter Román Miron érsek metropolitához kérdést intézett a tárgyban, hogy a főpásztorsága alatt álló egyházak és iskolák kapnak-e segélyt külföldről, különösen Romániából? és ha igaz, mi volt a metropolita válasza?

15. Igaz-e, hogy 1899 június végén a kormány a brassói iskolák szubvenciója ügyében egy vizsgáló bizottságot küldött ki? és mily körülmények indították e vizsgálat kiküldetésére?

16. E vizsgálat által konstaltált eredmények miben foglalhatók össze?

17. Hajlandó-e a kormány a vizsgálat iratait a Ház elé terjeszteni, hogy a szóban forgó kérdés jogi és történelmi alapjai teljes világitásba helyeztessenek?

18. Igaz-e az, hogy nem a brassói iskolákat fenntartó hatóság védekezett azzal, hogy az élvezet titkos segély magánjogi kárpótlás jellegével bír, hanem a valószínűen tarthatatlan kifogással a román kormány állott elő?

19. A román kormánnyal váltott iratokból kitűnik-e az, hogy I. az élvezeti segélyt a brassói iskola fenntartó testülete egész összegében egy-szerre, mint állítólag elveszett, régi fejedelmi donációkon alapuló magánjogi kárpótlást kérte és 2. hogy a román törvényhozás nem mint segélyt, hanem mint magánjogi kárpótlást szavazta meg s így a segélynek jogi alapját is elismerte?

20. Van-e tudomása a kormánynak arról, hogy Take Jonescu, a jelenlegi román kormány közoktatási, pár nap óta pedig pénzügyminisztere, ki 1894—95-ben, a szubvenció fenykorában közoktatási miniszter volt, 1893. május 11-én a román kamarában e szubvenció titkos jellegét a következő módon tette evidenssé: Valahányszor beszélt velem személyesen (az osztrák-magyar követ) s kért, mondjam meg, mely egyházaknak és iskoláknak adunk szubvenciót, egy feleletem volt: visszautasítottam a kérdést... minden beszélgetésben megtagadtam, hogy megmondjam a fizetési meghagyások számát és az összeget. A budget „külföldi román egyházak és iskolák számára” című tétete egy összegezőlő tétél és az illető miniszter, ha esze van, azt a titkot, hogy ki mennyit kap, nem árulja el másnak, csak a számvetés főnökének, s az erre vonatkozó igazó iratokból egy külön bizalmas iratesomót alkot, melyet a számvetés főnökének főkönyvben tart, a honnan nem kerülnek soha napfényre. Sturdza orfeumi beszéde után úgy intézkedtem, hogy a fizetési meghagyást alitask ki a számvetés főnök nevére úgy, hogy még a személyt se tudják, kinek fizetett. Az összeg elszámolására nincs egyéb, mint egy elismervény.

21. Van-e tudomása a kormánynak, hogy 1895-ben tényleg Take Jonescu nyilatkozatának értelmében öt fizetési meghagyás *Dudescunak*, a számvetés főnökének, és egy bizonyos *Fütmann* nevére állított ki?

22. A szubvenció jellegének e kézzel fogható demonstrációja után komolyan lehetséges-e még román részről bizonyos régi oklevelekre hivatkozni e szubvenció állítólagos magánjogi természetének igazolására?

23. Lehet-e megengedni azt, hogy a szubvenció jelleg ez eltagadhatatlan konstaltása után is a magyar kormány bele menjen — mint hirtelen — abba, hogy e titkos segély a román kormánnyal kötéendő *egyezség alapján* formailag törvényesítették?

24. Hísz-e a magyar kormány, hogy ha ez esetben a törvény határozott tilalma ellenére évtizedeken át élvezett titkos szubvenció formai

törvényesítésébe belemegy, később, ha napfényre kerül, hogy még mely román iskolák és egyházak részesülnek azon 150.000 frank tükös szubvencióban, mely az 1894-iki román kormány határozott beismérése szerint huzánkba küldetik, elég ereje lesz meggátolni e további tükös szubvenciók hasonló formai törvényesítését, kivált ha e törvényesítés *Désből* a magyar nemzeti érdekeket mindenkor figyelmen kívül hagyó összbirodalmi, külpolitikai tekintetből, mint jelen esetben követeltetik?

A miniszterelnök válasza.

Szell Kálmán miniszterelnök mint belügyminiszter: T. képviselőház! (Halljuk!) Ha vannak kérdések, amelyek nyugodt, objektív megérlelést igényelnek, azok a kérdések azok, amelyek egyfelől a nemzeti érzéseknek szférájába is átnyúlnak, másfelől fejlődésüknek, állásuknak, antecedenciáiknak fogva internacionális természetű horderővel is bírnak. *Komjáthy Béla* hosszu és mély tanulmányra mutató fejtegetés nélkül nem feledezett ugyan meg az objektivitásról, de már amikor a konkluziót velem szemben levonta, hipotetice bár, de ítéletet mondott, nem volt már tárgyilagossá: tehát ez az elírt ítélet meg fog kihozni engem abból a nyugalomból, abból a higgadságból, amelyet ennek a kérdésnek megítélése és megbeszélése igényel. (Élénk helyeslés a jobboldalon és a közepén.) Amit a kormány ebben a kérdésben tett, az az állam érdekeinek megfelel, a magyar állam eszméjét és szuverénitását nem sérti, azért elutasítom magamtól az előlevezett ítéletben foglalt vádat.

(Előzmények.)

Ennek a kérdésnek megvannak a maga hosszu és nagy előzményei. *Komjáthy Béla* azokat elég részletesen adta elő. Nem is akarok sok rektifikáló megjegyzést tenni, pedig tehetnék egyes adatokra, de legnagyobb részük tudomásom szerint is nagyjában a tényállásnak és a történeteknek megfelel. Tény az, hogy a magyar kormányoknak régóta sejtelmük volt, hogy a brassói görög-keleti román iskolák költségvetésükben bírnak oly bevételi forrásokkal, amelyek Romániából eredtek. 1875-ig azonban ez iránt egészen biztos adat és tudomás nem volt szereshető, már csak azért sem, mert 1875-ig az a felfogás vezette a magyar kormányt, hogy idegen államnak nem szabad ugyan szubvencionálni a magyar állam területén semmiféle intézményt, hatóságot, vagy iskolát, de a magyar kormány közvetítésével mégis megtörténhetik. A magyar kormány közvetítésével 1874-ben csakugyan 950 Napoleon d'or fizetett Románia által felvett segélyképp azon iskolák számára. 1875-ben az akkori kultuszminiszter kiadott egy rendeletet a magyar egyházi hatóságokhoz, amelyben megtiltotta minden idegen államtól jövő szubvenciókat, bármilyen címet viseljen is az, az elfogadását. Ennek a rendeletnek azonban ténylegesen az a hatása nem volt, hogy a pénzek beszűkítése megszűnjék. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: *Szép dolog!*) 1875 után is megtörtént, hogy ezek a segélyezések különböző jogcímeiken, különböző módokon közvetlenül vagy közvetett utakon azon iskolák pénztárába, illetőleg az iskolát fenntartó egyház pénztárába mégis beszivárogtak. 1894-ben történt, hogy e kérdés a delegációban szóba hozott. (Halljuk! Halljuk!) Az ottani tárgyalásoknak az volt az eredménye, hogy a kérdésnek a magyar kormány utána járt és akkor bizonyos irányban már bővebb tájékoztatást szerzett magának, de mégsem teljes. Megtudta, hogy annak az iskolafenntartó egyháznak Romániában birtokai vannak. Ilyen a *Buzeni* nevezetű birtok is, amelyet adomány útján kapott és amelyet a múlt század közepén *Szmeranda Cogolniceanu* alapított és amely 9000 kasszatrális holdat tesz ki és 90.000 lei jövedelmet hoz. Vannak ezenkívül más birtokai is, amelyekhez szó se férhetett. Később teljesen hitel érdemű és kétségtelen adatok alapján kiderült, hogy a román iskolák Brassóban évi 38.500 frank segélyben részesültek. Ebből 23.500 frank 1868 óta fizetett, 15.000 frank, ha jól emlékszem, 1875 és nem 1876 óta, mint *Komjáthy* képviselő ur említette, szerepel a román budgetben.

(Tiltakozás.)

Amint a kormány ennek tudomására jutott, a minket közvetlenül megelőző kormány 1893-ban azonnal a legerősebben rendelkezett és szigorúan meghagyta az egyháznak, hogy e szubvenciókat elfogadását eltiltja. Akkor az iskolát fenntartó egyház nyilatkozott is. (Halljuk! Halljuk!) Először azt jelentette ki, hogy tiltakozik az ellen, mintha ez a 38.500 frank segély vagy szubvenció címen adott volna neki, hanem ez egyszerűen régi jogok és vagyonoknak kártalanítása fejében jár neki Romániától és kifejtette, hogy midőn 1875-ben az akkori vallásügyi miniszter a t. képviselő ur által és az általam is említett tiltó rendeletet kibocsátotta, már akkor tiltakozott az egyház ellen, hogy reá, illetőleg ezen 38.500 frankra vonatkozzék ez a tiltó rendelet, mert ez a szubvenciót tiltja el, már pedig amit ő kap, az nem szubvenció, az kártalanítás.

Komjáthy Béla: Van erről okmány? (Mozgás jobbfelől.)

Szell Kálmán miniszterelnök: Méltóztassék csak végighallgatni. (Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) nicsak ez derült ki, hanem az is kiderült, hogy ezt az 1875-ben való jogi állásfoglalásnak annak az egyháznak az akkori metropolita a kormányhoz nem terjesztette fel. (Mozgás a szélsőbalon.) Ez így van. Ezt én mint historikus tényt konstatoalom. Előadta az egyház a maga tiltakozó kijelentését, hogy mi alapon pretendálja azt az összeget az egyház. Ennek természetesen a metropolita útján kellett volna a kormánynak tudomására jutnia. Ne nem jutott tu-

domására, mert ha jutott volna, már az akkori kormány kezébe vette volna ezt a kérdést és felderítette volna és talán kevésbé szüvevényes és kevésbé komplikált alakban jelentkezett volna akkor és kevesebb keserűséggel lett volna megoldható. Amit az egyház másodsorú kijelentett, az, hogy már az is mutatja, hogy ez a 38.500 frank nem szubvenció, hogy a romániai kormány soha semmiféle befolyást ezen a címen magának nem pretendált.

Barta Ödön: Nyilvánosan! (Halljuk! Halljuk!) **Szell Kálmán miniszterelnök:** Kérem historikumot adok elő. Nem pretendálja magának és azt neki az egyház sohasem engedte át. Harmadszor kijelentette azt, hogy miután kormányunk megtiltotta ezen az alapon a pénznek átvételét, lemond erről az összegről, lemond ugyan annak átvételéről, de fenntartja magának, hogy *kártérítést beperelje a román kormányt* vagy bíróság Romániában, vagy pedig a magyar kormány által diplomáciai úton és hogy a magyar kormány közvetítésével igyekszik az ő jogaihoz, igazaihoz jutni. A magyar kormány ezzel a deklarációval és igen helyesen, mert így nem lehetett a kérdést tisztázni, nem elégedett meg, hanem *vizsgálatot rendelt el* és 1898. nyarán Brassóban csakugyan megtartották a helyszíni, rendszeres vizsgálatot. Ezen a vizsgálaton ugyanezek a kifogások tételek, ugyanez a jogi szempont helyeztetett az egyház részéről előtérbe és csakugyan mindenbe betekintés történt, minden okmányt, leltárakat, számadásait a legnagyobb készséggel rendelkezésre bocsátották. Egyébiránt nem érdemet konstatoáltak, mert kötelesek és kénytelenek voltak vele. Az ezen vizsgálat alapján folytatott tárgyalásokból aztán a végén meg lehetett konstruálni a tényállást. Elhagyom azt, ami nem tartozik a dolog leglényesebb részére, mert ez az interpelláció terjedelmében talán páratlan a maga nemében a magyar parlament történetében...

Vérszi József: Egész könyvtár!

Szell Kálmán miniszterelnök: ... ha mindenre felelni akarnék, akkor nekem mindazt kellene feldolgoznom, ami ebben a tárgyban ugy Magyarországon, mint Romániában, ugy az irodalomban, mint a sajtóban elmondottak és megíratott. Csak a leglényesebb pontokra szoritkozom. Az említett vizsgálat oly *praktikus eredményre nem vezetett*, hogy azon alapon a kérdést akár az egyik, akár a másik irányban el lehetett volna dönteni. A kormány nem döntötte el a kérdést és helyesen tette, hogy nem döntötte el, mert a törvény rendeletének megtartása volt a kiindulási pont.

(Diplomáciai lépések.)

Megindult azután a tárgyalás a nézetem szerint is leghelyesebb uton, a diplomáciai érintkezés útján.

A t. képviselő ur egy tévedését vagyok hátor itt közbevetőleg rektifikálni, mert ő azért nem bízik a diplomáciai tárgyalásokban...

Komjáthy Béla: Azért is!

Szell Kálmán miniszterelnök: ... mert a külügyminiszter vezette azokat!

Barta Ödön: Elég ok!

Szell Kálmán miniszterelnök: Tegnapi akart t. barátom kitanítani, de nem volt helyes a kitanítás szándéka.

Komjáthy Béla: Nagyon sajnálom!

Szell Kálmán miniszterelnök: Mert nem volt rá szükség.

Nos, nem a külügyminiszter vitte a tárgyalásokat, — most én tanítom ki a képviselő urat, — (Derültség a jobb- és baloldalon.) hanem vitte természetesen a magyar kormány a külügyminiszter közvetítésével az ő útján. Minden követségi jelentés eredetiben jött hozzánk, minden jelentés eredetiben dolgoztatott fel.

Komjáthy Béla: A román király levelei is?

Szell Kálmán miniszterelnök: És minden tárgyalás között és a román kormány közt a külügyminiszter útján vitetett az előző kormány részéről és vitetett az én részemről is. (Helyeslés jobbfelől.)

(A metropolita pásztorlevele.)

Komjáthy azt mondja, tudomással bírok-e arról, hogy *Melánu* mostani metropolita, mikor intronizálta magát, megküldte a pásztorlevelét a bukaresti patriárkának. Igenis tudomással bírok róla és amint tudomásom szerzetem róla, kijelentem *helytelenítő véleményemet* és álláspontomat. (Általános helyeslés.) Kijelentem, hogy neki nincs ott mit keresni s ha akar valamit odaát egyházi dolgban kommunikálni, nem szabad azt neki közvetlenül tennie, hanem a kormány útján kell tenni. (Élénk helyeslés.)

Komjáthy Béla: Nagyon helyes!

Szell Kálmán miniszterelnök: No hát, ennek a hazaföldi miniszterelnöknek ez a felfogása. (Tetszés jobbfelől.)

(Szekularizáció, Kártalanítás.)

A diplomáciai tárgyalásokból a dolog így áll: A brassói szent Miklós egyház alapított a XV. század végén Neogal Banar oláh fejedelem által. Az oláh fejedelmek azon időtől fogva ezt a Szt. Miklós egyházat folytonos ajándékozásokkal támogatták és istapolták. Így történt, hogy birtokokat is kaptak s ilyen volt a Budistényi birtok, melyet az 1741-ből és 1782-ből származó okiratok mint donációk kétségtelenül tesznek. Ezenkívül ezen Szt. Miklós egyház egy 1813-ban kelt adománylevelét szerint egy legeltetési szolgálat birtokba jutott Romániában, amelyért évi 12.000 frankot fizetett a román állam.

1594-ben Aron moldvai vajda 12000 oszpora évi rendes segélyt biztosított a Szent-Miklós egyháznak. Egy oszpora egy ezüst forint. 1566-ban *Georgies Stefan* moldvai vajda évi 8000 oszporát biztosított az egyháznak. 1602-ben az egyház a micsumicsi

birtokot kapja adományul; később ez adomány visszavonatik, de állítólag később újból megkapja az egyház. 1719-ből több szolgádományozásnak levele mutatattik be. Több okirat szól pénzbeli adományokról, sóbányák jövedelméről, legeltetési jogról, adómentességről, vámentességről.

Igaz, hogy e jogok és birtokok jogcíme az idők hosszúságánál s a változó hatalmi és kormányzati viszonyoknál fogva teljes jogi precizióval meg nem állapítható, de ha az egyik vagy másik nem, vagy nem abban a mértékben vagy alakban igazolható, bizonyos, hogy pénzbeli segélyt, szolgáltatást és ingatlan birtokot az azon számadokban kétségtelenül ajándékoztak az oláh fejedelmek a Szent-Miklós egyháznak. 1863-ban bekövetkezvén az egyházi vagyon szekularizációja Romániában, az egyháznak birtokait is szekularizálták. Az bizonyos, hogy olyan állam, amely szekularizálja az egyházi vagyont, érez magában bizonyos erős morális kötelezettséget arra nézve, hogy az egyházat bizonyos mértékben kártalanítsa. Az egész világon minden államban így volt ez. A román kormány tehát bevett 35.800 frankot a budgetjébe. Így áll a dolog. Az egyház pedig a kártalanítási pert megindította. Az egyház azt állította, és pedig huszont okmány alapján, hogy neki joga van a szekularizáció folytán elesett vagyonokért kártalanításra. Miután ezt praetendálta 1875-től fogva, a magyar kormány nem térhetett ki azon felfogás elől, hogy ez a kártalanítás és tartozás jogi alapjára helyeztetik, célszerű lesz ezt a kérdést ezen az alapon rendezni, de szorítva a jogi alapra magára. Jó lesz ezt a tövst eltávolítani a Romániával való jó viszony és barátság viszony érdekében is, jó lesz ezt a gyuanyságot eltávolítani és ezt a kérdést egyszerűsítendőkorra a magyar állam szuverénitásának és a magyar törvényeknek épségben tartásával rendezni (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.) a következő módon: (Halljuk! Halljuk!)

(A megoldás.)

A román királyi kormány kijelentette, hogy *megszünteti ezt a segélyt végképpen*, ezt a segélyt a romániai budgetből kitérli, ennek ellenében letesz 953 ezer frankot nominális értékben 4%-os romániai kötvényekben, tisztán azon tartozási alapon, hogy vele régi időkből származó jogok alapján tartozik. Beleírja ezt az ő törvényjavaslatába, amelyben benne van, hogy mert vele tartozik, *ezt leteszi a magyar kormány útján*, a magyar kormány kezébe és pedig a magyar központi állampénztárba (Élénk helyeslés és éljenzés a jobb- és baloldalon), hol az mint öncélú vagyon, amely másra nem fordítható, kezeletik, mint minden más öncélú vagyon vagy alapítvány épségben őriztetik, és más célra annak kamatai nem fordíthatók. A magyar kultuszminiszter kiutalványozza az iskola fenntartó egyház nyugtája ellenében, hogy az kizárólag arra a célra, vagyis a Brassóban levő görög nem egyesült román gimnázium és főgimnázium — a kereskedelmi iskolára nem, abba nem egyeztem bele, mert az nem oly meghatározott célú intézmény, — tehát e két intézet céljaira fordíttassék számadás terhe mellett a *felügyeleti jogok és az ellenőrzési jogok egész vonalon való fenntartása és érvényesítése mellett*. (Zaj a szélsőbaloldalon. Felkiáltások: *Mindegy, akár így kapják, akár úgy!* Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.) A román kormány hosszu tárgyalásokat folytatott velünk, mig ebbe a *megoldásba belenyugodott*. (Zaj a szélsőbaloldalon.) Már régebben, talán ötvenegy éve, azt az ajánlatot tette, hogy ezt a kapitalizációt megcsinálja, de ugy, hogy a magyar kormány útján megkapja a román metropolita, ki azt kicája az egyháznak. Én azt mondtam már a tavaszkor, hogy *ezt el nem fogadom semmi körülmények között*, hanem csak egyet fogadok el, mert akkor jogi alapra van helyezve a dolog nemcsak, hanem a magyar állam szuverénitásának és az 1883. évi 30-ik törvény-cikk 70. szakaszában foglalt rendelkezésnek is teljesben elég van téve, ha a magyar központi állampénztárba tétetik le, a magyar kormánynak kezelése, utalványozása, kifizetése, ellenőrzése, felügyelete és elszámoltatási joga alatt. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

(Egy kikötés.)

Én ennél még többet kötöttem ki és a román kormány elegendi is tett egész lojalitással ennek a kívánáságnak, illetőleg kikötésnek, mert ez feltétel volt. Azt a feltételt tettem, hogy jelentse ki a román kormány, hogy ezen a mostani kapitalizáción és 3 évi elmaradt kamatokon felül, vagyis ezen a jogi alapra helyezett kártérítési összegben felül soha semmiféle címen, semmiféle ürügy alatt, semmiféle módon és alkalommal, semmiféle időben *semmiféle szubvenciót a magyar állam területén semmiféle iskolának nem ad*. (Zajos helyeslés jobbról és a közepén.) Én az internacionális kötelezettségben, becsületességben és a bona fidesben bízom. Mi Romániával jó, barátságos viszonyban vagyunk és akarunk maradni; nagy érdeke az Romániának, de nekünk is érdekünk. Én nagy eredményt látok abban, hogy ez a szubvenció-kérdés végre megoldást nyert és ide tereltetik bele ebbe a szük keretbe és vége van annak a homálynak, amelyben ezek a szubvenciók évek hosszu során át voltak.

(Az üres frázis.)

Azt gondolja Komjáthy képviselő ur, megüvedek ebben az ügyben attól az alaptalan és üres frázistól, mert frázis az velem szemben, hogy ez hazaurulás? Hát nem az! Istenemre mondom, nem az! (Tetszés jobbfelől.) Miért? Azért nem, mert a magyar törvény a legnagyobb skrupulozitással meg van tartva, meg van őrizve a magyar állameszmének érdeke és még egy: ennek a magyar államnak méltósága. Szem előtt tartottam a magyar középiskolákról szóló törvényt, amely talán minden intézkedésében helyes, de talán egyben sem annyira, mint ebben, mert a magyar állam érdekének lüktetése van benne. Nem fogadunk el semmiféle idegen államtól semmiféle segínyt, ezt szem előtt tartottuk. Mert a segítség alapjáról a kártalanítás és tartozás alapjára helyezük a megoldást. En nyugodt lelkiismerettel állok a t. képviselőház ítélőszéke elé. Méltóztassék itélni a felelt, vétettem-e a magyar állam ellen, vétettem-e a törvény ellen, vétettem-e egy magyar nemzeti igaz politika ellen, midőn ezt a kérdést megszüntettem, kivettem és odaredukáltam, ahol ma áll ömszezsugorodva, hogy egy kártérítési követelés cimen bejött a magyar állampénztárba egy öncélú vagyon a román iskolák céljaira, annak kamata a magyar kultusz-miniszter fizeti ki azoknak, akiknek iskolai céljaik számára ehhez joguk van.

Kérem, méltóztassék válaszomat tudomásul venni. (Szünni nem akaró zajos tetszés, helyeslés, éljen és taps a jobb- és baloldalon.)

(Házaszályvita.)

Komjáthy Béla: Hosszabban akarja kifejteni választát és ezért a legközelebbi ülésben kéri azt elmondhatni.

Elnök: Az ülés előrehaladottságára való tekintetben szóló ezt kérheti.

Hegedüs Sándor: Ma!

Gajari Ödön: Interpelláció fölötti választ még ugyanabban az ülésben kell tudomásul venni.

Pelőnyi Géza: A ház ha beugyeznek, meghosszabbítja ülését. Meg fogjuk hallgatni Komjáthy képviselő urat, noha 2 óra már elmúlt.

Ugron Gábor: Interpellációs válasz feletti tudomástvelet felett még ugyanabban az ülésben kell dönteni.

Komjáthy Béla reflektálni akar a miniszterelnök beszédére.

Veszi József: Halljuk röviden!

(Válasz.)

Komjáthy Béla: Kétségbevonja a miniszterelnöknek azt az állítását, hogy az illető adományok magánjogi jelleggel bírnak. Hol vannak az adománylevelek? Vannak régi oklevelek, de ezek sohasem voltak realizálva s komoly történetudós nem is helyez suly rájuk. Ezen okmányokkal argumentálni nem lehet. Mikor a kamatból változása következtében a szubvenciót leszállították, tiltakoztak-e ez ellen az iskolák és hivatkoztak-e magánjogaikra? Az 1899. költségvetés alkalmával megígérték az erélyesebb eljárást, ezekben az ügyekben, de semmi sem történt. A miniszterelnök nem ismeri a szubvenciók forrását. A végrendeletek korlátlan rendelkezést biztosítanak az iskoláknak.

László Mihály: Elszámolásra!

Bartha Miklós: Ugy van!

Komjáthy Béla: Azelőtt másként leszáll!

Bartha Miklós: Mert eddig félre voltam vezetve, mint Komjáthy Béla!

Komjáthy Béla: Kijelenti, hogy nem a magyar kormány sikere az, ami eddig elérte, hanem hogy királyunk a román királyra befolyást gyakorolt. A választ nem veszi tudomásul.

Pelőnyi Géza: Ennek a miniszternek a választát tudomásul veszem! (Zaj.)

Komjáthy Béla: Azt hiszi, hogy alkalma lesz nemcsak a Házat a nemzetiégi igazításokról tájékoztatnia.

Elnök: Következik a határozathozatal. A kérdést szavazás alá bocsátja. A ház többsége tudomásul veszi a választ.

Az ülés 1/3 órákor végződött.

BELFÖLD.

Oszták miniszterek Budapesten. Mint értesülünk, Körber oszták miniszterelnök és Böhm-Bawerk pénzügyminiszter ma este Budapestre érkeztek. A N. W. Tagblatt jelentése szerint az oszták miniszterelnök budapesti időzése több függő kérdés megbeszélésével függ össze, melyekben Szell Kálmán miniszterelnökkel és Lukács pénzügyminiszterrel fognak tárgyalni. Call oszták kereskedelmi miniszter azért nem utazik most Budapestre, mert már mikor Szófiából Bécsbe utazott, alkalmat veit magának, hogy a tárcáját érintő kérdéseket Szell Kálmán és Hegedüs kereskedelmi miniszterrel megbeszélje. A két kormány közt létesülő megállapodásokról most még nem lehet szó, mert az oszták miniszterium nincs abban a helyzetben, hogy kötelező természetű megállapodásra lépjen. A kvóta-ügy lehet ugyan pourparler tárgya, de ezek a tárgyalások is az oszták parlament összehívásától függnék, mert az forja megválasztani annak idején a kvóta deputációt. A miniszterek meg fogják vitanatni a magyar járadékok Ausztriában való megadóztatását, azonkívül szabályozni fogják az Ausz-

triában és Magyarországon fennálló fizleti vállalatok megadóztatását is. Végül megfogják beszélni a bank kormányzói állása betöltésének kérdését, amely állásra még az előbbi oszták pénzügyminiszter, Jorkasch Koch formális módon Bilánszki kinevezését hozta javaslatba. Minthogy az oszták minisztereknek holnap, legközelebb holnapután ismét Bécsben kell lenniök, ezáltal csak arról lehet szó, hogy a fentemlített kérdésekben kontaktusba lépjenek a magyar kormányossal.

A katolikus autonómia.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, február 1.

A katolikus autonómiai kongresszus második napján is nagy érdeklődés mutatkozott. A kongresszusi képviselők nagy számban jelentek meg és a felszólalásokat, jobbadán figyelemmel hallgatták. Ma Lubrich Ágost, Hortoványi József, Giesswein Sándor és Seftik István beszéltek, felváltva a többségi és kisebbségi javaslat mellett. A jellemző az, hogy a javaslatokért még a védők sem mind lelkesednek, s többek között ma gróf Zichy Nándor egyenesen tiltakozott az ellen, hogy mindent elfogadj, ami benne van a javaslatban. Csak azért fogadja el, hogy mennél előbb átessenek az általános vitán, mert a részletek a fontosak.

Az ülés lefolyása a következő volt:

Vaszary Kolos hercegprímás megnyitja az ülést, elsőnek

Lubrich Ágost szólal fel, aki a fő-kegyuri jog történelmi fölfogását fejtegeti. A kormány az 1848. III. törvényeknek a gyakorlatban olyan magyarázatot ad, mintha nem is a király volna a kegyur, hanem a kormány, mely olyképp rendelkezik az egyházi vagyonnal, mintha állami jószág volna. A többségi javaslatot pártolja.

Hortoványi József kijelenti, hogy nem fogad el olyan autonómiát, mely a helyett, hogy jogokat adna, csak kivánságokat és óhajtsákat foglal magában. A huszonhetes bizottság többsége, a királyi leirat rendelkezése ellenére, mellőzte a 70—71-iki munkálatot, a helyett újat, rosszat csinált. Idézi Vasary Kolos hercegprímás beszédét, melyet az 1894-ik évi katolikus nagygyűlés alkalmából a Vigadóban elmondott. Azt mondta akkor a hercegprímás, hogy nem követelünk az ország katolikusainak többet, mint amennyit az 1791. XVII. t. c. a protestánsoknak adott, de kevesebbet sem fogadunk el. (Helyeslés balról.) A hercegprímásnak ezt a nyilatkozatát fogadja programjául Hortoványi és a kisebbségi javaslat pártolói. (Ugy van! balról.) A többségi javaslat megcsontítja a katolikusok jogait. A kisebbségi javaslatot elfogadásra ajánlja; az az erdélyi autonómia alapján készült, amelyre a pápa áldását adta s amely a kormány jóváagyását is bírja. (Helyeslés balról.)

Gróf Zichy Nándor: Bevalija, hogy a többségi javaslat nem foglalja magában mindazt, amit a hazai katolikusokért tenni óhajt. Hogy mégis aláírta a huszonhetes bizottság javaslatát, azt ököpp magyarázza. A huszonhetes bizottság javaslata több vélemény összeszűrődéséből keletkezett, de tiltakozik az ellen, mintha ő mindazt en bloc részleteiben is elfogadná, ami ama javaslatban foglaltatik. Teljesen meődő vita, hogy a huszonhetes bizottság, vagy annak négy tagja javaslatát fogadjuk-e el a tárgyalás alapjául. Egyik sem serti a főszeponctokat: a legfőbb kegyuri jogokat és a katolikus egyház szervezetét. Tehát mindnyájan egyetértünk, csak a részletekben kell majd vitázni (Általános helyeslés.) s nem lehetetlen, hogy találkoznai fogunk. Bizonyos az, hogy katolikus érzelemben teljesen egyek vagyunk. (Általános helyeslés és éljenzés.) Minden javaslatban sok helyeslet lát, majd ki fog tűnni a részletes tárgyaláson, hogy mit fogadunk el. Arra kell törekednünk, ugymond, hogy megszüntessük a katolikus egyház méltatlan helyzetét, hogy a katolicizmus egy felekezeten hatalom nyuga alatt legyen. (Éljenzés és taps.) Tehát ne vitázzunk azon, hogy melyik javaslat a jobb: a fő az, hogy mihamarabb áttérjünk a részletes tárgyalásra, mert míg azt nem tesszük, addig csak annyit tudhatunk meg, hogy mit gondolnak a szónokok, de az az autonómiára ugyan nem sokat ér. (Helyeslés jobbról.)

Dr. Giesswein Sándor hangoztatja Zichy beszéde után, hogy vajmi kevesen ragaszkodnak teljesen akár az egyik, akár a másik javaslathoz. Ő ahhoz a javaslathoz csatlakozik, mely erősebben domborítja ki a katolikusok jogait és a keresztény társadalmi elveket.

Seftik István (Szolnok) azt hangoztatja, hogy nem szabad az autonómia meghusításával elégtételt adni a katolicizmus ellenségeinek, akik azt állítják, hogy a hazai katolikusok még nem értek meg az önkormányzatra. A huszonhetes bizottság javaslatát pártolja, amelynek alapján az autonómia megvalósítható.

Vaszary Kolos hercegprímás elnök bejelenti ezután, hogy még többben vannak szólasra följegyezve, de mivel az illetők azzal a kérelemmel fordultak hozzá, hogy holnapután beszélhessenek az ülést berekeszti.

Holnap, pénteken délelőtt jelentős értekezlet lesz a katolikus autonómia dolgában, melyre Horánszky Nándor orsz. képviselő ezton hívja meg a kongresszus illető tagjait a következőkben:

Több kongresszusi képviselőtársam felhívása következtében van szorensem a katolikus kon-

gresszus azon tisztelt tagjait, kik az autonómia létesítése érdekében a 27-es bizottság javaslata alapján kívánnak eljárni, hogy folyó hó 2-án, pénteken, délelőtt 11 órákor az új városház (Lipótcúta) közgyűlési társalgó termében tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Budapest, 1900. február 1-én. Horánszky Nándor, kongresszusi képviselő.

Horánszky Nándor a katolikus autonómiai kongresszuson szombatn fog felszólalni.

A katolikus autonómia ügyében ma délután 5 órákor bizalmas jellegű összejövetel volt gróf Zichy Nándor Mária-utcai palotájában mintegy husz autonómiai tag részvételével. Ott volt gróf Esterházy Miklós Mária, Majláth György és Géza, Stiegmüller prelátnak, Kanócs miniszteri tanácsos, Molnár János, Major Ferenc, Zmeszkál Zoltán országgyűlési képviselők, Simonyi Semadani-Sándor, báró Barkóczy Sándor, stb. Különösen a részletes vita sorában tervezett módosításokról konferáltak s megállapodtak az egyes szakaszoknál teendő változásokra nézve.

KÜLFÖLD.

Beszélgetés a francia miniszterelnökkel. Az imént lefolyt francia szenátorválasztásról érdekesen nyilatkozott a francia miniszterelnök Waldeck-Rousseau, levelezőnk, az Agence de Paris munkatársa előtt. A miniszterelnök a következőket mondta:

— A választások eredménye azt bizonyítja, hogy minden agitáció ellen a francia nép híven kitart a köztársaság mellett. Mercier tábornok megválasztása politikai jelentőséggel nem bír, mert a tábornok egyikében ama kevés kerületekben jelöltette magát, amelyek még mindig monarkisták. Csupa reakcionárius szavazatot kapott és kiváncsian néztek elébe annak, milyen helyet fog elfoglalni a szenátusban. Ha választóinak politikai meggyőződését követni akarja, a szélső jobbon kell helyet foglalnia.

Annak, hogy Ranc Párisban megbukott, egészen személyes okai vannak. Hiszen Páris összes megválasztott szenátorai azok sorából kerültek ki, akik Deroulédet elítélték. Különbön Ranc helyére is olyan férfiú került, aki nekem jó barátom és politikai elvtársam.

A választások eredménye különben fényes diadalunk. 100 új szenátor közül 92 köztársasági, 3 nacionalista és 4 monarkista. Értelmetlen, a nacionalista újságok hogyan beszélhetnek győzelemről. Am, ha amitani akarják önmagukat, tegyék meg. Bennünket a szenátorválasztások eredménye csak megerősít programunkban és mi híven teljesítjük továbbá is a missiót, amelyet a köztársaság elnöke reánk bízott. Mercier tábornok pedig — ezt nyugodt lélekkel mondhatom — immár nem veszélyes sem a hadsereg, sem a köztársaságra nézve.

A háboru.

Budapest, február 1.

A mai harctéri hírek közt legnevezetesebb az, amely a boeroknak Ladysmith elfoglalására vonatkozó új tervéről szól. A boerok tudvalevőleg nem bizonyultak támadó képességgé ellenfélnek; sem Kimberleyt, sem Mafekinget, sem Ladysmithet nem bírják hetek és hetek óta elfoglalni. Eltekintve attól, hogy számuk sem elegendően nagy, szerfölött kímélik az emberéletet, s Ladysmith megvételére is olyan módot eszeltek most ki, amely minél kevesebb vagy éppen semmi véráldozatba nem kerül. A Ladysmithen keresztül folyó Klip-Rivert a város alatt fával és homokzsákokkal el akarják tölni, hogy a folyó a városban kiáradjon s ellepje a pincéket és kasszmátákat, ahol a lakosság és a katonaság az ellenséges gránátok elől meghuzta magát. Egy távirat jelenti is ma, hogy Joubert tábornok elment Ladysmith alól és a felső Tugelához ment.

Mai tudósításaink a következők:

(Ladysmith sorsa.)

Pretória, február 1.

A boer vezérkar el van reá készülve, hogy Buller, Warren, Dundonald és Littleton tábornokok meg fogják kísélni, hogy Onderbrooken át nyomuljanak Ladysmith felé.

London, február 1.

A Timesnak jelenti Lourenzo-Marquezból: A boerok tömentelen mennyiségű fát és homokzsákok szállítottak Ladysmith alá, hogy ott a Klip-folyónak gátat vessenek. Azt hiszik, hogy ezzel majd elönthetik Ladysmithet és kiűzhetik a katonaságot és a lakosságot biztos helyre.

Davis Webster, az Egyesült-Államok belügy-minisztériumának államtitkára Hollis konzul és

Smuts államügyész kíséretében Ladysmithbe ment a csapatokhoz.

Laurenco-Marquez, február 1.

Egy pretóriai távirat a következőket jelenti: Joubert tábornok hétfőn elhagyta a Ladysmithi főhadiszállást és a felső Tugelához ment.

A Ladysmithi főhadiszállásról jelentik: A boerok táborában teljes nyugalom van. Az „öreg ágyú” időnként tüzel Ladysmithre, ahol még folyvást igen nagy azoknak a száma, akik láz, vagy más okok következtében halnak meg.

(Megsemmisített angol ezred.)

Rotterdam, február 1.

A *Neuwe Courant*nak jelentik Pretóriából: Az 5. lancier ezred január 25-ikén kitört Ladysmithből s meglepte a boer őrséget, amely kénytelen volt visszavonulni, de közvetlenül utána újabb boer csapatok jelentek meg s Meyer Lukács frontban, egy oránjei csapat pedig oldalról támadta meg az angol ezredet, amelyből mindössze csak egy-két ember tudott élvé megmenekülni. A boerok az egész ezredet irgalmatlanul lekaszabolták. Az 5. lancier ezred volt az, amely Elands-laagte mellett egyetlen boer katonának sem adott kegyelmet s a boerok ekkor esküvel megfogadták, hogy ezt az embertelenséget meg fogják bosszulni. White heliogrammjában jelentette ugyan ezt a kirohanást, de arról nem tett említést, hogy az ezred végképpen elpusztult.

(Hírek a csatáterről.)

Pretória, február 1.

A johannesburgi *Standard and Diggers News* jelent: Krokodil-Pool mellett összeütköztek boer előőrsek és angol katonák. Az utóbbiak sokkal többen voltak és a boerokat visszavonulásra kényszerítették. De a boerok utóbb erősítést kaptak s elkergették az angolokat állásukból.

London, február 1.

A spionkopi ütközetből vérfagyasztó epizódot mond el a *Daily Chronicle*. Egy angol gyalogos egy fölhányt földhány mögött térdel. Egyszerre éppen föltette szétrobbant egy gránát s egy golyódarab lelépte a fejét. A fejellen test elesett, de a következő pillanatban, valószínűleg az izmok reflexmozgása következtében, a körülötte levők nagy rémületére, föl-emelkedett s futásnak eredt, de csak néhány lépést tudott tenni, azután élettelenül összerogyott.

London, február 1.

Január 25-én és 26-án négy angol pap a Spionkopon egész nap az elesettek temetésével volt elfoglalva. A boerok az összes sebesülteket, három könnyen sebesült tiszt kivételével, szabadon bocsátották. A boerok saját halottjaik számát százharmincra teszik.

Pretória, február 1.

Hivatalos boer kimutatás szerint a boerok a Colenso mellett vívott csatában 35 halottat és 110 sebesültet veszítettek. A csatában elesett *Brüsenitz* német hadnagy, *Kölnische Zeitung* főszerkesztőjének testvére.

London, február 1.

Az angolok összes vesztesége a január 24-iki spionkopi csatában 139 halott és 392 sebesült volt; 59 ember eltűnt, 4 fogságba jutott.

Az angolok eddigi vesztesége 9660 ember, ezek közül 2372 fogságba esett. Ezen kívül a felső Tugelán végbevitt hadműveletknél 1379 angol katona esett el.

Buller tábornok azt táviratozza, hogy *Thornycroft* ezredet, aki a Spionskopról való visszavonulást elrendelte, nem érheti gáncs. Magatartása bűnülátralméltó volt.

London, február 1.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Fokvárosból tegnapi kelettel: Hír szerint egy ágyúkkal felszerelt angol sereg megszállta az Oranje folyó partján Kimberleytől délnyugatra eső *Prieska* helységet, a nélkül, hogy ellentállásra bukkaat volna.

London, február 1.

Dél-Afrikából jelentik, hogy a boerok már előkészületeket tesznek, hogy a Fokgyarmat északi részéből szándékoztak előnyomulást feltartóztatassák.

London, február 1.

A St. James Gazette jelenti: Jó forrásból jelentik, hogy Buller a Tugelát három helyen átlépte és egész nap folyik a harc.

(Leyds nyilatkozata.)

Berlin, február 1.

Leyds transvaali ügyvivő az angol parlamentben végbemenő eseményekről azt mondta, hogy az angol képviselők beszédéből nem lehet következtetést vonni arra, hogy meddig...

tani a háboru. A háboru tartamának kérdése attól függ, hogy öt-hat hónap alatt hogyan fejlődik a helyzet Dél-Afrikában. Az angol hadvezérek koncentráció tervéről, amely abból áll, hogy az összes angol csapatok egyetlen pont, azaz Oránje szabadállam ellen fognak előnyomulni, azt mondta Leyds, hogy a boerok ezt a tervet már régóta ismerik; még mielőtt Roberts Afrikába jött, már beszéltek róla. De csak próbálják meg az angolok, éppúgy fognak vele járni, mint eddigi műveleteikkel.

(Oroszok Anglia ellen.)

Fétevár, február 1.

A *Novoje Vremja* és a *Novoszi* nagyon ingerült és feltűnést keltő hangon írnak Anglia ellen. Az első lap azt írja, hogy egy állam sem fog közelépní a végre, hogy Angliát a háborusülte rossz helyzetéből kiszabadítsa. A boerok teljes joggal követelik, hogy területet és egy kikötőt engedjenek nekik át.

(Egyéb hírek.)

London, február 1.

A *Daily News*nak jelentik Fyehergatból: A boerok Stromberg-től balra egy kopjén erődívenyt építettek, amely az egész vasutvonalat nagy távolságra dominálja.

Brüsszel, február 1.

Iteni boer körökben a johannesburgi boer gránátgyárbeli robbanás hírének gyorsan kacsnák tartják, mert a robbanó anyagokat nem is Johannesburgban, hanem Moddersfonteinban gyártják és ezeket is Pretóriába viszik, ahol a johannesburgi gránátokat megtöltik velük.

HIREK.

A köpenyke.

A minap történt. Egy jóbarátunk könyhájának ajtaján kopogtatott egy szegény koldusasszony. Beeresztették. Alamizsnát kért, meg is kapta. Illedelmesen megköszönte és elment.

Alig ment el, észrevették, hogy a mi jóbarátunk kis lányának köpenykeje hiányzik. Persze a koldusasszonyt vették gyanuba. A kis lány egy nagykendőt kapott magára, s leszaladt az utcára a szobalánnyal. Az után a rendőrhöz fordultak, aki azonnal üzőbe vette a gyanúsított koldusasszonyt, s a tulsó utca sarkán el is fogta. A köpenyke nála volt.

A szobalány — vidékről felkerült naiv lélek — rá akarta adni a köpenyket a kis lányra, miután a koldusasszony bevallotta, hogy valóban lopta, ettől a kis lánytól lopta el. De a rendőr komoly arcot öltött s így szólt:

— Jöjjenek mind a hárman a kapitányságra.

S mentek a kapitányságra mind az öten. Elöl a rendőr a koldusasszonnyal és a köpenykevel, mögöttük a szobalány és a kis gyerek, aki fázott.

Mentek, megdéltek, el is érkeztek a kapitánysághoz. Itt a rendőr ügyes kis beszédben elmondta a tényállást, átadta a koldusasszonyt és a köpenyket. A kapitány kihallgatta az asszonyt:

— Maga lopta ezt a köpeny?

— Én.

— Ettől a kis lánytól?

— Ettől.

— Ez az a köpeny, kis lányom?

— Ez, bácsi.

— Maga is megismeri, szobalány?

— Meg én, tekintetes ur.

Szóval gyönyörűen ment a dolog. A szobalány — vidékről felkerült naiv lélek — örült, hogy az igazság ily szépen kiderült, hogy a rendőrség ily ügyes és a koldusasszony ily őszinte. Ismét rá akarta adni az immár didergő kis lányra a köpenyket.

— Nem lehet — mondta igen egyszerűen a kapitány.

— Miért nem?

— Azért nem, mert ez korpusz delikti.

Mint köpenyke, semmi közöm hozzá. Mint korpusz delikti azonban itt marad.

A szobalány — vidékről felkerült naiv lélek — így szólt:

— Hát majd megvárjuk.

— Megvárhatja lelkem — mondta a kapitány — ha van türelme. Ugyanis két hónap múlva lesz a végtárgyalás. Ez addig mindig korpusz delikti és csak azontul köpenyke.

A szobalány (mit tehetett?) hazavette a kis lányt. Hideg volt. A kis lány (mit tehetett?) meghült.

A kis lány meghült, mert nem volt köpenykeje. Nem volt köpenykeje, mert a köpenyke jó állást kapott, kinevezték a budapesti büntetőtörvényszékhez korpusz deliktinek.

Annyi bizonyos, hogy a kis lánynak kettős a kára, Azelőtt nem volt láza és volt köpenykeje. Most van láza és nincs köpenykeje.

Eddig van a történet.

Kérdés:

Ki okozta a kis lánynak ezt a kettős kárt: a koldusasszony-e, vagy a rendőrség?

Budapest, február 1.

— EUDAPESTI NAPLÓ. Január 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minthogy január 1-jén a kötelező koronaszámítás lépett életbe, és a posta csak olyan utalványokat fogad el, amelyeken a pénzösszeg koronákban van megjelölve, kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy az utalványokon az előfizetési díjat ezentul ne forint és krajcárban, hanem koronákban és fillérekben méltóztatassanak feltüntetni.

— Személyi hír. Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter ma délután hivatalos ügyekben Bécsbe utazott.

— Ebéd a miniszterelnöknél. Széll Kálmán miniszterelnök ma délután fél 6 órakor ebédet adott, amelyre hivatalosok voltak: báró Podmaniczky Frigyes, gróf Csáky Albin, gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy, gróf Andrássy Gyula, Tallián Béla, Falk Miksa, Bekés Gusztáv, Ugron Gábor, Kossuth Ferenc és Szentiványi Árpád.

— Klotild főhercegnő üdvözlöte. A budai Vigadó megnyitó ünnepének védnöke, Klotild főhercegnő gróf Korniss Miklósnéhoz, akit helyettesítésével megbízott, Fiuméből meleg hangu táviratot intézett, amelyben a bál sikere fölött örömeinek ad kifejezést. Ezt a táviratot a grófné azonnal közölte Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter nevével, aki a bál sikere érdekében lelkesen és tevékenyen működött közre és a rendező bizottság élén a főhercegnő képviselőjét az estélyen fogadta. A távirat szövege szó szerint a következő:

Szívvel örvendek a jó sikernek. A bizottság működését és a szives tudósítást köszönöm.

Klotild főhercegnő.

— A preszumptív trónörökös házassága. Ujra hír érkezik Bécsből a trónörökös házasságára vonatkozólag. E szerint Ferenc Ferdinánd főherceg, a preszumptív trónörökös már nőül is vette Chotek grófnőt s legközelebb lemond a trónörökös jogáról. A bécsi jelentés ezt mondja:

Ferenc Ferdinánd főherceg, a preszumptív trónörökös, január folyamán — legszűkebb családi körben — nőül vette Chotek Zsófia grófnőt. A főherceg morganatikus házasságra lépett szive választottjával. A király a megtörtént házasságról nyomban értesített. Ferenc Ferdinánd főherceg házassága folytat a közel jövőben le fog mondani trónörökös jogáról, minek megtörténte után Ottó főherceg fog preszumptív trónörökösnek nyilvánítani. Ferenc Ferdinánd főherceg házassága a bécsi arisztokrácia körében nyílt titok és bár az udvari körök még egyre tagadják a házasság megtörténtét, azt még se vonják már kétségbe.

— Gyertyaszentelő Boldogasszony. Holnap, február 2-án van Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe, amelyet a szokásos szertartások közt ülnek meg a főváros katolikus templomaiban. A budavári koronázó Mátyás-templomban délelőtt tíz órakor lesz az ünnepi istentisztelet, amely alatt a templomi ének és zenekar Schweitzer G-moll miséjét adja elő. — A belvárosi főudvarház-templomban délelőtt fél tíz órakor

lesz a szent mise, amelyet a gyertyaszentelés szertartása követ. Ennek befejeztével körmenetet tartanak a templomban. A körmenet miatt a szent beszéd elmarad.

— **Az özeveg trónörökösnek esküvője.** *Sátor-alja-Ujhelyről* jelentik, hogy Miramarban március 3-án délelőtt tizenegy óraker esküszik örök hűséget *Rudolf* trónörökös özeveg, a belga király leánya gróf *Lónyay Elemérnek*. Az egyik tanu gróf *Lónyay Gábor* lesz, a vőlegény testvére. Az olasz kastély készen várja már az új magyar grófnét.

— **A stréber.** *Jouaust* ezredessel sehogyszem tudott tisztába jönni a világ. Mikor Dreyfus kapitányt tárgyalták a rennesi hadbíróóság előtt, *Jouaust* ur nagyon kipödrötte a hosszú bajuszát s nagyon félelmes alak volt, sehogyszem akart tudni az igazságról. Mikor aztán a kapitányt elítélték, kitudódott, hogy ez a szurós bajszu ezredes Dreyfus javára szavazott. Már most senki fia nem tudott eligazodni ezen az emberen. Ma azonban Párisból az a hír érkezik, hogy *Jouaust* ur elérte azt az életkort, amelyen tul mint ezredes nem szolgálhat a hadseregben, mint-hogy pedig generálisnak nem nevezik ki, kénytelen távozni a hadsereg kötelékéből. Ebből a dologból pedig nagyon szépen ki lehet hüvelyezni a vérbéli stréber tragédiáját, mert *Jouaust* ezredes így okoskodott: A tárgyalást részrehajlón vezetem, megnyerem a tábornokok rokonszenvét. akik aztán beprotezzálnak majd a tábornoki glóriába. A szavazatomat Dreyfus mellett adom le s akkor megnyerem céljaimnak *Galliffet* hadügyminisztert is, aki halálból majd csak segít rajtam. Így okoskodott *Jouaust* ezredes ur igazi stréber módjára s most beteljesedett rajta annak a közmondásnak az igazsága, amely két székéről és egy padról szól.

— **Gróf Zichy Jenő Párisban.** Gróf *Zichy Jenő* a napokban Párisban járt. Elutazása alatt tisztelői barátai ebédre gyűjtötte a *Café de Paris* gyönyörű termeibe. A jelen voltak érdekes névsora a következők: *Colonna* grófné, a *Revue d'Europe* szerkesztője, *Blanchard*, a *Sorbonne* hírneves tanára, *Rixens*, Páris egyik leghíresebb festője, aki *Pasteur* képet festi a kiállítás számára, *Chanoine* író, *Emile Blavet*, a *Figaro* munkatársa, aki a *Petit Bleu* hasábjain vezérokben foglalkozott *Zichy* irodalmi szereplésével, *Henry Renée*, a képviselőház háznagy irodájának igazgatója, *Krisztics*, a szerb állam franciaországi képviselője, *Zichy*nek régi, jó barátja és végül egy magyar magnás és művész, báró *Edelsheim-Gyulay* festőművész. Még egy érdekes látogatást tett gróf *Zichy*, *Père Favier* katolikus püspöknél, aki a pekingi francia misszió főnöke, s aki hazajött veszedelmes állásáról, hogy 82 éves édesanyját még egyszer láthassa. A gróf közel egy és fél óráig időzött *Favier*nél, akinek Pekingben, Peking közelében, gyakrabban vendége volt.

— **Egyházi zene.** A budavári Mátyás-templomban február havában a délelőtti tíz óraker tartandó ünnepi nagy misek alatt a következő egyházi zeneműveket adják elő: február 2-ikén *Schweitzer* János a néhai freiburgi dómvikár és székesegyházi karnagy G-moll miséje. Február 4-ikén *Vavrincz* Mór E-moll miséje és *Szabó* Xav. Ferenc „Gloria et honore”-ja. Február 11-ikén *Seyler* Károly, néhai esztergomi székesegyházi karnagy 24. számú C-dur miséje. Február 18-ikén *Zsaskovszky* Endre, néhai egri székesegyházi karnagy D-dur miséje. Február 25-ikén *Beliczay* Gyula F-dur miséje.

— **Schvare Gyula a ravatalon.** A nagy hellenista dolgozószobája a legérdekesebb interieurök közül való volt. A falakon, a földön, a székeken, mindenütt nagy, régt és új könyvek heverték s valóságos csoda, hogy az öreg ur milyen biztosan megtalálta azt a könyvet, amelyre éppen szüksége volt. A nagy könyves szoba ma csupa virág s a középen felállított ravatalon nyugszik a tudomány halottja. Özevegét sokan látogatták s a részvét minden oldalról impozánsan nyilvánul. A család koszorúin kívül az Akadémia, az egyetem, az egyetemi kör és a bölcsészeti kar babérkoszorú díszítik a ravatalt. A család és a tudós személyes jóbarátai és tisztelői is egész virágerdőt kitevő koszorút helyeztek el a halott körül. A temetés holnap, pénteken délután három óraker lesz a Molnár-utca 26. számú lakásból. *Schvare* Gyulát a kerepesi temetőben díszsírba temetik. A helyet a főváros ajánlotta föl az özevegnek.

— **A Dunáról.** A földművelésügyi minisztérium vízrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a Duna Passaúttól Bajáig apad, innen lefelé pedig lassu áradás mutatkozik. *Budapest*en a vizállás ma reggel 462 centiméter, ami a tegnappal szemben 6 centiméternyi apadásnak felel meg. Zsárlást csak Mohácsról jelentenek, s az is csekély jelentőségű.

— **Házasság.** *Bergl* Vilmos *Budapest*ről eljegyezte *Klein* Armin és *Klein* Bernát uppesti tekintélyes nagykereskedők unokahúgát, *Iren* kisasszonyt.

— **Egy magyar ember Párisban.** Tizenöt évvel ezelőtt egy *Orika* nevű magyar ember telepedett le Párisban. Rendetlen életmódja miatt nagy anyagi zavarba jutott s végső kétségbeesésében arra szánta magát, hogy Algériában az idegenek légiójába áll be. Az idegen szolgálat nehézségeivel azonban sehogy sem tudott megbarátkozni s alig néhány héttel a besoroztatása után megszökött s visszatért Magyarországra. Itthon komoly ember lett belőle, szorgalmasan dolgozott s mint kitűnő mechanikus egyipár igen érdekes találmányt készített. Legutóbb egy elmés szerkezetű vasuti váltót talált fel, értékesíteni akarta s azert a napokban Párisba utazott s találmányával a hadügyminisztériumnál fogadtatott. A miniszter előszobájában várakozott, mikor hirtelen egyik miniszteri tisztviselő e szavakkal lépett hozzá:

— Ont Orikának hívják?

— Igen.

— Ön katonaszökevény s én letartóztatotam.

A tisztviselő rögtön intézkedett s *Orika* néhány pere mulva a francia állam foglya volt. A végtárgyalást február nyolcadikán tartják meg ellene *Oránban*, Algériában. Az osztrák-magyar konzulátuson a következő felvilágosítást adták erről a dologról. *Orika* tulajdonképpen nem is magyar ember, hanem *Vitkovicban*, Morvaországban született, az igazi neve: *Horika*. Az sem való, hogy *Horika* az idegenek légiójából szökött meg, s hogy mint katonaszökevényt tartóztatták le. A letartóztatás okát a konzul nem tudja, az igazi okot majd csak a vizsgálat fogja kideríteni.

— **A művész díszkardja.** *Kolozsvárról* írják, hogy *E. Kovács* Gyulának, a segesvári csatatéren, Petőfi halálának ötvenedik évfordulóján hirtelen kimult mulásznak díszkardját az ereklyemuzeumba adta be a művész özeveg. A majdnem sarló alakban görbített kard pengéje régi, csatákban meghordozott fringia. A markolatól kezdve egész a hegyéig ki van élesítve. A penge egyik oldalán ez áll:

E. Kovács Gyulának Nagyvárad város műpártoló közönsége 1856—1896.

A penge másik oldalán a felirat ez:

Fajunkért és nyelvünkért.

A gazdagon aranyozott markolat kosárnélküli s külső oldalán csigaházzal van ékítve. A kard hüvelyének aranyozott burkolata 4 nagy és 39 apróbb ékkövel van díszítve.

— **Brandis grófnő emléke.** A Ranolder-intézetben *Kriszán* Mihály pápai kamarás ünnepi gyászistentiszteletet tartott *Brandis* Leopoldina grófnő lelki üdvéért. A rekviemem ott volt az egész tanítészülettel a növendékekkel együtt. *Brandis* grófnő, mint a paulai Szent Vince apácák főnöknője nagy érdemeket szerzett magának a rend magyarországi fejlődése körül.

— **Felolvasás.** A Pénzüntzeti Tisztviselők Országos Egyesületében tegnap este *Bálint* Imre hírlapíró-társunk érdekes felolvasást tartott *Asszonyok a forumon* cím alatt. A felolvasó utalt arra, hogy az asszonyoknak mily nagy érdekük volna a közélet komolyabb kérdéseit, mint például a közgazdaságot is az eddiginél nagyobb mértékben tanulmányozni, mert csak így volna elérhető a nőknek a társadalmi és politikai kérdésekben való nagyobb részvétele. A felolvasást, melyet a nagyszámú előkelő közönség mindvégig élénk tetszéssel kísért, közös vacsora, majd tánc követte.

— **Nincsen vis major.** A gáztársulat ma bejelentette a tanácsnak, hogy a hazai szénbányákkal kötött szerződés alapján napi 56 vaggon szén szállítást biztosított a kilitása van, hogy megszerezhet naponként 30 vaggon szenet. A társulat mégis kéri a vis major kimondását. A tanács mai ülésén a társulat kérelmét nem teljesítette, a vis major nem konstatálta, mert a társulat bárholnan vehet szenet. A tanács kívánja, hogy a társulat a jövőben a hazai bányákból is vegyen szenet. Fölvívta a társulatot, hogy naponként jelentse be, hogy az előző napon mennyi szenet kapott. A tanács határozta az aktuális kérdést helyesen dönti el, s reméljük, hogy a gáztársulat okulást merít belőle. Mindössze annyit még a megjegyezni valónk, hogy nem elég a magyar főváros világitására szolgáló gázhoz hazai szenet is használni, hanem szigorúan meg kell követelni a magyar pénzen hízó osztrák vállalatot, hogy csak magyar szenet vegyen ezentul.

— **Japánok Párisban.** A kiállítás japáni kormánybiztosja tegnap reggel Párisba érkezett a japáni udvar néhány tagjának kíséretében. A vasutnál a japáni nagykövét várta a kis társaság, amely zuhogó esőben rögtön a kiállítás területére hajtott és megnézte Japán kiállítását. Az előkelő japániak két nyi-

tott kocsin hajtottak végig a boulevardokon, kíváncsian tekintettek jobbra-balra és érdeklődéssel hallgatták a nagykövét magyarázatait Páris szépségeiről.

— **Halálozások.** *Bendel* Gusztáv tekintélyes kereskedő tegnap este a fővárosban elhunyt. A megboldogult Svájcban született, de már 35 évvel ezelőtt *Budapest*en telepedett meg, majd több éven át igazgatója volt a nagy-boecskói kémiai gyárnak, 1883-ban pedig megalapította saját technikai üzletét. Aki csak érintkezett vele, megkedvelte előzőkény, nyílt modorú volt. Az elhunytat tegnap helyezték örök nyugalomra *Budán*, a farkasvölgyi temetőben.

Hilibi Gaál Domokos, *Kisküküllő* vármegye alispánja, egy táviratunk szerint, ma este *Dicső-Szent-Martonban* meghalt. A boldogult az erdélyi magyarság köztiszteletben álló alakja volt, aki puritán jellemével, kötelességtudásával kivívta a szászok nagyrabecsülését is.

— **Alapítvány.** A tüdőbajosok szanatoriuma javára csetei *Herzog* Péter, nejének elhunytá alkalmából, 8000 koronás alapítványt tett, illetőleg régebbi 2000 koronás adományát 10.000 koronára egészítette ki.

— **A talmi-szocializmus virágaiból.** A budapesti talmi-szocializmus — a valódiól nincs is nálunk — egyre-másra produkálja kisebb-nagyobb panamáit. A legújabb, amelybe most a kereskedelemügyi miniszter is beleszól, egy kis színkuda: egy ezeröttszáz forintos titkári állás az építőmesterek ipartestületének a betegsegítő pénztárában. Amióta az ugynevezett szocialisták főigágitatorukat a husos fazék mellé ültették, az ipartestület tagjainak a száma a felére apadt. A munkások a kereskedelemügyi miniszterhez fordultak, hogy gátolja meg a betegsegítő pénztár züllését. A miniszter a fővárost utasította, hogy a pénztár kezelését alaposan vizsgálja át és a színkekrakat szüntesse be. Ha egy hónap alatt nem sikerül a teljes purifikáció, akkor a pénztárt föl kell oszlatnia és a kerületi betegsegítő pénztárhoz csatolnia. A talmi-szocialisták most persze kéjelegnek a velük megeselekedett jogtalanság fájdalmában.

— **Gelléri Mór felolvasása.** *Gelléri* Mór, az Országos Iparegyesület igazgatója ma este a *Kereskedő Ifjak Társulat*ának felolvasást tartott a *negyvenes évek iparvédelmi mozgalmairól*. A társulat magyar-utcai helyiségébe nagy és elegáns közönség sereglett össze, hogy meghallgassa közgazdasági életünk ez első-rangu kitűnőségének az előadását, amelynek tárgya most félszázad mulva újra aktuális. Az előadás érdekessége annál nagyobb, mert éppen *Gelléri* volt az, akinek szerenéses inspirációja, lángoló buzgalma és hatalmas agítáló képessége most megint életre keltette a hazai ipar társadalmi uton szervezett pártolásiának az eszméjét, s az eszméből szerves programot alkotott, amely köré most szinte váratlan lelkesedéssel sorakozik az ország egész közvéleménye. Ebből a nagyszabású akcióból indult ki *Gelléri* előadása, s azután rendkívül érdekes és vonzó módon rajzolta meg a képet annak a nemzeti fellendülésnek, amely a *Védegyelet* mozgalmában, *Kossuth* Lajos vezetésével megindult, s amely akkor szinte csodálatos eredményeket produkált. Szólt a *Védegyelet* alakulásáról, országos szervezkedéséről, ismertette a programját és működését, s néhány történelmi nevezetességű epizódját. És erre a nagy példára mutatva, bizalommal, erővel és lendülettel buzdította a kereskedő ifjuságot, hogy vegye ki részét a nagy nemzeti munkából, amelynek sikerre kell vezetnie, ha mindenki megteszi a kötelességét. Természetesen nem úgy értette ezt az illesztris előadó, hogy új védegyeleti mozgalmat kell csinálni a mai realisabb, józanabb és eszméért kevésbé lelkesedő korban. Ma mások a viszonyok, mások az eszközök, módosultak a feladatok is, de éppen olyan nemzeti érdek, mint akkor volt, hogy a hazai iparunk megszerezze a jogait a hazai piacon. A felolvasást, amely könnyed elmés csevegés formájában tört fel egy nagy, komoly problémát, nagy élvezettel, oklással és ki-kitűző tetszéssel hallgatta a közönség, s a végén nagy óvációban részesítette *Gelléri*t. A felolvasásra tea-este következett s a társaság késő éjjelig maradt együtt vidám hangulatban.

— **Karambol-verseny.** A magyar Karambol Klub *Sztanoj* Miklós kávéházában február 1-én és 8-dikán este nyolc óraker az idén harmadik nagy karambolversenyét rendezte. *Sztanoj* Miklós mester és dr. *Adám* Dezső előrehaladott amatőrrel egy 3000 pontos játszmát fog játszani. Dr. *Adám* 2650 pontot kap előnyül. Az eddigi rekord: *Sztanoj* 947, dr. *Adám* 91 pont.

— **Állás nélkül.** *Abrahám* Ginda 25 éves pénztárnoknő ma délelőtt kiment a Hungária-kört 557. szám alatt lévő papírnemező gyárba, hogy ott állást szerezzen. A gyárban nem volt üresedés, amiért elutasították. A leány erre revolvert vett elő s bal-

mellébe lőtt. Nyomban összeesett s az előhívott mentők bevitték a Rókos kórházba. Az orvosok remélik, hogy felgyógyul.

— **Brüesewitz halála.** *Brüesewitz* hadnagy ur, ama hadnagyok közül való volt, akik körülbelül ilyenképpen konstruáltak meg a világ sordóját: Először jön az Isten, aztán a porosz katonatiszt, aztán igen igen sokáig nem jön semmi s a határitalan semmi határitan lézeng egy pár ugynevezett rongyos cibil. Ezeket a cibileket pedig azért teremtette az Isten, hogy napestig dolgozzanak azért, hogy a porosz katonatisztnek legyen mit ennie. A rendek ilveműi felosztásból önként következik, hogy Brüesewitz hadnagy ur egy napon nagyon megharagudott az újságokra s mivel valami kellemetlen írtak róla, lekaszabolta előbb a szerkesztőt, meg a karlsruhei kávéház egyik csendes filiszter vendégét. Akkor a sajtóban Európaszerte brüesewicéket faragtak a katonai szellemről s addig-addig ágáltak az ilyen éretlen hadnagyocskákat ellen, míg nem a német császár is megmozdult s egyik rendeletében némi mérséklést ajánlott a rugdalózó, kiskuro vitézeknek. Brüesewitzet negyedfélvi fogságra ítélték, de a hadnagy nem ülte végig ezt a fogságot, hanem mihelyt kitért a transvaali háború, kegrelemel kért a császártól, hogy beállhasson a boerok közé. A császár jó utat kívánt Brüesewitznek, akit a boerok szívesen fogadtak. Brüesewitz hasznos tagja lett a boer seregeknek, de a háború végét nem érthette meg. Londonból írják, hogy a Tugelánál vívott ütközetben elesett. Halála híreit mindenütt megilletődéssel fogadták, ahol ismerték életürténétét.

— **Csalás a nyelv alatt.** Valóságos a nyelve alatt csapta be a világot egy párisi vendéglő főpincére. Amikor „hivatába” ment, a nyelve alá tett egy tízfrankos aranyat. Amikor aztán valaki huszfrankos arannyal fizetett neki, a pénzarabot fogai közé vette és — tíz frankból adott vissza. A vendég tiltakozott, de a pincér határozottan állította, hogy tíz frankot kapott és kivette szájából a tízfrankos aranyat s így igazza volt. Így tartott ez egy ideig, míg valaki bizonyítékot szerzett, hogy ez az ember csaló és leleplezte. Most becsukták.

— **Gyanús drótosok.** Szegény drótosokra most sunyi szemmel néz esendőr, rendőr és kődisbíró széles e hazában. Azzal gyanúsítják a jámbor árvali és türöci tótocskákat, hogy kartellit kötöttek a drótanyag beszerzésére nézve. A kartell igen furcsa, mint a következő nyiregyházi távirat mutatja:

A Nyiregyháza és Kőtaj közötti telefon-rudakról ismeretlen tettesek ezerháromszáz méter huzalt ellopottak.

Ime a magyarázata, hogy miért éneklük olyan pianissimo a drótosok mostanában:

— Dródoótozni ...

— **Nem jutalomért tette.** Az öreg *Guganovics* Gábor nagyon esztendeig hűséges bérese volt *Siskovics Tamás*nak. A mikor a gazdája meghalt, báró *Vojnics*hoz, a főispánhoz szegődött el a szó szoros értelmében öregbéresnek. Végzetlenül derék, becsületes munkás volt s küldött is neki a földmívelésügyi miniszter ötven forint jutalmat meg egy diszoklevelet. A pénzt is, meg az okmányt is a napokban akarta átadni neki ünnepélyesen *Szalay Mátyas*, a szabadkai rendőrkapitány, ki is ment a Verucis-pusztára, ahol az öreg szolgált, de hiába. Az öreg tudniillik nem várta be a jutalmat, aznap reggel meghalt. Mint hogyha azt mondta volna: — Nem jutalomért tettem, amit tettem. Beesületből.

— **Hazárdjátékosok veszedelme.** A rendőrséghez ismételen érkeztek feljelentések hamis, illetve hivatásos kártyajátékosok ellen, akik egyesek tapasztalatlanságával visszaélve, furfangos módon kártyaszára bírták őket. A feljelentések egész osomó kávéházat neveztek meg, ahol a hazárdjáték napirenden van. A rendőrség e feljelentések alapján tegnap ismét razziaát tartott, amikor is első sorban a Klauzál-utca 2. sz. a. lévő kávéházban járt, amely zsebtolvajok és kártya-kozákok állandó tanyája. Innen tizenegy darab, kizárólag rovvit multu embert állították a VII. kerületi kapitányság elé és pedig *Liebermann* Lipót, *Winkler* József, *Náthán* Bernát, *Hausinger* Ernő, *Katz* Zsigmond, *Deutsch* Salamont, *Fischer* Samuelt, *Fábrizky* Rudolfit, *Fábrizky* Gyulát és *Benedikt* Sándort. Valamennyi foglalkozásánküli csavargó, akiket 10—30 napi elzárásra ítélt, a toloncházba szállították. — A rendőrség a kávéházat délután utra meglepte. Ekkor is akad dolga, mert ezúttal szintén egy osomó hamiskártyást talált, akik közül 11-et állított a VII. kerületi kapitányságra elő. Ugyanezokor az Istran-tér és Kisdiófa-utca sarkán lévő *Erzsébet*-kávéházban is tett látogatást a rendőrség, ahonnan 5 embert vitt magával. Ezek is részben hamis kártyások, részben tolvajok s nagyobbára az utcai leányok kitartott alakjai.

— **Gyilkos merénylet.** A Vámbáz-kört és a Lipót-utca sarkán, *Bellegrad* Jakabné edénykereskedésében gyilkos merényletet követett el ma délután két suhanc. Három óra tájban ment be a két jó madár az üzletbe s szó nélkül rátámadt az asszonyra. A kártya mellől fölkapott szentes lapáttal föbe súj-

tották és mintegy tizenöt centiméteres sobot ejtettek rajta. Az asszony felemelte a karját s ez enyhítette a csapás súlyát, de a karja erősen megebesült. Segélykiáltásaira a járókelők berohantak, de a futva menekülő merénylőket nem tudták föl tartóztatni. A rendőrök a mentőkért telefonáltak, kik az asszony sebeit bekötötték s a szerencsétlen a Rókus-kórházba szállították. Az asszony eszméletlenül van ugyan, de az átélt izgalmak következtében kihallgatható nem volt. A rendőrség nyomozza a vakmerő suhancokat.

— **A katona — fej nélkül.** Valami nagyon izgalmas francia regényben egy orvos azt állítja, hogy a lefejezett ember feje percekkel tovább él, mint a test, amelytől elválasztotta a gilotin. A regény — valószínűleg *Montepin* ur írta — olyan időben játszik, amikor bőséges alkalom kínálkozik az efféle kísérletezésre s csakugyan kap is a doktor ur a párisi hóhértól jó pénztért egy frissen levágott emberfejet és amíg beszélgetett vele, csakugyan kiszült, hogy neki van igazza, már tudniillik az ördögös dokornak. Ez afféle mese, amihez nem mer hozzányulni a laikus, akit az utóbbi időkben különösen bátorlanná tett a sok rejtelmesből tiszta világosra vedlett igazság a tudományok dolgában. Valami ilyeszt mond el egy londoni telegramm, de ez már komolyabb formában. Ebben az esetben a test élte túl a fejt. A szponkopi ütközetben egy angol gyalogos a fölhányt földhány mögött térdelt. Egy granat éppen a feje fölött robbant szét s elvitte a fejt. Erre a fejetlen test előre bukkott s aztán hirtelen fölugrott s elkezdett visszafelé futni. Pár pillanattal tartott a menekülése, aztán összeesett. A *Daily Chronicle* mondja el az esetet, annak pedig állítólag egy szemtanu írta meg.

— **A székfoglaló főpróbája.** *Paul Deschanel*, a francia képviselőelnök ma tartja akadémiái székfoglalóját Párisban. Deschanel a minap valóságos főpróbát tartott székfoglalójából. Bement az akadémia nagytermébe, s felolvasta székfoglalóját egyetlen egy ember előtt. Az akadémia egy régi embere hallgatta meg, s tanította:

— Hangosabban! Lassabban... ne siessen...

Ezt a kis főpróbát minden új akadémikus végig szokta szenvedni.

— **Villamos karambol.** A tegnapi villamos vasuti szerencsétlenségnek, amely a Budapest-budafoki keijepérdeki villamos vasut külső-ienhévári-uti vonalán történt, áldozatai ma már jobban vannak. *Foytha* László budatoki déli vasuti állomásfőnök, akit lakásán ápolnak, az éjjel teljesen magához tért és sérülései sokkal könnyebb természetűek, mint először képzelték. *Feith* Tamás vendégül, aki a legveszélyesebben sebesült meg, szintén jobban érzi magát és az orvosok már nem tartják állapotát életveszélyesnek. *Kiss* Kati és *Horváth* Julia pazmándi cseledekányok, valamint *Diamant* Jakab kereskedő, akiket szintén a Rókus-kórházban ápolnak, súlyosan sebesültek meg, de állapotuk egyáltalában nem életveszélyes. Hasonlóképpen javulófében van *Ludmann* Isván 704. számú rendőr, akit a rendőrkórházba vittek.

— **Népgyűlés a bírváladók érdekében.** *Bordeauxból* táviratozzák, hogy ott tegnap nagy népgyűlést tartottak *Bertrand* képviselő törvényjavaslata ellen, amely be akarja tiltani egész Franciaországban a bikaviadalokat. A népgyűlésen lelkesen megéleneztek és megtapsolták azokat a szónokokat, akik a bikaviadal mellett beszéltek. A bordeauxi állatvédő egyesület egy tagját pedig, aki meg akarta győzni a hallgatóságot a bikaviadalok erkölcsösten és kegyellen volharól, kifütyülték, lepisszegették és mivel az állatvédő nem akarta odahagyni a szónoki emelvényt, kidobták a terepből. A népgyűlés egyhangulag elfogadott egy határozatot, amely kéri a kormányt a bikaviadalok tartásának megengedésére Dél-Franciaországban, vagy legalább is Bordeaux városában.

— **Öngyilkosok.** Emlegettük, hogy vasárnap délután *Benyovszky* Dező 17 éves dijnok a Buda-keszi-ut 67. számú telekkel szemben lévő erdőcskében föelölte magát. A szerencsétlen fiatal embert a mentők az új Janos-kórházba vitték, ahol tegnap meghalt. Höltestét a törvényszéki orvostani intézetben, a hova bevitték, ma délelőtti boncolták. A boncolat megállapította, hogy a golyó, amelyet a szerencsétlen ifu bal halántékába röpített, agyvelejét összeroncította és a halál agyhüdes következtében állott be. — *Novák* Janos badogos segéd ma délelőtti külső-váci-ut 96. szám alatt lévő lakásán felakasztotta magát. A szerencsétlen már régebb idő óta megbeteg volt és betegsége néhány hét előtt ágyba döntötte. A beteg embert hosszas kínlódása annyira elkeserítette, hogy felesége előtt többször emlelte, hogy öngyilkossa lesz. Ma délelőtti az asszony elment hazuról, hogy egyet-mást bevasároljon. A mikor hazérkezett, legnagyobb rémületre az ajtót zárva találta. Lármat csapott, mire az összesodóult szomszédok az ablak betörésként bemászta. A szerencsétlen embert felakasztva, holtan találták. Höltestét bezsalították a boncoló intézetbe.

— **Az elfogott tolvaj.** A rendőrség me *Stritz* Lajos budapesti születésű harmincegy éves boltiszolgát átkísérte az ügyészséghez. *Stritz* többszörösen

büntetett tolvaj s legutóbb azért került fogságba, mert a Fő-utcaiban kirakatfosztogatáson érték.

— **Az osztályorsorsjáték húzása.** Az osztályorsorsjáték mai húzása husz ezer koronát nyert 78848, tizenöt ezer koronát 6013, tízer koronát 46197, ötezer koronát 34591, kétezer koronát 47108 15026, ezer koronát 24415 23710 59984 50996 62463 10425 60954 13369, ötszáz koronát 51866 33465 45171 69698 35945 62325 51432 62482 71599 12895 65943 25517 84520 48852 23913 13501 4641 65644 73832 2839 84880 32314 73898 9250 97750 2844 40570 1637 25488 45502 23228 43725 47028 10469 86951 22718 88253 31684 61465 84963. — A 29286 számú sorsjegyet, amelyre a kilenveezer koronas fönyeremény esett, a *Hecht*-féle bankházban vásárolták.

— **Lakásfosztogatók.** A lakásfosztogatók jól működnek; tegnap megint több lakásfeltörést jelentettek be a rendőrségnek. A tolvajok a következő helyeken jártak: Özveggy *Teher* Simonné magazdónőnek Mária-utca 23. szám alatt lévő lakásában. Itt a *Wertheim* szerkenyéből 240 korona értékű ékszert vittek el. Fellesztették az összes szerkenyeket s elvitték az összes fehérművet, Munkájukban valaki megriuszthatta a gonoszterveket, mert a fehérművet ott hagyták, s a földszinti lakás utcai ablakán kinyorgva menekültek el. — *Tárnok* Károly tanítóknak a Soroksári-utca 57. szám alatt lévő lakásában lettek még látogatást a jómadarak, ahonnan egy osomó fehérművet, ékszert s 112 korona készpénzt véve magukhoz elvittek. A rendőrség kinyomozására széleskörű intézkedéseket tett. A tettesek egy része már hurokra került, nevüket azonban a rendőrség a vizsgálat érdekében nem közli.

(x) **A Zoltán-féle csukamajolaját** gyermekok, valamint felnőttek szívesen veszik be, mert teljesen szag és íz nélküli. Üvegie 1 forint. Zoltán B. gyógyszerárban Budapest, Hold- és Nagy-Korona-utca sarkán.

Maróthi Fürst Jakab temetése.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, február 1.

A fővárosi kereskedővilág s az előkelő társadalom óriási létszávele mellett helyezték ma örök nyugalomra maróthi *Fürst* Jakab budapesti nagykereskedő, aki rövid szenvedés után Nizzában meghalt. Impozáns volt az a részvét, méltó annak az embernek az emlékéhez, aki teljes életét munkában, a közügyek szolgálatában töltötte s akinek önfeláldozása, áldozatkészsége nem ismert határt. A valóban fényes gyászszertartásnak méltó díszje volt az, hogy *Wekerle* Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke is megjelent a temetésen, hogy kegyeltes szavakban méltassa az elhunyt nagykereskedőnek érdemeit s lerója emléke iránt a társadalom kegyeltesek adóját. De ott volt a temetésen a fővárosi politikai és társadalmi életének sok előkelősége s a küldöttség kivonult testület, egyesületek — amelyeknek az elhunyt részint megalapítója, részint buzgó támogatója volt — impozáns módon vettek részt a gyászszertartásban.

Az elhunyt höltestje ma reggel fél hétkor érkezett meg Nizzából, a déli vasut budai állomásra. Innen a család tagjai által kísérv a kőbányai uton lévő új zsidótemető halottas hazába vitték, ahol díszes ravatalra helyezték a remek ércorsot. Ekkorra már temérdek virág is várta a ravatalt s a szebbnél-szebb koszorúk egészen elborították a halottas termet.

A temetésen a következő küldöttségek jelentek meg: a magyar kereskedelmi csarnok küldöttsége hazaszi *Jellinek* Henrikkel élén. A küldöttségben részt vettek dr. *Schreyer* Jakab és *Kunz* Ferenc. A kereskedelmi segélyegylet küldöttsége *Szohner* Antal alelnök vezetés alatt, a fővárosi kereskedelmi betegsegélyező pénztár küldöttsége *Mauthner* Adolf alelnök vezetés alatt, a magyar utazó kereskedők egyesülete *Auer* Róbert alelnök vezetés mellett, az országos kereskedelmi és iparszarnok *Sándor* Pal alelnök vezetésével, a magyar utazók és inkasszó egylet *Tschögl* Henrikkel élén, a bélvárosi takarékpénztár küldöttsége *Mannich* Aurél országos képviselő és *Szevly* Ferenc vezérigazgató vezetés mellett, az izraelita hitközség küldöttsége *Köhner* Zsigmond alelnökkel élén, a kereskedelmi alkalmazottak országos egyesületének küldöttsége *Zerkovics* Emil vezetés alatt; ezenkívül meg zászlókkal vonult ki több fővárosi jótékony egyesület, melynek az elhunyt támogatója volt. Ott voltak még: *Mezey* Mór, *Vörös* László és *Nagy* Sándor országos képviselők.

A ravatalra koszorúkat küldtek, a gyászoló családon kívül: Budapest székesfőváros, a Magyar Kereskedelmi Csarnok, *Wekerle* Sándor, a lipótvárosi kaszinó, az V-ik kerületi kaszinó, a Fürst Jakab és fiai nagykereskedő cég személyzete, dr. *Fodor* Antal ügyvéd, az V. kerületi törvényhatósági bizottsági tagok, *Szathmari* Andrásné, a bélvárosi takarékpénztár, *Sándor* Pal és neje, az Osztrák Magyar Bank, dr. *Schreyer* Jakab stb.

A gyászszertartás délelőtti tíz órakor kezdődött az izraelita temető halottas termében, amely erre az alkalomra gyászpompába volt vonva. A ravatal mellett az Opera énekharaból alakított kórus egy gyászdalt énekel, majd dr. *Weiszbürg* Gyula rabbi mondott lendületes, szép beszédet, amelyben vázolta az elhunyt példás, becsületes életét. A szeretet, áldozatkészség és becsület voltak erényeid s ezek tartják

fenn emlékeket is, — fejezte be szavait dr. Weiszburg.

Utána dr. Wekerle Sándor lépett a ravatal mellé s körülbelül a következő beszédet mondta: Mély megilletődéssel állok itt e ravatal mellett, amely magába zárja egy fáradt vándor, egy becsületes, példás életű, igaz ember tetemét. A társadalom egyik munkás tagját, a haza egyik hű polgárát veszítette benne s a jótékony, egyik buzgó apostolát, akinek a keblében nemesen érző szív dobogott. A szerény nevemet viselő jótékonyági egyesület nevében leteszem koszorúmat a ravatalra. Az igaz kegyelet meg fogja örízni Füst Jakab emlékét.

Kunz Ferenc, a kereskedelmi csarnok és a hítelezők védegylete nevében méltatta az elhunyt érdemeit, Masthner Adolf pedig a kereskedelmi betegsegélyező egyesület nevében bucsuztatta el. Megható volt Kohn Henriknek, a Füst-cég egyik alkalmazottjának beszéde, amelyben a cég nevében bucsuztatta el a halottat.

A kórus éneke után a testületet küldöttei vállukra vették a koporsót s kivitték a közelben levő díszes családi sírbolt elé, ahol dr. Kohn Sámuel főrabbi mondott végső bucsuztatót. Méltatta az elhunyt érdemeit s kiemelte, hogy maróthi Füst Jakab jó zsidósága mellett jó magyar is volt, aki példát mutatott hírsorsosai előtt a hazafiságban.

A holttestet ezután bevitték a családi sírboltba, ahol az énekkar gyászdalai mellett örök nyugalomra helyezték.

Érdekességek

— Bródy Sándor Fehér Könyvéből. —

Budapest, február 1.

Bródy Sándor nagystílű és eredeti vállalkozásának, a *Fehér Könyvnek* ma jelent meg második vaskos kötete. Mint az első — amelyet bőven ismergettünk — ez is tele van az ő értékének egyéniségének sok szeretetreméltó vonásával. Első cikke érdekes szempontokból világítja meg I. Ferenc József királyt. Van benne interview a hercegprímással, novella, regény, essay a tárlatról, egy finom, elsőrangú tárcsa *Lebenskijája* kisasszonyról, az Opera vendégéről. Folytatja a Szerelmek élete című hosszabb tanulmányát is. Ezuttal érdekes egyéniség segített munkájában: Kürty Klára. Több szép apróságokkal végződik a felelő érdekes kötet, amelybe Herceg Ferenc arcképének többszínű reprodukciója is be van ragasztva. Itt adunk néhány érdekes oldalt ebből a könyvből.

Beszélgetés a hercegprímással.

... mert könnyű elhatározni az interviewt, de nehéz azt végrehajtani, főképp nekem, akinek ez nem tanult mesterségem. A kiváncsiságom, az megvan, de lenyűgözi a házi nevelés sok előítélete, mint például az, hogy nem szabad gyengédtelem és tapintatlan kérdéseket intézni senkihez.

A primás — nem tagadom — egy kissé mulatgatott is rajtam magában. Talán meg is szánt egy kissé és többször melegen megszorította a kezemet, sőt vigasztalásul dicsérete a magyar újságokat, amelyeket sorra-rendre elolvas minden reggel. Tudja a vezércikkírók jegyét és néhány publicista chiffrejeiről a legelőnkebben tudakozódott.

— És a szépirodalom, hogy van Eminenciád a mai belletrisztikával?

— Ugy, hogy olvasom, a legújabbakat is, különösen a franciákat. A *Revue des Deux Mondes*-ből látom, hogy Brunetière Rómában.

— Hallom, hogy Eminenciád is Rómába készült, még pedig most husvára már, és hogy hosszan fog ott tartózkodni nagyobb kiserettel, sőt konyhát is visz magával, mert még a gyomra is magyar, nem bírja el az olasz ételeket... Mondják, hogy egy kis villát bérelnek ő Eminenciája számára...

Főlemelte a hosszú arisztokratikus szabású kezének a mutatóját, de nem úgy, mint egy diplomata, hanem mint egy jószágos professzor:

— No, no! mondá — nagy dolgok előtt állunk, mindég azok előtt állunk, de tudni sem nem lehet, sem nem szabad semmit!

Visszatért az irodalomra. Ágyának párkányán mindég egy esomó új, modern könyv van, szindarabok is.

— Csak el kell olvasni — szót — a premieket, hogy az ember egyútt haladjon a mával.

— Néha jobb is elolvasni, a fantázia kipótolja azt, amit manapság a komoly színház előadás dolgában ront.

— Mégis más az — folytatá a hercegrsek — néha halgatom azt „a” (telefonhírdőzőt gondolt), amint valami operaelőadást próbál visszaadni. Érdekes lehet látni, csak hogy — már bizony nem lehet. Pedig egyszer még Szapáry Gyula hozott páholyt egy théatre paréra, mondani neki, ha el kell menni: akkor dispencziátom magamat, ha nem kell, itthon maradok.

Szapáry nevének az említése bátrabbá tett, hogy más sértő jelzőt ne használjak magamra. Főfőházköltam:

— Bizony, bizony Eminenciádnak magas hierarchiai tiszte és megkülönböztetett közjogi állása a nyugdó-mozgó magasságba emel. Az jár az eszembe, de alig merem megkérdeni: mily érzelmek düháltak lelkében, amikor megtudta, hogy az isteni gondviselés Eminenciádat választá el Simor utódjával.

— Bizony vegyes érzelmek, nagyon természetesen. Soha égi jel nem adatott nekem arról, hogy én valaha Magyarország hercegprímása leszek. Gondoltam: elmulok kedves rendházam falai között és kevés hátralévő életemet Istennek és a magyar históriának szenteltem. Ekkor szólított a magyar história. Milyen zavaros, elvadult, bonyolult és vigasztalan körülmények között: csak később tudtam meg. De amit láttam és sejtettem: az is elég volt arra, hogy ellenálljak és kérjem, ne próbálnak ki az én gyenge erőmet. Nem lehet — és nem is volna jó — e korszak részleteiről beszélni. Akkor naplomba — mint ahogy a történelem volt professzorához illik is — bevezettem minden dokumentumát. Azóta megsemmisítettem ezeket az irásokat, ne maradjon nyomuk sem.

— Eminenciád megbocsájt, de az egész világ tudja, hogy a pannonhalmi apát irtól távol volt minden nagyravagyás, hiszen éppen ezért gondoltak rája, nagy elméjét és magas zatos jellemét is a latba vetve. Tudják, hogy rá kellett beszélni, csak azt nem tudják ki, hogyan és mivel?

— Pedig épp ebben nincs semmi titok. Gróf Csáky volt az, aki mint utolsó argumentumot — a férdemet megérintve — szót: hát istenben nem bizik? Egy katolikus papnak ilyen mondani! Primás lettem!

Jókai feje.

Az emberfejek között ismerem egyet, amely külön, ugyszólván magában van. Ez a fej a Jókaié és legutóljára lefestette Réti István, akit — azonban tavaly még — én kommandáltam be a költőnek. A kép kint van a től kiállításán a városligetben.

Elérzékenyülve állok meg előtte és ebben a pillanatban nem gondolok a művészetem. Csak azt látom, hogy a két bársony halóköntöseben van ábrázolva. Ezt a köntöst meg a lánya vette neki, karácsonyi ajándék volt, meg is szerette, rendkívül jól állott az arcához. A pompás, de hidegszínű bársonyból, mint az élet maga, úgy ragyogott ki rózsaszínű, mindig friss képe, a legbájjesebb férfifej, amelyet sokáig el tudtam nézni, ha nem vettem észre, ha szokása szerint, vacsora közben, lenézett a tányérjára, vagy lehámozta a kenyérét. (Ez a kenyérhaj) volt az én kommemióm sok éven át, megettem és körülbelül így vagyunk mi vele regényírók egyébben is, amit ő meghagyott, azt pusztítjuk.)

A szívem elszorai a képe előtt ezen az igen kicsiny dolgon, hogy soha többé a kenyere hajából nem eszem. Ő megváltoztatta a családi állapotát — amelyre szuverén joga volt — és én már a régi családjával maradtam, annak vagyok egy régi butora, bárha a sors a régi berendezést egy kicsiny időre szétszórta.

Abban hagyom az érzékenykedést, a közönség, amelyet ő tanított meg humorizálni, mind halkabban bár, még mindig humorizál. Én nem tudok reá gondolni tiszteletteljes ámulat nélkül, nekem már semmi-fele esemény nem imponál, eláraszt a hála és a hódolat. Ami pedig szinte mellékes ama melegség mellett, amely elfog, hogy testi alakjának mását látom magam előtt.

A kép pedig — hiába van gyönyörűen megfestve és bár alkotója Réti, nem jó. Vaskos és tulipiros, ő pedig sudár és előkelő ma is. Az arcának a főjellege is csak félig van meg benne.

Az ő feje tisztára az oroszlané, csak hogy a szelidé, aki roppant erejét nem tudja, bárha csaknem minden foga megvan. A jó Istennek tetszett, hogy e kivételés fiat a legnagyobb ellentétekből alkossa össze. Oroszlánfejet adott neki, de csak a feje bubjától a szájáig, azon alól a képe egy ártatlan gyermeké. A szemöldökei, azok haragos, komor ivbe futnak és ábrándos szeméi az oroszlan szemének csigavonalában fekszenek bent. Az orrának is ilyen csigás rajza van és ehhez hasonló nincs senkinek, elüt minden emberétől. A festőnek — láttam — sok baja is volt ez orral, a nagy költő nem tudott belenyugodni, hogy olyan vastag. A pathetikus képzelődés, a tiszta, ideális érzés, amely földi hüvelyét telíti: valami finom, rajzos, lebelegő sasorrat kívánt, de a teremtés ezt nem akarta. A költő belenyugodott végre is, mert másképpen igen meglepődhetett vele: ez az orr vigyázott arra, hogy a gyomrát el ne rontsa, trüszkölmi kezdett, ha már eleget evett.

Kürty Klára a szerelemlől.

Csendesen beszél. Sem a hangja, sem az arca nem emlékeztetett a szinpadra. Mintha nem is az a léány lenne, sokkal szebb, nemesebb és egyszerűbb így, amikor nem viszi csatába összes tehetségeit egy nyomorult tapsviharért, ama bizonyos becses köz-tetszésért. Nyugodalom és harmónia szállott minden talentumára és ha nem éppen a mesterségéről lett volna szó, elfelejtette volna talán maga is, hogy színész volt tegnap, az lesz holnap is és mind-örökké.

— Egy milliót szeretnék keresni! mondá egyszerre, minden átmenet nélkül, de válaszolva egy gondolatra, amennyet kinézett a szememből: „Ugyan kisasszony, én halálra farszítja magát, a mások örömeért tesz mindent és a maga boldogságáért semmit! Mire való mindez!”

— Egy millió jó volna — folytatá — mert a sok pénz függetlenséget ad. És hogy minek nekem a függetlenség?

Elhallgatott. Közben látogatói jöttek. Nem tagadtatta el magát senki elől, mint a hogy szokás. Megütötte becsületesen, hogy dolga van. Bátorkodtam meginteni, hogy nem praktikus.

— Hazudni nehéz, mondá, ha megtanulom, akkor elmegyek külföldre. Egyáltalán, most látom csak, hogy mennyi mindent meg kell tanulnom még.

Alig tudtam megvigasztalni és alig mertem megkérni, hogy tanulhassak tőle. Természetes, hogy megint csak ő segített rajtam:

— Ah a szerelem, nekem szabad beszélni róla, én operettprimadonna vagyok, tehát a szerelem...

... A hangja most kisiklott, még gyengébb, csaknem susogó lett és egyszerre bennszakadt. Sötét volt, nem láttam, de a könnyet éreztem a félbeszakított mondatában.

Csend és némaság borult a nagy, polgári, de csaknem dísztelen lakásra. Egy kissé kietlenül kezdtem magam érezni benne. De Klára kisasszony egyszerre megszólalt, behízog, lágy, de ezüstös hangján:

— A szerelem — én úgy hiszem — jön magától, mint a hajnal, tavaszkor. Ki tudja, honnan, ki tudja, hogy? És megmarad a szívünkben, mindég az az egy marad, a mi aztán fölkel, mind csak színházi naptól való!

— De nem tudna valami bizonyosabbat mondani, mint képzeli és mint gondolja példának okáért a Stenohd-féle kristallizációt?

Főlkacogott:

— Maguk férfiak, ha okosok, is bolondok, mit rontják el a gyönyörűséget azzal, hogy ostoba neveket, cifra eliktettnek adnak neki, mint az orvosságos üvegnek. Kristallizáció, ugyan mi még nem?

... Eh, ez a kisasszony is csak léány, egy szikrával sem jobb a többinél. Elsírja magát, ha valamelyik növendék korabeli ideálján gondol és a szerelemlől csak azt tudja, hogy szeretni kell, vagy meghalni. Egy harmadik nincs.

Mi kell neked?

(Pretóriából az a hír érkezik, hogy a fogoly angol idestek követelik téstájukba a barack-lekvárt. Ezek után ideiktatjuk ezt a verset, amely a jövő század valamelyik angol elemi iskolai olvasókönyvében fog helyet foglalni.)

Mi kell neked, szegény fogoly,
Szegény elfogott rab-angol,
Adjak talán nagy saszárnyat,
Mely fenn a lében csatangol?
S amely röpit messze, messze,
Haza a szép Angliába?
Felel a rab: mindhiába,
Mindhiába.

Mi kell neked, szegény fogoly,
Kiben dül a bosszú mérge,
Adjak talán faltörő kost,
Melytől omlik börtön kérgé?
Melylyel rombolva dülhatnál
Az álkos Pretóriába? —
Felel a rab: mindhiába,
Mindhiába.

Mi kell neked, szegény fogoly,
Kiben dül a harcnak vágya,
Kardot adjak tán kezébe,
Mely az ellent összevágja?
Mi kell neked, szűj őh végre,
Kit fogva tart a fellegrár? —
Felel a rab: barack-lekvár,
Barack-lekvár.

Román

az olasz lányról és a török tisztről.

I.

Eldhang.

Kívül zuhog a téli eső

És pittoreszk a ködború, —
Itt bent a lelkem, árva lelkem
Megdőböntően szomorú.

Ah sir a lelkem, árva lelkem
A boldog szép idők után,
Mikor még minden lányka-szívben
Dalolt a bűvös csalogány, —

Mikor még minden férfi-szívben
Virult a hangos kikelet,
S hatalma a romantikának
Uralkodott a föld felett!

Ha akkor éltem volna, akkor, —
Azt hitte volna a szívem,
Hogy ő a gyöngyvirág a fűben,
És a madárdal odafenn, —

Hogy minden, ami e világon
A költészetből kél elő,
A dal, a fény, a szín, az illat,
Hogy minden ő, hogy minden ő!

Vagyok egy új kor ivadéka,
Melyből kihűlt a régi láng,
Csupán a Hírek rovatában
Van néha kis romantikánk.

Most is, mint *Sztambulból* jelentik
Ily cím alatt „Nagy szerelem”,
Ilyen szenzáció esett meg! —
Az esetet megrímelem.

II.

A tulajdonképpeni román.

A hol a Dsámi-mecset alján
A hold világa űnti át
A tenger mormolása mellett
A csalogányos rózsafát,

Míg a műezzim est-ímáján
Túl zúg a zöld sörényes ár, —
Ott *Izzet*, a török lovastiszt
Gemelli Szilviára vár.

— „Ah itt vagy, reszkető galambom,
Viharzó szíveimtől ne félj!
Sötét szemekkel, kis olasz lány,
Oly szép vagy, mint a meleg éj!” —

És *Izzet* keblén csüng remegve
A kis *Gemelli Szilvia*;
Olyasmit érez, hogy szívének
Rögtön meg kell hasadnia...

— „Oh barna *Izzet*, ugy szeretlek, —
De a papától felek ám:
Alighanem nagyon haragszik
Ilyesmiért az én papám!

Ah nézz csak itt e vén mecsetre:
Miként egy óriási ujj
Int óva engem, mintha szólna:
Gemelli Szilviácska pfuj!” —

És a lepergő holdsugarban
Meggzólal most a rózsafán
A szürkülő mecset tövében
A legszerelmesb csalogány.

És *Izzet* is szól nemkülönbön:
— „Nem vétek ez a szerelem,
Légy feleségem, szép olasz lány,
Hadd ott apádat, jöjj velem!”

Komor lesz most a lányka arca:
— „Ah gyűlöltöm a háremed,
Mely telve van más asszonyokkal, —
Nem is szeretsz te engemet!”

Ah légy keresztény s jöjj el innét,
A hol az erkölcsös oly fura,
És légy egyetlen feleséged
Egyetlen édes kis ura!...”

(És semmi sem jellemzi jobban
A női pszichológiát,
Mint az, hogy győzte most meg *Izzet*
A kis *Gemelli Szilviát*!)

— „Ah vannak rabnők hárememben,
De a királynő te leszel,
A többi mind csak arra lesz jó,
Hogy irigység emészsze el!” —

A lánynak fátyolos szeméből

Valami tüzfény fölragyog:
— „Tied vagyok... ah, úgy szeretlek...
És hogy pukkadnak majd azok!” —

Igy lett *Gemelli Szilviából*
Török nő s *Izzet* hitvese,
A vén *Gemelliből* is így lett
Órjöngő Roland. — (A mese

Most más szintéren bonyolódik,
Mint meg nem fejthető talány:
Hogyan lehet lányt viszakapni,
Mikor már nincs is meg a lány?!)

A vén *Gemelli* panaszára,
Ki megmozdít minden követ,
A szultán *Goluchowsky*ához
Elment az olasz nagykövet.

— „Ha *Izzet* hadnagy ki nem adja
A lányt a vén *Gemellinek*,
Ezt a közöttünk még fennálló
Szíves barátság sínyli meg!” —

— „Most az olasz nép a töröknek
A háborút üzenteti,
Mert egy olasz lány s egy török tiszt
Egymást nagyon is szereti!” —

Felelte a török miniszter,
S még hozzátette: — „Oh egek,
Dalolnom kell a *Madarászból*:
Hogy lányt, hogy lányt honnét vegyek?!”

A lányt örömmel visszaadnók,
De nincsen már meg, asszony ő!” —
Mire a talján nagykövet szólt:
— „Ez fontos szempont, mon Dieu!” —

Igy lett a szép romantikából
Egy érdekes jogi eset, —
És mégis, óh te árva *Izzet*,
Ki kellett adnod hitvesed!

Mert a detektívek kitérták
A hárem ajtaját neki, —
„Bement a lány, de mint leánya,
A lány többé nem jöve ki.”

III.

A méla akkord.

Kívül zuhog a téli eső,
Szegény *Izzetre* gondolok,
És vigasztalni is szeretném, —
Eltéve szomorú dolog!
De hát mindenkinek van átka,
Mindenkinek fáj a való, —
Nekem például fáj titokban,
Hogy nem vagyok *Lánczy* Leó!

Ange Pitou.

FŐVÁROS.

(*) A főváros közgyűlése. A városatyák ez-
uttal sem mutattak valami különösebb érdeklődést a
közgyűlés mai, második napja iránt. Még a Hungá-
ria-körut kérdése se tudott nagyobb vitát támasztani,
pedig nagyon sok sérhet a közmunkatanács
gyámkodó szerepléséhez, mely most is megromtójául
szegődött egy jó tervnek. A közmunkatanács tudva-
levőleg ragaszkodik ahhoz, hogy a Hungária-körut
szélessége 16—20—24 öl közt váltakozzék, míg a
főváros az ut jövőjére való tekintettel minden részé-
ben 24 öltre tervezi annak szélességét. Ez volt a
városi tanácsnak most előterjesztett javaslatában is,
azzal a megszorítással, hogy a végrehajtás csak
esetről-esetre foganatosítható, új építkezések és
telekrendezések alkalmával. A tárgyhöz csak *Hellai*
Ferenc szólt, indítványozza, hogy intézzenek részle-
tesen megokolt átiratot a közmunkák tanácsához,
hogy vegye az ügyet újból fontolóra. Hangsúlyoz-
tassák az átiratban, hogy a főváros nem kiskoru,
tehát nem szorul gyámkodó gondoskodásra. A köz-
gyűlés ilyen kiegészítéssel el is fogadta a tanács
javaslatát.

A budapesti közúti vaspálya-társaság újpesti
vonatára vonatkozólag, *Koch* József bizottsági tag
olyan értelmű beadványt intézett a polgármesterhez,
hogy a perronon csakis III. osztályu menetdíjakat
fizetessen a vasút-társaság s hogy a nyugati vasut-
tól Újpestig a viteldíj ezentul 12 krajcár helyett csak
10 krajcár legyen. A tanács ebben az ügyben tárg-
yalást folytatott a vasut-társasággal s köztük olyan
értelmű megállapodás jött létre, hogy a perronokon,
a szerint, amint azok az I. vagy III. osztályhoz csat-
lakoznak, I. vagy III. osztályu díj fizetessék; az
Újpestig menő kocsikon pedig maradjon a díj 12 kraj-
cár. A közgyűlés az indítványozót leszámítva, egy-

hangulag elfogadta a tanács és vasut-társaság meg-
állapodásában foglalt feltételeket.

A főváros törvényhatósága azt kérte a ke-
reskedelmi minisztertől, hogy mielőtt valamely
közúti vasútra az engedélyt kiadná, tudassa a
fővárossal, mennyi lesz az építési tőke, hogy
így a főváros is hozzájáruljon. Kéri a főváros,
hogy a miniszterek ez a közlése kötelező legyen s
a szabályrendeletbe fölveendő. A kereskedelmi-
ügyi miniszter kijelentette, hogy erre az ő utódai is köte-
lezve lesznek ugyan, de nem járul hozzá ahhoz,
hogy ez szabályrendeletbe vétesse.

A közgyűlés ezután megállapította a választás-
kor történő szavazás módját. Ezentul titkos szavazás,
egy állás betöltésénél polközással, egyébként pedig
fehértiszínű szavazólappal. Miután elejtették a Wahr-
mann- és Pannonia-utak keresztezésénél tervezett
tér eszméjét és *Kammermayer* polgármester siremle-
kének elkészítésével megbízták *Donáth* Gyula szob-
rászt, gyorsan tustek a napirend egyéb jelenték-
telen tárgyain.

(*) A miniszter leirata. Az építőmesterek ipar-
testülete, valamint az ipartestületi betegsegélyzőpénz-
tár igazgatóságának munkás tagjai a pénztár tartha-
talan helyzetének orvoslása iránt a kereskedelmi
miniszterhez folyamodtak. A miniszter a folyamod-
ványok tárgyában szigorú leiratot intézett a főváros
tanácsához. Kijelentette e leiratban, hogy óhajtja
ugyan fenntartani az ipartestületi pénztárt, de ha a
munkaadók és munkások a pénztár működését vi-
szályaikkal továbbra is megbénítják, nem lesz lehet-
séges a pénztár felosztásának szükségessége elől
kitérni. A miniszter tehát utasította az iparhatóságot,
hogy az ipartestületi pénztárnál esetleg új igazgató-
ság és felügyelő bizottság választásával állítsa helyre
az önkormányzatot és a békés működést, s amennyi-
ben ez hatósági közbelépés mellett sem volna lehet-
séges, osszassa fel az ipartestületi pénztárt s csatolja
a budapesti kerületi betegsegélyző pénztárhoz.

(*) Új kórházi orvosok. A Szent Rókus-kór-
házhoz a főpolgármester segédorvosát dr. *Schmall*
*Gézá*t, alorvosát pedig dr. *Kardos* Lajost nevezte ki.

(*) Új iskola. A IX. kerületi II. sz. iskolaszék
tegnap délután *Hindy* Kálmán elnöklété alatt tartott
ülésében azt az egyhangu határozatot hozta, hogy
tekintettel a tüzőltér-utcai iskola túltömöttségére és
nagy távolságára, megokolt előterjesztést tesz a tanács-
hoz az iránt, hogy a Gyáli-úton a honvéd-kórház
környékén egy új községi népiskolát létesítsen.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** *Pálmay Ilka* nem jön. *Pálmay* Ilka és
a *Magyar Színház* igazgatósága közt, mint annak
idejében hirt adtuk róla, vendégzereplési szer-
ződés jött létre, amely szerint a divának husz estén
át *Verő* György *Kleopátra* című új operettjének a
címszerepében kellett volna fellépnie. Most arról
értesítenek bennünket *Bécsből*, hogy *Pálmay* buda-
pesti vendégzereplése elmarad. A diva egészségi
állapota ez idő szerint nem engedi meg, hogy a
szerep kireálására és hosszabb vendégjátéokra
vállalkozzék. Együttal megemlítjük a bécsi
*Fremdenblatt*nak azt a híret, hogy a divának
Moszkvából is tettek ajánlatot tizenöt estére tizen-
öt ezer korona fellépési díjjal, de ezt az ajánlatot
is kénytelen volt, a fentebbi okból, vissza-
utasítani.

** *Hírek a Vigszínházból*. Holnap, pénteken,
ünnep lévén, két előadás lesz a *Vigszínházban*. Dél-
után 3 órakor, mérsékelt helyárak mellett, a *Több-
sines királyfi* című látványos, zenés tündérrege, a
serdüdő ifjúságnak ez a kedves darabja 22-edszer
kerül színre: esti előadásul *Rákosi* és *Guthi* óriási
sikert aratott bohózata, a *Napoleon öcsém* adatik, mely-
nek eddigi tíz előadását szufolt ház nézte végig. —
Lavedan *Szeccszióját*, mely a *Napoleon öcsém* rendkívüli
sikere folytán szorult le a másorról, továbbra is a
játékrenden szándékozik tartani a *Vigszínház* igazga-
tósága. A mulatságos, szatirikus korpék vasárnap,
e hó 4-én, először kerül színre délutáni előadásban,
mérsékelt helyárak mellett.

** *Napoleon öcsém* Bécsben. A jövő szezon-
ban *Napoleon öcsém* lesz az első újdonsága a bécsi
Raimund színháznak, ahol a bohózat *Reiner* *Ferenc*
és *Buchbinder* Miksa fordításában kerül színre. A
nagy sikerű bohózatot már a vidéki nagyobb színhá-
zak igazgatói mind megszerették előadásra.

** Népszínművek fölelővítése. Érdekes nép-
színmű előadása lesz a jövő hét folyamán a Nép-
színháznak. *Bereczik* Árpád régi népszínműve, melylyel
ismételten aratott sikert a Népszínház művészgárdája,
az *Igmándi kispap* kerül színre a két nő-főszerepben
Blaha Lujza asszonnyal és *Hegyi* Arankával, kik
annak idején a két szerepet (*Esztike* és *Lazzák*
Fruza) kreálták. *Porcsolt* Kálmán igazgató a szín-
padokon uralkodó új irány kultiválása mellett kellő
gondot iparkodik fordítani a régi hagyományok fenntar-
tására. *Bereczik* darabján kívül több régebbi nép-
színmű fölelővítése fog sorra kerülni, így kerülnék
majd színre: *Szigligeti* *Csikósa*, *Rákosi* Jenő *Magdolnája*,
Ráthau László *Felhő Klárijá*.

**** A Vigaszínház új darabjai.** A Vigaszínház igazgatósága újabb egy francia és egy angol bohózat előadását szerezte meg; az egyik *Hennequin* és *Valabrègue* nagyszerű bohózata, a *Coralie et Co.*, melyet eddig több mint százszor adtak elő a párisi *Falais-Royal*-színházban és melynek átdolgozásával *Hellai Jenő* bizta meg a Vigaszínház igazgatósága, a másik *Sternernek Club-baby* című Londonban óriási sikert aratott kacagató bohózata, melyek dr. *Marquis Géza* fordította magyarra és *Szomaházy István* alkalmazta magyar színre. Mindkét újonság még ebben az évadban kerül bemutatásra.

**** Intendáns és primadonna.** A kolozsvári törvényszék előtt érdekes pör indul e hónap vége felé. Mint a pörös felek *Bölcényi József*, a kolozsvári *Nemzeti Színház* intendánsa és *Perényi Margit*, a színház volt primadonnája állanak egymással szemben. A pör előzményei a *Carmen* című operának nagyváradi előadásához fűződnek, a midőn a primadonna arra hivatkozta, hogy beteg, több ízben lemondta az előadást. — Az intendáns erre a fővárosból lehozta *Wlassák Vilma*t, ki azután elénekelte *Mikhaela* szerepét. Az ismételt lemondások azonban olyan sürdősökre vezettek a színház vezetésére és a primadonna között, hogy *Perényi Margit*, miután a kolozsvári és nagyváradi lapokban elpanaszolta a dolgot, elhagyta a társulatot. Az intendatura szerződésesség miatt perli a primadonnát.

**** A Szép Heléna reprize.** A Népszínházban, mint értesülünk, február huszonegyedikén tartják meg *Offenbach Szép Heléna*jának a reprizét. Az operett ebben a szereposztásban kerül felvételre:

Heléna — *Küry Klára*; Páris — *Gábor*; Orestes — *Kápolnai Irén*; Calchas — *Németh*; Menelaus — *Kovács*; Achilles — *Kiss*; I. Ajax — *Szerdahelyi*; II. Ajax — *Ujvári*; Agamemnon — *Tollagi*.

**** Növendékszínészek a Várszínházban.** Az Országos Színművészeti Akadémia növendékei e hónap ötödikén *Bercsenyi Béla* tanár vezetése mellett tartják ötödik vizsgálati előadásukat a Várszínházban. Ez alkalommal *A doloiu nábob leánya* kerül színre s a főbb szerepeket *Németh Irma*, *Várdi Margit*, *Szabados Gizella*, *Nagy Sándor*, *Wlassics Géza* és *Gabányi István* játssza.

**** Heten vagyunk uram, heten...** Végre elérkeztek a klasszicizmushoz Szulamit parodistái. A *győri* szintársulat egyik tagja, *Helényi Dömény Elemér* ugyanis *Szula Mici* címmel paródiát követelt el Szulamit rovására. Eddig éppen hatan voltak, akik Szulamit-paródiát írnak, *Feld Mátyas* Budapesiten, két színész Szabadkán és három újságíró Kassán, most megvan a hetedik vállalkozó szellem. És ha Goldfaden és Davidsohn urak szemrehányó tekintettel néznek a csintalan librettistákra, a Szulamit-parodisták klasszikus idézettel hozakodhatnak elő:

— Heten vagyunk uram, heten!

Szerencsétlen szám...

**** Nyolcvan esztendő tenorista.** A *stuttgarteri* színházban érdekes este lesz a napokban. *Southern* tenorista fog fellépni ezen az estén, aki huszoneg esztendővel ennek előtte nyugalomba vonult és most éppen nyolcvan esztendő. A tenorista-Methuzsálem ez előtt tíz esztendővel lépett fel utójára, amikor Vasco szerepét énekelte az *Afriai nőben*. Azóta csak magánkörben hallatta magát.

**** A Vigaszínház legközelebbi újonsága.** A *Vigaszínház* legközelebbi újonságára, *Makai Emíliéné Tudós professzor Hatvani* című vígjátékára készül most teljes erővel a *Lipót-körti* színház. A darab zenéje, díszletezése, rendezése sok dolgot ad, mert a színház teljesen hü képet akarja adni a darabban a mult századbeli *Debreccenek*, amelynek híressége az ördögös *Hatvani* professzor volt. A vígjáték címszerepét *Hegedűs Gyula*, a többi főbb szerepét *Nikó Lina*, *Nógrády Jolán*, *Hunyadi Margit*, *Vársányi Irén*, *Tapolcazi, Fekyvesi, Balassa, Seathimáry* és *Rózsaszeky* játsszák.

**** Hírek a Magyar Színházról.** A Magyar Színház nagy sikert aratott amerikai operettje, a *New-York szépe*, zsufoit ház előtt folytonos taps és tetszésnyilvánítások között került színre a második és harmadik előadás is. Az újonság iránt a közönség érdeklődése oly nagy, hogy a Magyar Színház igazgatósága az egész hétnek a műsorát a *New-York szépe*-vel tölti ki. Az összes előadások jegyei a színház előcsarnokában válthatók. — A Magyar Színház legközelebbi újonsága, *Lukácsy Sándornak* a magyar népszínmű-irodalom eme régen hallgatott kiűnő művelőjének eredeti népszínműve *A csárdá virága* lesz. A fő női szerepét *L. Komáromi Mariska* játssza s kivülé még *Sz. Szulassy Róza*, *Láng Etel* és *Aranyossy Janka*, a férfiak közül pedig *Molnár László*, *Radányi, Deszéri, Rózsaszeky* és *Füredi* jutottak nagyobb szerephez. Az újonságból ma tartották meg a rendező próbat. — *Boross Endre* betegsége miatt a *Nevélen levelek* vasárnap délutánra kitűzött előadása elmarad; helyette *Szulamit* kerül színre.

**** Ibsen új drámája — otthon.** *Ibsen* új drámája, *Mire feltámadunk*, a nagy drámaíró hazájában is színre került. A *koppenhágai* udvari színházban adták, de a mintaszéri előadás dacára sem volt zajos sikere, *Borosszlóban* ellenben, ahol a darabnak a napokban volt a bemutatója, az *Ibsen*-dráma nagy sikert aratott.

**** Vidéki színpadok.** A kolozsvári *Nemzeti Színházban* a mult heten volt *Ernani* opera reprize. A főbb szerepeket *Mezei Mihály*, *Mányai Zsigmond*, *Fehér József* és *Wlassák Vilma*, az Operaház tagjai

játsszák. A betanítás *Stephanides Károly* karmester érdeme, míg az ügyes rendezés *Follinusz Aurél* igazgató szakértelmét dicséri.

**** A Magyar Színház igazgató-jelöltjei.** A Magyar Színház megüresedett igazgatói állására két újabb jelöltet emlegetnek: *Makó Lajost*, a temesvári színház igazgatóját és *Megyeri Dezsőt*, a Népszínház rendezőjét. Az előbbire nézve meglehetősen határozottsággal jelentik *Temesvárról*, hogy ajánlatot kapott a részvénytársaság igazgatóságától, amelyben hat esztendő szerződéssel és korlátlan igazgatói hatáskörrel kinálták meg *Makó*, mondja a temesvári hír, időt kért válasza megadására, de mindenesetre el van határozva, hogy ha el is fogadja a szerződési ajánlatot, a temesvári színház vezetését is megtartja. *Megyeri* igazgatói jelöltséget a kolozsvári *Újság* című lap hozza forgalomba. E lap szerint a részvénytársaság nagyobb áldozatot is hajlandó meghozni, csak hogy megnyerje őt az igazgatói állásra.

**** Párisi primadonna — Szegeden.** Ha a nyomtatott prospektusoknak hitelt lehet adni, akkor a *szegedi* Tisza-szálló dísztermében e hónap hetedikén a párisi *Opera Comique* egy „világhírű csillaga” fog énekelni. Ez a világhírű csillag *Zelda Adelaide* kisasszony, aki minden valószínűség szerint angol a születésére nézve, mivel hogy a nyomtatott prospektus „Albion szöke gyermekének” nevezi s azt is elárulja, hogy a párisi víg opera világhírű primadonnája, *Carvalhoné* asszony elhalt és azon előkelő állásra *Strakosch*, a párisi víg opera igazgatója, *Zelda Adelaide* kisasszonyt szerződtette. Ugyanez a prospektus azonban komolyabban figyelmet látszik megérdemelni, mert nem kevesebb, mint tizenkét párisi újságnak s ezek közt a *Figaro*, a *Le Journal* és a *Gaulois* elismerő kritikát közli az énekművésznőről.

**** Szerencsétlenség egy színházban.** A berlini *Theater des Westens*ben ma délelőtt a *Wagner Medvebőrös* című operájának próbája közben nyolc színész és színésznő egy sülyesztőbe esett. Egy kötelel ugyanis az odarendelt munkás hibásan kezdett. Szerencsére a színészek csak jelentéktelen horzsolásokat szenvedtek.

**** A Telefon Hírmondó ünnepnapja.** A *Telefon Hírmondó* ma Gyertyaszentelő Boldogasszony napján szünetelni fog. S csak este 7 órakor kezdődik meg működését újból, amennyiben közvetlenül fogja a Magyar Királyi Operaház előadását. Kétszeresen érdekes lesz az előadás, mert *Ofélia* szerepében *Follinimé Bianchi* Bianca kamaranékesnő lép fel, míg a királynő szerepét *Hilgermann Laura* fogja énekelni. A *Telefon Hírmondó* előfizetői tehát abban a kellemes helyzetben lesznek, hogy a kényelmes otthonban is végig hallgathatják az előadást. Opera után 11 óráig *katona-és cigányzene* lesz hallható a *Hírmondó* hallgató kagylóin keresztül.

MŰVÉSZET.

□ **Az Országos Képtár kiállítása.** Az Országos Képtár a Velasquez kiállítás helyén a pétervári Eremitage és a madridi Prádó-képtár több műveinek reprodukciójából kiállítást rendez. A kiállítás február 4-én reggel 9 órakor nyílik meg a közönség számára. A sajtó képviselőinek február 3-án, szombaton délelőtt 9 órakor mutatják be a kiállítást.

□ **Pályázat a Szent-Gellért szoborra.** Szent-Gellért szobrát tudvalevően a Gellérthegy alján fogják felállítani. A szobor elhelyezésének és környezetének kiképzésével kapcsolatosan a hídról a Gellérthegyre való gyalogátközelkedés is előszerű megoldást igényel. E művészi feladat megoldására most írta ki a pályázatot a fővárosi közmunkák tanácsa. A pályázat titkos és abban csak magyar honpolgár vehet részt. Az építészeti stíl szabadon választható, de figyelmet kell fordítani arra, hogy a kiviteli költség a szobortól eltekintve 250,000 koronát meg nem haladhat. Két pályadíj van; az első 2000 korona, a második 1000 korona. A pályaművek felett a közmunkák tanácsa alelnökének elnökelete alatt nyolc tagú bíráló bizottság fog határozni s a pályadíjakat a viszonylag legjobbnak talált két pályaműnek feltétlenül odaítéli s a nem díjazott pályatervek közül is megvehet egy-kettőt 500 koronáért. A pályaműveket a tanács hivatalos helyiségében március 31-ének déli 12 órájáig kell beadni.

□ **A párisi visszatartottak.** Mi sem természetesebb, mint hogy a párisi művészek elégedetlenkednek. A kiállítás zsűrije igen sok képet visszautasított, legtöbbjét helyszüké miatt. A művészek előbb a miniszternél iparkodtak elégtételt szerezni, aztán elhatározták, hogy a kiállításon kívül *Salon des refusés*t fognak nyitni. A helyiségeket két gazdag műbarát bérlti a visszautasított művészek számára.

□ **A keresztényiség az iparművészetben.** Az *Iparművészeti Múzeumban* pénteken, február 2-ikán az ünnep miatt nem lesz ismeretterjesztő előadás. A legközelebbi előadás február 9-ikén, pénteken délután lesz a múzeum dísztermében, amikor dr. *Czobor Béla* megkezdí *A keresztényiség az iparművészetben* című sorozatos előadását.

Rajztanulók kiállítása.

Budapest, február 1.

Időről-időre szeretjük látni művészeti iskoláink munkáit, ezekből fogalmat alkothatunk arról, vajjon modern magaslalon állanak-e az állami pénzen fenntartott intézetek. S belátunk egy kicsit a magyar művészet jövőjébe is. A mintarajziskola és rajztanárképző tegnap megnyit kiállítását is hosszan megszemléltük, abban a reményben, hogy valamelyes modernebb lendületet fűdözhetünk föl benne. Hisz az Iparművészeti Múzeumban nemrég kiállított angol *National Competition* munkái után méltán remélhettük, hogy művészeti iskoláink intézői jobb utakra térnek és megiszvelik azokat a gazdag tanulságokat, amelyek a *Competition* műveiről leolvashatók voltak. Első sorban a művészi oktatás rendszerét kellett volna már régóta okosabb alapokra helyezni s e részben böles példát mutatott az angol iskolák szép kiállítása. Az abban rejlő szabad, racionális szellemet már régóta meg kellett volna honosítani a mi művészeti iskoláinkban is.

Ez nem történt. A mintarajziskola és rajztanárképző ma is régi, letárgyalt, száraz nyomokon halad. Sőt a copf talán, a helyett, hogy megrövidült volna, alaposan megnőtt. Bizony ezekből a szegény termekből ki van zárva az élet, minden művészkedés alfája és ómegája. Bizony itt még mindig a palmetta és akantusz, a mintalap és gipszmodell kísért. Szegény ifjak, akiket a sorsuk e sivár munkára kényszerít.

Sok száz rajzot és festményt láttunk az intézet kiállításán. Az első emeleti teremben első sorban felülött nekünk, hogy az ornamentális munkák közt elég jelentékeny hely jutott a magyar stílusunknak is. De nem láttuk ott nyomát a hatalmas felvirágozott modern stílusnak, amely elvégre — már kortörténelmi fontosságánál fogva is — nem mellőzhető. A tervezetek közt csak egyes görög stílus próbálkozásokat láttunk, nagyon száraz felfogással. A tanulmányok renaissance-minták utánzatai, vagy mód felett száraz kísérletek egy természetben is látható objektum sematikus utánzására. Hogy mért kell egy keresek kutató rajzolni, mintha gépmintát rajzolnánk, azt nem tudjuk megérteni. A rajztanárjelöltek további munkái során természet után rajzolt tanulmányfejeket is láttunk. Ezek világosan megmutatják, minő átkos a befolyása a gipszminta után való rajzoláshoz. Ezek a férfi- és leányfejek, bár természet után készültek, épp úgy hatnak, mintha élettelen, rossz gipszmintákról rajzolták volna. Az anyag megérzésének semhol a legcsekélyebb nyoma, nem a felfogás, de a training a vezető mester. Ugyanez áll az olajfestésű tanulmányokról, ahol már nemcsak a rajz, de a szín is teljesen sematikus, recipe szerint való. Az aktrajzokról inkább ne is beszéljünk.

Ily alacsony színvonalra az intézet másik osztálya, a művésznövendékeké, még sem sülyedt, bár itt is teljesen elavult és terméketlen, sőt rontó hatású a tanítási mód. Az aktrajzok, a rajzolás tanulója végtelen fontos gyakorlatai, külső hatásokat keresnek, egyszerű és őszinte tanulmányok helyett veszedelmesen dekoratív hatásúak. Minden el van nagyolva, sok helyütt a fények és árnyékok visszaadására való törekvést látjuk csupán. Ugy látszik, hogy ebben az osztályban semmi súlyt sem helyeznek a test fölépítésének, mozdulatainak megértésére. Mintha az élő emberi test holt sikok összehalmozásából állana, mintha a vonalak lendülete, finom tartalma, átmetzési esemmit sem számítanának. A festett tanulmányok elsősorban nagy rajzgyöngösgérről tanuskodnak, azután arról, hogy a színek teljesen konvencionálisak, mintha senki sem figyelmeztetné a növendékeket arra, hogy nézzék meg egy kissé a modellt is. A többnyire kezdetleges munkák közt feltűnt nekünk kettő, amelyek szerzőjéből esetleg, ha jobb iskolába kerül, igen kiváló arcképfestő válhatik.

A szobrászok osztályában épp annyi a konvenció, mint a többiben. Az akvarellek törülközött dílettans munkák. Kár időt pazarolni rájuk. E fejek és esendéletek csak úgy ragyognak a szivárvány összes színeitől, nyoma sincs rájuk a komoly szintanulmányoknak.

Iskolásmunkákkal van dolgunk, jól tudjuk. Tisztában vagyunk azzal is, hogy a tanároknak különböző előképzettséggű s nagyobbrészt tehetségtelen tanulókkal kell vesződniök. Azért nem is a kiállított tárgyakról szólnak megjegyzéseink, hanem a tanítási módszerről, amely meglehetősen világosan tükröződik vissza e rajzokon és festményeken. S ez a tanítási mód rossz, terméketlen, sőt ártalmas. A két ítéretre nézve tehát ezutal is áll az, amit különben eddig minden szakember vallott, hogy nagy kárára van a magyar művészetnek. Nemcsak hogy nem fej-

leszt, de rontja a tehetségeket. Reformja égetően szükséges és remélhetőleg végre a kiállítás után aktuális is válik.

(L*)

FARSANG.

Atléta-bál.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, február 1.

A magyar atlétikai klub ma este tartotta meg fényesen sikerült bálját a fővárosi Vigadó termeiben. Előkelőbb, szebb mulatságot igazán elképzelni sem lehet, mint az atlétáké volt s ennek oka abban is keresendő, hogy az atléta bál ma ünnepelte huszonöt éves jubileumát. Érdekes dolog volt a ma esti bálban, hogy azok az atléták, akik ezelőtt 25 esztendővel az első bált rendezték, ma már feleségeikkel és leányaikkal jelentek meg a mulatságon s nem egy apa büszke volt leányára azok közül, akik ezelőtt huszonöt esztendővel éppen az első atléta-bálban arattak legnagyobb hódításukat.

Az atléta-bál mindig egyike volt a legelőkelőbb mulatságoknak a farsangon. De el is képzeltető az előkelősége, mikor a bálányai tisztet gróf Andrássy Dénesné, gróf Károlyi Lászlóné és gróf Széchenyi Imréné teljesítették. Ezek a főrangú hölgyek, a mellett hogy példát adtak az öltözködésben, mindent elkövettek, hogy a mulatság fényesen sikerüljön.

Tíz órakor vonultak be a lady patronesszek és helyet foglaltak a számukra elkészített emelvényen. Ettől fogva — amint lehetett — folyt a tánc s a kedélyes társaság együtt maradt hajnalig.

A rendezőség a hölgyeket szép táncrenddel lepte meg, amely egy érem volt az atléta bál huszonöt éves jubileumára. A mulatságon ott voltak:

Asszonyok: Aprily Erőné, dr. Azary Ákosné, Abrányi Lajosné, Balas Károlyné, Bakosovich Mórné, Brády Lajosné, báró Bothmer Jenőné, Boronkay Ignácné, Csesznák Benőné, özv. Czettler Jánosné, özv. Csekme Béláné, dr. Csabai Béláné, Dániel Mártonné, Dianchi Guidoné, Dely Gézőné (Baia), Deveczi Del Vecchio Gyuláné, Emődy Józsefné, C. Erdőgh Róbertné, özvegy Erdőssy Karolyné, Füzy Rezsőné, Ferdinandy Gézőné, Farkas Jánosné (Káposztásmezejer), Forcher Adolfiné, dr. Fodor Lászlóné, dr. Günther Antalné, gyulai Gaál Jenőné, Gebhardt Károlyné, Gombos Pálné, dr. Györgyi Józsefné (Abony), özv. Gerlóczy Gyuláné, Gessler Józsefné, Havas Sandorné, Horváth Gyuláné, Höcker Károlyné, Heinz Albertné, Halibele Istvánné, Habrowszky Sandorné, özv. Huber Paulin (Pozsony), dr. Istóczy Győzőné, özv. Jamnitzky Lajosné, Igmányi Aladárné, özv. Jelinek Sandorné, Jurenák Sandorné (Pusztaszt-Tornya), Istvánffy Miklósné, dr. Kosztka Antalné, Kogutovitz Manóné, dr. Köncs Boldizsárné, Kapdeho Mihályné (Nagy-Szeben), Kossars Sandorné, Kubinka Gyuláné (Podreosány), Kogutovitz Manóné, Krausz Béláné, özv. Kegl Jenőné, Kisbárai Kies Ferencné, Kosztis Szilárdné, Komhieszer Edéné, dr. Krasznay Ferencné, özv. Laczkovits Antalné, özv. Légrády Tivadarné, Lakatos Aladárné, Laky Istvánné (Sár-Ába), Mészliné Józsefné, özv. Miskolczy Kálmáné, Müller Józsefné, Mantuano Rezsőné, Márfly Emilné (Kaposvár), özv. Martin Ferencné, Martin Istvánné, dr. Mandello Gyuláné, Metz Gusztávné, Meczner Gyuláné (S.-A.-Ujhely), Morvay Jenőné, dr. Nánassy Ödönné, galianthai Nagy Sandorné, Nagy Sandorné, Négrádi Ferencné, özv. Négrer Nándorné, özv. Ocker Károlyné (Erba), Odescalchi Edua ögrófné, özv. Prückler Lászlóné, Paar Jánosné, Paál Józsefné (Dombóvár), ponori Ponori Sandorné, Popolánszky Miklósné, Pekáry Józsefné, Polónyi Gézőné, dr. Porteleky Lászlóné, Quentzer Honrikné, Reichmann Vincéné, Rapaich Richárdné, Richter Antalné, Rauscher Jánosné, Steinbach Ervinné, Santelli Italoné, Szily Jenőné, Spett Ferencné, Schreher Gusztávné, dr. Szenté Gyuláné, Semetke Gézőné, Szewiczky Ödönné (Bodrog-Szerdahely), Telkessy Istvánné, Tarnóczy Kázmérné, Urbanovich Péterné, dr. Uhlarik Gedeonné, Unger Béláné, özv. Vancsaj Sandorné, Vécsey Karolyné, Gerlóczy Gyuláné, dr. Krasznay Ferencné.

Leányok: Boronkay Ella, Csesznák Irma és Teréz, Csekme Emma, Dobránszky Vili, Dilauch Emma, Dely III, Deveczi Del Vecchio Elza, Emődy Iona, Erdőgh Mici, Erdőssy Iona, Füzy Sarolta, Freisberger Ilka, Günther Elza és Nánika, Gaál Karmon, Geszler Mariska és Aranka, Gebhardt Emma, Havas Sárka, Henffel Olga, Höcker Olga, Horváth Irma, Hausner Frida, Heinz Margit, Istóczy Hermin és Matild, Jamnitzky Elza, Jelinek Mariska, Jurenák Palma, Kiesz Lóry, Kresz Elza, Király Ionka, Kapdeho Mariska, Kulonics Blanka Komarniczky Mariska, Laczkovits Mici, Légrády Iona és Margit, Lakatos Sárka, Laky Vilma, Müller Hermin, Maar Ferike, Martin Olga, Molnár Marcsa, Mész Ionka, Ocker Ionka, Prückler Margit és Iona, Paar Fanni, Paál Annus, Paál Szidi, Pázmándy Mimi és Olga, Ponori Thewreck Margit, Popolánszky Mariska, Pekár Mariska, Pauler Katica, Polónyi Cica, Quentzer Mariska, Reichmann Zsenni, Rapaich Margit, Richter Margit, Rauscher Margit, Steinbach Frida, Schiller Irma, Szily Zsenni és Marietta, Schreber Gizli, Szervánszky Gizli, gróf Széchenyi Gerlóczy

Giza, Meczner Ica (S.-A.-Ujhely), Szewiczky Margit, Gregersen Margit, Irén, Helen és Gizella, Telkessy Margit, Tarnóczy Idus és Izabella, Urbanovich Emilia, Uhlarik Aranka, Unger Bella, Withon Elza és Blanka, Vancsaj Irén, Vécsey Elza.

(**Férfest** az Otthonban. Az Otthon írók és és hírlapírók köre vasárnap, e hó 4-én ismét mulatságot rendez, ezúttal azonban csak a kör férfitagjai számára. A rendezőbizottság erre a férfiestre rendkívül mulatságos és változatos variété-programmot állított össze. A műsor számai közül kiemelünk: egy befejezetlen cselekményű bohózat, mely az Otthonban kerül színre először; több énekes vidám jelenet, kuplédjanszágok és sok más kacagtató bohóság. Az estén közreműködnek: Németh József, Tollagi Adolf, Gyöngyi Izó, Győző Lajos, Szerényi Zoltán, Fűredi Béla, Kárdos Andor, Rózsabegy Kálmán, Sziklai Kornél és Vidor Dezső színművészek, továbbá az Otthon műkedvelői közül Babint Dezső, Csergő Hugó és Kunvári Miklós urak. A zongorakíséretől Barna Izsó, a népszínház karmestere gondoskodik. Az előadást a kör szecessziós izlésű nagyszámú társasvárosára előzi meg, melyre a jegyeket szombaton, e hó 3-án délután 3 óráig lehet megváltani a kör szolgálatán. Egy-egy teríték ára: két hónapra negyven fillér. A közös vacsora este 9 órakor kezdődik s lakoma közben perülnek le majd a disztermen házi színpadon a pompás variété-programm mulattató számai.

(**A Magyar tanítók kaszinója** ma este tartotta egyik legsikerültebb hangversenyét. A termek zsufoltság megteltek és az előkelő közönségnek élvezetes estét nyújtott a program, amelyek kiemelkedő duntja volt Bárdossy Irén éneke, valamint Armandola Aranka és Lénes Anna zongorajátéka. A mulatságon megjelentek:

Asszonyok: Baumanné, Barlossné, özv. Engelné, Erőss Antané, Franko Pálné, Fuxsz Gyuláné, Farkas Györgyné, Gabel Gyuláné, Gaber Lajosné, Gyulányi Istvánné, özv. Hajosné, Hajósi Albertné, Halacsai Sandorné, Hanczéli Jenőné, Havas Istvánné, Hirschler Adolfiné, Jablonszky Lajosné, Karons Aladárné, dr. Lazar Béláné, Liptai Zsigmondné, Mauler Emilné, Márkus Gézőné, Németh Jánosné, Pagács Jánosné, Popovics Richárdné, Soórh Mihályné, Stolmar Lászlóné, Sretvizer Lajosné, Szatmári Jánosné, Szervei Adolfiné, Svarecz Jakabné, Sényei Ferencné, Tóth Ferencné, Telek Józsefné, Zaborszky Sandorné, özv. Kissné, dr. Veredy Karolyné.

Leányok: Adam Margit, Altmann Juliska (Arad), Barloss Helén, Bródi Aranka, Bárdossy Elus, Czeizler Szerena, Cserhalmi Irma, Fiscut Hedvig, Fener Anna, Gabel Ionka, Gabel Irénke, Hajdu Emilia, Hajósi Sárka és Gizike, Horváth Mariska és Margitka, Halacsy Iona és Margitka, Halász Krisztina, Hirschler Piroksa, Knoblauch Margit, Kirschner Ferike, Kiss Iuska, Lazar Riza és Vera, Lenke Emmika, Lensch Anna, Mahler Irma, Márky Iuska, Magda Margit, Nemet Ionka és Irénke, Reile Jolan, Roth Karolin, Stolmar Jolan, Szentkirályi Elia, Sretvizer Iona, Szerényi Rózsika, Szredai Celesztin, Schwarc Matild és Rózska, Sényei Elma és Mariska, Zaborszky Ionka, Grünzart Mónika, Veredy Irénke.

(**A Ezeres Olvasó Kör** február 11-ikén a Ferenc József Tanítók-Haza javára hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez.

(**A Debrecenti Kör** február 10-ikén saját helyiségében (VIII. kerület, Kerepesi-ut 39. felelelel) hangversenyyel egybekötött táncestet rendez. Közreműködnek a kör zenekarán kívül Veressy Gyula, Sebők Gyuláné, Márkus Aranka, a Zeneakadémia volt jeles növendéke, Fodor Ernő és Lanyi Géza.

EGYESÜLETEK.

(**Az Erzsébet-Szanatórium.**) Előkelő hölgytársaság gyűlt egybe ma délután az Első Magyar Általános Biztosító Társaság üléstermében abból az alkalomból, hogy alakuló gyűlést tartotta a Szanatórium-Egyesület hölgybizottsága, melynek Kitild főhercegnő a védnöke. A diszes társaságban voltak: gróf Andrássy Gézőné elnök, gróf Batthyány Lajosné, gróf Károlyi Istvánné, gróf Eszterházy Mihályné, báró Malcomes Jeromosné, gróf Andrássy Tivadarné, gróf Vay Gaborné, báró Daniel Ernőné, Korányi Frigyesné, Enica Gusztávné, Herich Károlyné, Weisz Bertholdné, Surányi Béláné, Soós Elemérné, Paiss Andorné, Daniel Gaborné, Bókay Árpádné, Eilscher Gyuláné és mások. Az egyesület igazgató-tanácsát gróf Batthyány Lajos, báró Harkányi Frigyes, Korányi Frigyes, Ormódy Vilmos, dr. Kúhy Dezső és dr. Tauszky Ferenc képviselték. Gróf Andrássy Gézőné, a hölgybizottság elnöke megnyitván az ülést, ismertette a hölgybizottság nemes feladatát a tüdőbeteg-szanatórium egyesületi keretében. A megnyitó beszéd után megalakult a tisztikar. Alélnökök lettek: gróf Almásy Györgyné, Herich Károlyné és Havani-Deutsek Bernátné; titkár dr. Tauszky Ferenc egyetemi magtanár. Ezenkívül egy 30 tagból álló végrehajtó-bizottság is választottak. Végül Korányi Frigyes tanár nagyszabású beszédben kifejtette a tüdőbaj elleni küzdelem jelentőségét humanitárius, közegészségi és nemzeti szempontból egyaránt s meleg szavakkal kívánt sikert a hölgybizottság működéséhez. Miután gróf Andrássy Gézőné az egész hölgybizottság nevében megígérte, hogy tőlük telhetőleg mindent el fognak követni a nemes ügy érdekében, gróf Batthyány Lajos köszönetet mondott a megjelent hölgyeknek és az ülést berekesztette.

(**Felolvasó est.**) A kereskedelmi szakműveltséget terjesztő-egyesület február 9-én, szombaton este fél 9 órakor felolvasó estélyt rendez az országos ipar és kereskedelmi csarnok Arany János-utca 29.

szám alatti helyiségében. Ez alkalommal *A negyvenes évek ipari mozgalmaival* címen Gelléri Mór királyi tanácsos tart felolvasást.

Nyíltér.

Csuzos, idegzsábás, köszvényes bántalmakban szenvedők ne hallazzák gyógyításukat nyárra, mert a **Szt.-Lukácsfürdőben** a **TÉLI KURA** a legnagyobb tökélyvel van berendezve és élénk látogatottságnak örvend. Prospektust díjmentesen küld a **Szt.-Lukácsfürdő részvénytársaság Budapest.**

THE MUTUAL

NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG.

Alapították 1842-ben.

Tisztán kölesős. Részvényesek nincsenek. Változatlan díjtételek, utánfizetési kötelezettség nélkül.

Kívonat az 1898. évi december 31-én lezárt mérlegből: Biztosítási alap 1898. december 31-én ...fr. 1,437,913,602-90 Tehermentes nyereségy-tartalék (felesleg) ... 218,853,288-50 Készpénzes-tartalék-kötvénytulajdonosoknak ... 11,502,590-67 Összes bevétel ... 285,008,442-64 Összes kifizetések kötvénytulajdonosoknak ... 128,246,939-64 Érvényben lévő biztosítások ... 5,034,777,190-62

Három évi fennállás után a társaság új kötvényei semmi esetre sem válhatnak teljesen érvénytelené, rendkívül magas összegű kölcsönre jogosítanak és egyéb kiválón előnyös kedvezményeket nyújtanak.

Díjtáblázatokkal és felvilágosításokkal szolgál a **Magyarországi Vezérigazgatóság Budapest, IV., Károlyi-körút 26.**

Tekintélyes képviselők alkalmazást nyerne.

Tudomásul.

T. megbízóinknak és ismerőseinknek szíves tudomására hozom, hogy a

Goldberger A. V. cég

hirdetési iródiáját Budapestben Váci-utca 9. sz. n. az eddigi módon és a megalkotott üzleti előzékenységgel én fogom tovább vezetni ugyanazon cég a ut.

Miután tehát t. üzleti felelőnknek legfőbb közzönetemet fejeztem ki a megbízóitól férjessel szemben évek hosszú során át tanúsított bizalomért, egyuttal kérem őket, hogy az ő működését szíves jóakarattal emlékezteték megörzini kegyeskedjenek.

Egyidejűleg kérem az eddig oly nagy mértékben tanúsított jóindulatú szíveskedjenek rám is átruházni a biztosított mindnyájukat, hogy minden erőmmel törekedni fogok, hogy az irántam tanúsított bizalomnak mindenképpen megfeleljek.

Budapestben, 1900. január 31.

Goldberger A. V. özvegye.

Az e rovat alatt közöltettek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Vita-estély.** A Magyar Jogász-egyletben február harmadikán szombat este hat órakor a semmisségi panszról szóló vitát folytatják. Az estén vendégeket szívesen lát az egyesület.

§§ **A hercegi titkár.** Schönburg-Waldenburgok ősi kastélyában nagy eset történt ezelőtt négy évvel. A mediatizált fejedelmi család ifju sarja Frigyes herceg egy kissé összeperült a papájával s bosszúból azt cselekedte meg, hogy hírtelenében a protestans hitéről áttért a katolikus vallásra. A hercegi papa erre beszüntette az ifju zsebpénzét. Természetes, hogy a zsebpénz híján levő ifju az ügynöki közvetítés módjához folyamodott s kitagadott gyerek létere is vigan élte világot. Az ügynök Freund Adolf volt, aki hogy mindenképpen gondját viselje a fiatal hercegnek Alajos nevű fiát, egy nagy reményekre jogosító rabbinövendéket adott mellé titkárnak. A titkár ügyessége csakugyan célra vezető lehetett, mert a herceg csakhamar nőül vette Don Carlos leányát, Donna Alice-t s a fényes házasság kibékítette a duzzogó famíliát. A papa most már rendezni akarta az ifju ügyeit s első sorban Freund Alajosét csapta el, aki a titkárságból időközben a herceg hater ezer forint évi fizetéssel díjalt jószágigazgatója lett. Az elcsapott jószágigazgató erre pört indított a herceg ellen. Potom negyven ezer forintot követelt azért, mert a rabbi-pályát odahegyta. Hét évi fizetést és ellátást is követelt, ami 57.166 frt 60 krt tett ki s végül fizetése hátraléka címén 11.500 frt követelést jelentett be. Ezt a polgári pört ma tárgyalta a polgári törvényszék. A törvényszék, tekintet nélkül arra, hogy a herceg Freund Alajos ellen zsarolás vétsége miatt bünvádi följelentést tett, megengedte, hogy az alperes herceg követésainak valódiságát bizonyíthassa s e végből a herceg által bejelentett báró Mac Novin-Ocelli, Redler Ferenc, lovag Cerberio karintiai tartományi főnök, dr. Eisenzoff Artur karintiai föllamügyész, dr. Martinec Ferenc közjegyző, báró Craigher Dénes, báró Aretin Károly, Thurn-Taxis herceg jószágigazgatója,

baró Aufsess Hermann, Schrottberger Vilmos regens-burgi fogadós, Laibl Károly bankár, Ennsberger József komornyik, gróf Melga Albert, Don Karlosz fődvármestere, herceg Schönburg-Waldenburg Ernő, Windischgrätz-Schönburg Gabriella hercegné, Giricek Károly bécsi közigazgató, dr. Janker József és dr. Bizzio Lipót velencei ügyvédek kihallgatását elrendelte.

§§ A pécák. Mielőtt Steiner Adolf ur hazavitté volna a feleségét, Krausz Sámuel ur leányát, a papa élébe állt a fiatal párnak s a következő beszéd kíséretében nyújtotta át az őszáz forintnyi hozományt: — Kedves Adolf! A kamat és a gummi elasztikum akkor jó, ha eléggé kinyútható. Ne legyen hat gondod arra, hogy mit kívánunk hazánk törvényei, hanem nyújtsd a kamatot olyan nagyra, amennyire azt a körülmények megengedik. Figyelmedre ajánlom a tiszturakat, akikkel e téren...

Steiner G. Adolf megfogadta a tanácsot s fölcsapott uzsorásnak. Legutóbb egy honvédfőhadnagy-nak adott 250 forintot váltóra és negyven forintot rögző befogott belőle kamatra meg provizióra. Azonkívül minden három hónapban, prolongáció feleében ötven forintot kapott. Mikor a főhadnagy már 150 forintot lefizetett, az uzsorás bepörölte és megvetette rajta a teljes váltóösszeget. Steiner a büntetőörvény-szék elé került, amely uzsora miatt egyhónapi fogságra és száz forint pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletet a királyi ítélőtábla első büntetőtanácsa ma helybenhagyta.

§§ Gyilkos jegyző. Tegnap kezdődött a nagyszabású törvényszék előtt Jankulescu községi jegyző és társai ellen a végtárgyalás. Jankulescu és Csernát Máriát azzal vádolják, hogy Boila segédjegyző, Csernát Tódor és Tardosán földmivesek segítségével Csernát Pétert, Csernát Mária férjét meggyilkoltatták. A vádlottak a két év óta tartó bűnygyben eddig tett vallomásaikat visszavonták. A tárgyalás valószínűleg több napig fog eltartani.

Legujabb.

London, február 1.
(Este 6¼ óra.)

A hadügyi hivatalhoz ma nem érkezett semmiféle hír a Tugela mellől.

Spearman-Camps, január 30.

Buller tábornok beszédét intézett a csapatokhoz, melyben azt mondta, hogy *Lady-smithet egy hét alatt elérni*. — A bennszülöttek ragaszkodnak ahhoz az állításhoz, hogy *Joubert tábornokot Lady-smith mellett egy gránát megölte*.

London, február 1.

Az alsóház ma folytatta a felirati javaslat tárgyalását. Brodrick külügyi parlamenti államtitkár megjegyezte, hogy nincs abban a helyzetben, hogy a német-angol titkos szerződésről nyilatkozhassék.

Windham parlamenti államtitkár kijelenti, hogy lord Wolseley novemberben elmondott beszédében nem vonta kétségbe a hírszerző iroda adatainak helyességét a két köztársaság haderejét illetően. Lord Wolseley csak azt akarta kifejezni, hogy a boerok harcoképessége nagyobb, mint hitték. (Tetszés az írek padjain.)

Balfour, a kincstár első lordja, kijelenti, hogy ismételen hangsúlyozhatja, hogy *nem szándékoznak bennszülött indiai csapatokat Dél-Afrikába szállítani*.

Mituan Chamberlain válaszolt az *Independence* Belgeben közölt kéziratokra és levelekre vonatkozólag, *Mac Neil* azt kérde, mely lépéseket szándékoznak tenni tekintettel arra, hogy a kormány egyik tagját azzal vádolták, hogy személyében tisztességtelen és hogy köztudottan hazudott?

Balfour azt válaszolja: *Nézetem az, hogy a vádakot megvetéssel kell sújtani.* (Tetszés.)

TÁVIRATOK.

Konstantinápoly, február 1. *Constans* francia nagykövet ma családi ügyek miatt rövid időre Párisba utazott.

A király vejének nyilatkozata (?)

Bécs, február 1. A főhivatalos *Pol. Corr.* a következőket írja:

Több német lap reprodukálta egy obszkurus szlovén lapnak *Ferenc Szalvator* főherceg állítólagos írásbeli nyilatkozatairól szóló híret, amely nyilatkozatokban *Ausztria-Magyarország és Németország között végre elkerülhetetlen háborúval* van szó. Habár az a forrás, ahonnan ezek az értesülések származtak, eleve megbízhatatlan és a hír magán visolta a *koholmány* bélyegét, a német sajtónak sajnos, mégis élénk fejtegetésekre adott alkalmat.

A dolgot talán mindenki nyugodtabban fogja fel, ha megtudja, hogy ezek a *Ferenc Szalvator* főhercegnek szájába adott nyilatkozatok — *helyenként szóról-szóra* — egy 1875-ben névtelenül

megjelent, János Szalvator főhercegnek tulajdonított, „*Ausztriai tüzettség szervezőiéről*” s zölc *brosürből*, illetőleg a *Prágai „Politik”* 1899. december 28-iki számából vannak véve. Ez megszüntet minden okot arra nézve, hogy a dologba mélyebben bebecsátkozzunk. Azt hisszük azonban, hogy efféle tendenciózus híresztelések, amelyek gyakran kerülő utakon jutnak nyilvánosságra, minden egyes esetben határozottan megcáfoltassanak.

Koerber békeakciója.

Brünn, február 1. Ma délután a morvaországi cseh reichsrathi és tartománygyűlési képviselők ülést tartottak. Körülbelül 30 képviselő volt jelen, köztük *Stojan* páter is, aki egyik klubhoz sem tartozik. Elhatározták, hogy részt vesznek a bécsi békitő értekezletben, melyre a következő képviselőket küldték ki: *Stranzky*, *Zaesck*, *Perek*, *Prazak* báró, *Kudela* és *Swosil*. Mindnyájan tagjai az állandó kiegyezési bizottságnak is.

A brassói román szubvenció.

Bukarest, február 1. A képviselőházban a külügyminiszter ma törvényjavaslatot terjesztett be a *brassói román iskolák szubvenciója* dolgában.

Tüntető klerekilások.

Páris, február 1. A *La Croix* asszumpcionista közlöny azt írja, hogy számos pénzadó-mányt kapott a fizetőseik beszüntetésével büntetett püspökök részére.

Lázadás Egyiptomban.

London, február 1. Nagyon fontos hírt jelentenek a *Daily Mail*nek Kairóból. E szerint *Wingate* tábornok főhadparancsnok Kairóból sürgősen elutazott Omdurmanba, ahol az egyiptomi csapatok között zendülés ütött ki. Az ottani egyiptomi tiszték néhány nappal ezelőtt megtagadták a szolgálatot s erre *Wingate* elhatározta, hogy az egyiptomi katonáktól elveszi a lövő anyagot. Két zászlóalj megtagadta a tőlények kiszolgáltatását. Attól félnek, hogy e két zászlóalj példáját a többi egyiptomi katonaság is követni fogja.

A kínai események.

Róma, február 1. A *Stetania*-ügynökség jelenti Pekingből: A császár halálának a híréig eddig nem erősítették meg, ellenben a trónörökösöt kinevezték egy császári dekrétummal. Az idegenek biztonságát nem fenyegeti veszély. Csak *Santungban* öltek meg egy angol hiteit. E miatt *Németország*, *Franciaország*, *Anglia*, *Olaszország* és *Egyesült-Államok* képviselői hivatalos jegyzéket intéztek a kínai kormányhoz, amelyben azt kívánják, hogy a kormány gondoskodjék a hiteitűk biztonságáról.

Stangai, február 1. Ötven kínai tiltakozást írt alá *Kvang-Szu* letétele ellen. Pekingből rendeletet adnak ki az első három aláíró elfogatására. Az itteni táviró hivatal igazgatója, aki a tiltakozást szintén aláírta, *Hongkongba* utazott.

Bányász-sztrájk.

Prága, február 1. Pilseni jelentések szerint ott a helyzet tegnap óta nem változott. *Nürschanban* a munkások gyűlést tartottak, amelyen a sztrájk folytatására buzdították a munkásokat. Rendzavarás nem fordult elő. *Kaadenben* elhalasztották a munkások felmondását és a munkások kitelepitését. *Teplitzbe* az *Ausztria II.* aknához a szállítás körül elfoglalt munkások védelmére katonaságot küldtek ki. *Brüxben* tegnap 108, *Aussigban* 37 vagon közzenet hoztak föl. *Brüxben* a helyzet változatlan.

Dux, február 1. Tegnap az itteni bányakerületben 81 kocsi szénét bányásztak. Eddig 5311 munkás sztrájkol. Tegnap itt gyűlést volt amelyen *Zeller* képviselő a hatóságokat hevesen megtámadta, a gyűlést feloszlatták.

Brüx, február 1. Tegnap mindössze 108 vagon közzenet hoztak föl. A munkások négy aknában dolgoznak, egy aknában pedig a szén felrakásával vannak elfoglalva. A sztrájkolók száma 2434.

Mährisch-Ostrau, február 1. Valamennyi henger-gyár *abbanhagyta a munkát*. Holnap még több gyár kezd meg a szüntelést a szénhiány miatt.

A sztrájkolók száma még egyre gyarapodik. Eddig 20.000 munkás áll munkálatlanul. Holnap a bányatulajdonosok konferenciát tartanak.

Teplitz, február 1. A szénben nagy a szükség, a szén ára hallatlanul emelkedett. Az itteni porcellángyár *abbanhagyta a munkát*. Több gyár követi példáját a legközelebbi napokban.

Bécs, február 1. A közegtanács elfogadott egy indítványt, mely szerint kérvényt intéznek a földmivelési minisztériumhoz a szénbányák kisajtítása és a szénbányázemek szekvesztrációja iránt, valamint kérvényt intéznek a vasúti minisztériumhoz a széntarifatételek leszállítása iránt. Elfogadtak egy vótindítványt is, melyben sürgősen felhívják a

kormányt, hogy a szénbányamunkások munkaidéjét, béréit, valamint a szénárakat is mielőbb szabályozzák. Ha a bányatulajdonosok nem engedelmesskednek a kormány rendeleteinek, akkor pénzbüntetés mellett szabadságvesztésre is ítélőssenek.

Bécs, február 1. A sztrájk még most is nagyban foglalkoztatja a mérvadó köröket. De, mint levelezőnk illetékes helyről értesül, most egy olyan újabb sztrájk kitöréséről tartanak, melynek még sokkal komolyabbak volnának a következményei, mint a szénbányász sztrájk. Attól tartanak ugyan, hogy valamennyi vasúti munkás sztrájkolni fog.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, február 1. (*Gabonaiac.*) A hangulat nem volt jobb a tegnapiánál. *Gabona* osak ártartó, rossz szintén, zab nem javult. Az idő fagy.

New York, február 1. (*Értéktőzsde.*) Váltó Londonra 4.88¼. Váltó Berlinre 95.—, Ezüst 60¼.

New York, február 1. (*Terménytőzsde.*) Zárlat *Gyapot:* New Yorkban helyben 8¼. (8.—). Márciusra 7.85. (7.71). Májusra 7.85. (7.67). New-Orleansban helyben 7.9¼. (7.9¼). — *Petroleum* Stand white New Yorkban 9.90. (9.90). Stand white Philadelphában 9.85. (9.85). Refined in Cases 11.10. (11.10). Credit Balances at Oil City 16.8. (16.8). — *Zsír:* Western steam 6.15. (6.10). Rohe és Brothers 6.35. (6.30). — *Tengeri* irányzata állandó. Márciusra —. (—). Májusra 38¾. (38¾). Júliusra —. (—). — *Buza* irányzata tartott. Piros ősi helyben 76¾. (75¾). Februárra —. (—). Márciusra 75¾. (75¾). Májusra 74¼. (74¼). Júliusra 74¼. (74¼). *Gabona* szállítási díja Liverpoolba 3¼. (3.—). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 8¾. (8¼). Márciusra 70.5. (6.80). Májusra 7.20. (6.95). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.75. (2.75). — *Cukor:* 4.—. (3¼). — *Őn:* 27.30. (28.—). — *Réz:* 16.62. (16.32). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, február 1. (*Terménytőzsde.*) Zárlat *Buza* irányzata tartott. Februárra 75¾. (—). Májusra 67¾. (69¼). — *Tengeri* irányzata állandó. Májusra 32¼. (32¾). — *Zsír:* Májusra 5.80. (5.90). Júliusra 5.92. (5.97). — *Szalonna* short clear 5.85. (5.75). — *Serfészs:* Január —. (—). Májusra 10.55. (10.67). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

N a p i r e n d.

Naptár. Péntek, február 2. — Római katolikus: Gy. sz. B. A. — Protestáns: Gy. sz. B. A. — Görögors: (január 21.) Ágnes sz. — Zsidó: Adar 3. — A nap kél 7 óra 10 perccel. — Nyugszik 4 óra 45 perccel. — A hold kél reggel 8 órakor. — Nyugszik este 8 óra 25 perccel.

A miniszterek nem fogadnak. Malonkietálok tancsestélye a Vigadóban. Angol-amerikai táncestély a Royal-szállóban. A szeszadárutáltr-tulajdonosok országos értekezlete az erszébetráosi takarékpénztárban. A magyar háztartási iskola egyesület ülése délelőtt 11 órakor az egyet helyiségeiben. A lipótvárosi kaszinó hangversenye este 9 órakor. Eötvös-emléknap a Magyar Tudomány Akadémia kistermében.

Az egyesült jótékony magyar asztaltársaságok központjának rendes közgyűlése délután 5 órakor. Nemzeti Múzeum: Régiség tára, nyitva délelőtt 9-től 1 óráig. A többi társi 1 korona belépődíj mellett megtekinthető.

Országos Képtár az Akadémiában, nyitva délelőtt 9—12-ig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig.

Közlekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig.

Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi út 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig.

Inarművészeti múzeum zárva.

As ószes könyvtárak zárva vannak.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság Kerepesi-út 20. 1. emelet. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Telefon szám 24—55. Nyilvános olvasóterem és tulajdonos-osztály Kerepesi-út 22. szám 1. emelet. Hivatalos órák 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Telefon szám 24—16. Hazai termékek állandó kiállítása. Keleti mintatár és kereskedelmörtörténeti gyűjtemény, továbbá a Házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetéség árusításokat is eszközöl) a városligeti Iparcsarnokban nyitva télen délelőtt 9—2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9-től 12 óráig és délután 2-től 5-ig, vagy 6-ig. — A magyar kir. kereskedelmi muzeum külföldi kirendeltségeinek vezetőségével megbízott üzletvezetéség V. Váci-körút 32. szám.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folles Caprice. VI. Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Budapest kávéház. Andrassy-ut. Naponta Banda Marei és fal hangversenye.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Páris szálloda. Váci-körút. Éttormok. Elogans kávéház. Látványosság: Bachus-pince.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kávépénztár.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetés). Újonnan berendezett fényes étterem.

Ehm János éttermeiben (esetűl Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Naponta kitűnő cigányzene.

Futner-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferők híres szőlíták hangversenye.

KÜLÖNFÉLÉK.

Dunántúli népköltészet.

A Magyar Néprajzi Társaság értesítője, a dr. Munkácsi Bernát és dr. Sebestyén Gyula szerkesztésében megjelenő *Etnographia* rovatot nyitott *Népköltészet* címmel. A mostani számban néhány igen szép dalt közöl abból a dunántúli népköltési gyűjteményből, amelyet dr. Sebestyén Gyula most állít össze.

A következőkben közlünk néhány erőteljes, szép költői termékét a Dunántúl néphénel:

Fujdogál a szellő . . .

„Fujdogál a szellő
A Nájgebáji felől,
Rossz híreket hallok
Az én fiam felől . . .”

A tizenegyedik
Nevemet olvassa,
A tizenkettedik
Rám a törvényt szabja.”

„Ne csodálkozz, anyám,
Hogy én sárga vagyok:
Kilenc esztendője,
Hogy én itt hervadok.

„Hallottam, hallottam,
Voltam is már benne,
Verje meg az isten,
Aki építette.

Hallottad-e hírt
Híres Nájgebájnak?
Hát a benne lévő
Sötét ársítomnak?

Nagy a kerítése,
Magos az ablaka,
De sok édes anya
Sirdogál alatta.”

Nájgebáji urak
Tizenketten vannak,
Mind a tizenketten
Rólam tanácskoznak.

„Ne sírj anyám, ne sírj,
Így kell ennek lenni,
Minden nemetségben
Kell egy rossznak lenni.”

(Baria-Szabó István gyűjtése, Hencse Somogygye.)

Bordalok.

Ma van Jakabnap,
Bort iszik a pap

Ha iszik a pap,
Iszik, mint a csap.

Iszik, mint a csap:
De csak hogyha kap.

(Barcs, Somogygye.)

Tízét fütött az óra
Hipp, hipp, hopp.
Beharangoztat a pap
Délég az istent kéri,
Délután a bort mérí
Hipp, hipp, hopp.
Seprű, korsó, vasvella —
Ez is mingyár egy nóta.

(Sebestyén Izabella gyűjtése. Kup, Veszprémmegy.)

Az én rózsám . . .

Az én rózsám kis gunyhója
Többet ér, mint Buda vára.
Ragyogó csillagom, galambom!

Buda vára az országó,
De a gunyhó a rózsámé.
Ragyogó csillagom, galambom!

Az én rózsám kökény szeme
Többet ér, mint Zalamegye.
Ragyogó csillagom, galambom!
Zalamegye az uraké,
De a rózsám csak magamé.
Ragyogó csillagom, galambom!

(Zala-Szent-Gróth, Zalamegye.)

† A walesi herceg emlékiratai. A walesi herceg, hir szerint, anyja példájára, memoárokat ír és pedig napló alakjában. Művét gyermekeinek akarja szentelni. Ebből a műből tehát hiányozni fog ama sok kaland, amellyel a walesi herceg élete, mint mondják, tele van.

† Egy hercegnő vallomása. Érdekes harc folyik most Madridban egy hercegnői címért. Vasósgos regény. Don Enrique de Bourbon, a Montpensier herceggel vivott párbaiban elesett sevillai herceg fia, aki testvére volt Assisi Ferencnek, Josefina Paradeal, egy argelési fiatal spanyol hölgygyel viszonyt folytatott, amelyből egy Mária Lujza nevű leány született 1868-ban, akit az apja elismert. Miután 1870-ben a sevillai herceg meghalt, fia és örökösé Don Enrique elvette Josefina Paradeot és ezzel törvénytörést követett el. 1880-ban a hercegi párnak ismét lánya született, Márta, és öt évvel később még egy lány, Enriqueta, a hercegi cím azonban Enrique sevillai hercegné 1894-ben történt halála után legidősebb lányára szállott, aki két héttel apja halála után férjhez ment Londonban Don Juan de Monelus y Cabanellashoz. Ennek a sietve kötött házasságnak az oka abban a gyűlöletben rejlett, amellyel az özvegy hercegné, született Josefina Parade elsőszülött lánya iránt viseltetett, s amely ellen a fiatal leány a házasságban keresett menedéket. Miután a hercegné így meghusztalva látta azt a tervét, hogy Mária Lujzát a kolostorba juttassa, pört indított ellene, hogy megfoszssa a sevillai hercegnői címtől, hogy ezt második leányának biztosítsa. A vád alapja az volt, hogy ez a cím Mária Lujzát nem illeti meg, mert ő nem a meghalt hercegné a leánya, hanem másnak a gyermeke és nem 1868-ban született Madridban, hanem 1868-ban Párisban. Ennek az anyai kijelentésnek az alapján rövidesen megvonta a legidősebb leánytól a hercegnői cím viselésének a jogát. Ez ellen az ítélet ellen az eddigi hercegnő fölébbzést nyújtott be.

† Két főkonzul. Amerikának nincs szerencséje kopenhágai képviselőivel. A volt főkonzul, mr. Ryder nagy botrányokat idézett elő extravagáns viselkedésével. Kopenhága egyik legelőkelőbb vendéglőjében, ahol minden nap reggelizett, észrevették a pincérek,

hogy az ezüst kanalak el-elűnedeznek a főkonzul ur reggelizése után. Kések és villák hasonlóképpen tűntek el, sőt sütemények is a kosárkákból. Egy előkelő olvasó egyesületben, ahol Ryder naponként megjelent, sok drága könyv veszett el, s mint később kitudt, mr. Ryder kezén. A főkonzul ur kleptomániában szenvedett. A kormányra végül haza hitta. A mostani amerikai főkonzul mr. Ingersoll, más hasonló betegségben szenved, a dipszomániában. Néha féltelmes rohamai vannak, s akkor mint beszámíthatatlant kell tekinteni. Így nemrégiben beállított egy szerkesztőségbe Kopenhágában és revolverrel a kezében azt követelte, hogy adjanak neki elégtételt egy cikkért, amely neki nem tetszett. Egyszer pedig a konzulatusi hivatalban Blom alkonzullal olyan hevesen összeveszett, hogy megölésével fenyegette. Az alkonzul az amerikai követnél tett panaszt és most már valószínűleg Ingersoll urat is visszahívják.

† Telefon-óra. Mougeot a posta és a táviróügyek minisztere megbízásából a francia elektrotechnikusok vizsgálat alá vettek egy találmányt, amelynek alkalmazása az egész telefonterületet megváltoztatná. A találmány neve: a telefon-óra. Ha a telefonhoz ezt az órát hozzákapsolják, akkor minden három pernyi beszélgetés után az óra egyet ugrik és így a hónap végén konstatálni lehet a telefon használatának idejét. Ha ez a találmány beválik, akkor Mougeot alkalmazni fogja az összes telefontörök készülékéhez. A telefont ezután már nem lehet majd bérelni. Mindenki annyit fizet készülékeért, amennyi ideig használta. A közel jövőben tehát a párisi lakásokban a gáz-órán kívül, még egy telefon-óra is lesz.

† Patikárusnők. Oroszországban egy évtized alatt nagyon megnövekedett a női gyógyszerészek száma, úgy, hogy jelenleg már komoly vetélytársaik is a férfiaknak ezen a téren. Vannak olyan gyógyszerésztárak, ahol férfiak és nők is dolgoznak. Akár állami, akár községi, akár magángyógyásztár legyen a nők ugyanolyan joggal pályázhatnak mindegyikre, mint a férfiak. Legújában még többet akarnak az orosz nők. Azt szeretnék, ha a gyógyszerésztárakban csak női személyzetet alkalmaznának. Az új elv táborá veszedelmesen növekszik. A legtöbb oroszországi nagyvárosban, mint Péterváron, Moszkvában, és Kiebben, már sok olyan gyógyszerésztár van, ahol kizárólagosan nőket alkalmaznak. Sok női gyógyszerész már tizenöt évi gyógyszerészeti működésének jubileumát is megünneplelte. Segítő-egyesület is alakították már, amely a beteg nőgyógyásztereknek és hátramaradottainak rendelkezésére áll. A közönség szívesebben látogatja a szoknyás patikárusokat, az orvosok szívesebben írják az ilyen patikába szóló receptet.

REGÉNY.
Két huszár.

Írta: GRÓF TOLSZTOJ LEÓ.

(3)

— Mind a fogamat kiütötte! — jajgatott Saska, miközben az egyik kezével vérző orrát törülgette, a másikkal pedig a vakaródzó Blüchert cirógatta. — Mind a fogamat kiütötte Blüska! De azért ő mégis csak az én grófom és én a tűzbe mennék érte! Igen, így van ez, mert ő az én grófom! Érted te ezt Blüska? Akarsz falmi?

Miután egy pillanattal ott feküdt a földön, fölkel, enni valót adott a kutyának, aztán már egészen kijózanodva újra bement a grófjához, hogy kiszolgálja és teát hozzon neki.

— Ön egyszerűen megsért engem — szólalt meg a kavalierista félenként, ott állva a gróf előtt, aki az ágyon feküdt és lábát fölrakta az ágy elejére. — Hisz magam is régi katona vagyok és az ön bajtársa úgy szólván; mért kérne hát kölcsönt másától, én örömmel szolgálok önnek kétszáz rubellel; ennyi ugyan nincs nálam, hanem csak száz, de még ma megkaphatom a többi. Ön azért egyszerűen megsértene, gróf!

— Készönöm atyuska — mondotta a gróf és megveregette a kavalierista vállát, mivel rögtön kitalálta, micsoda viszonynak kell lennie köztük. — Készönöm. Ha így áll a dolog, akkor a bálba is elmegyünk. De mit csinálnak most? Beszélje el, mi újság a városokban? Vannak itt esinos asszonyok? És ki él itt a legdusabban? — Hát kártyázni szoktak-e?

A kavalierista elmondta, hogy a bálon egész sereg szép lány lesz, hogy Kolkov, az ujonnan megválasztott kerületi bíró, a legvígabb cimborá, csak nem csinálja „olyan egészen huszárosan”, de azért tetőtől talpig pompás fickó: hogy a válasz-

tások óta Iljuska cigánybandája játszik, hogy Stjoska énekel s hogy aznap éjjel a bál után mindannyian a marsallnál gyűlnek össze. És egy kis tisztességes játékot is össze lehet ott hozni, jelentette; egy bizonyos Luchnov, aki úgy érkezett ide, adja a bankot és Iljin, az ulánus kadét, aki a nyolcas számban lakik, nagyot sokat veszít. Ő már benne van. Minden este van játék — és mondom önnek gróf, hogy ez az Iljin kikitűnő fiú, éppenséggel nem fukar, az utolsó ingét is odaadná, ami rajta van.

— Akkor hát menjünk el oda! Lássuk, micsoda népség az! — mondotta a gróf.

— Menjünk el, menjünk el! Nagyon fog ön örülni.

II.

Iljin, az ulánuskadét csak kevéssel azelőtt ébredt fel.

Az este nyolc órakor ült le a játékhoz és tizenöt óra hosszat játszott szakadatlanul reggel tizenegy óráig.

Meglehetősen sokat veszített, de hogy mennyit, azt maga sem tudta, mert a maga pénzén kívül háromezer és ezeröttszáz rubel kincstári pénzeket is hordott magánál, s azokat már rég egybekeverte a magáéval és irtózott a pénz megszámlálásától, nehogy meggyőződjék arról, amit már sejtett, hogy tudniillik a kincstári pénzekből hiányzik már egy bizonyos összeg.

Csak félelde merült el mély kábult álomba, amelyet csak nagyon fiatal emberek ismernek igen nagy kártyaveszteségek után.

Este hat órakor, ugyanabban az időben, amikor Turbin gróf a fogadó elé hajtatott, ébredt csak fel újra és amikor köröskörül a padlón kártyákat és krétát és a szoba közepén krétával befirkált asztalokat pillantott meg, borzalommal emlékezett vissza az elmúlt estére és az utolsó kártyákra, amelyeken ötszáz rubelt veszített, de nem akart még hinni a valóságban, elövette párnája alól a pénzt és kezdte számlálni.

Az ő háromezer rubelje már oda volt, s a kincstári pénzekből harmadfelezer rubel hiányzott.

Az ulánus négy éjszakán játszott egyfolytában.

Moszkvából érkezett, ahol a kincstári pénzeket átvette.

K.-ban a postamester azzal az ürügygyel marasztalta, hogy ninesenek lovai, valójában pedig egy megállapodás volt ennek az oka, amely közte és a fogadós között fennállott, hogy tudniillik minden utast legalább egy napig visszatart.

Az ulánus, aki jókedvű volt, s éppen akkor kapott Moszkvában háromezer rubelt a szüleitől, hogy az ezredbe való belépéséhez felszerelje magát, nagyon örült, hogy néhány napot K.-ban tölthetett a választások idején és remélte, hogy ott pompás szórakozásra lesz alkalma.

Ismert a szomszédságban egy házas földbirtokost, azt meg akarta látogatni s úgy tervezte, hogy a leányainak is udvarolgat egy kisit, akkor megismerkedett vele a kavalierista s még aznap minden gonosz szándék nélkül a nagy teremben összehozta őt az ismerőseivel, Luchnovval és más játékosokkal.

Attól kezdve az ulánus mindig a játékosztalnál ült, nem látogatta meg földbirtokos barátját, nem tudakozódott többé lovak felől és négy napig ki sem mozdult a szobájából.

Miután felöltözött és teát ivott, oda lépett az ablakhoz.

Egy kis mozgás kellett neki, hogy elzavarja magától a játék kellemetlen emlékeit, amelyek megrohanták.

Magára vetette a köpenyét és az utcán termett.

A nap már lebukott a vörös tetős fehér házak mögött; már esteledett. A levegő langyos volt. A piszkos utcákra nagy foszlányokban esőndösen hullott le az esős hó.

(Folytatása következik.)

— Az igazság ellen. Georges Clémenceau, az *Aurore* volt szerkesztője kiadta könyv alakban cikkeit, amelyeket 1899-ben a Dreyfus-ügyről írt. Könyvének címe: *Contre la Justice* (Az igazság ellen). Ezt a címet azért választotta Clémenceau, mert könyvének minden egyes cikkében azokat támadja, azok ellen küzd, akik az igazság ellen voltak.

— Népiszkola az istállóban. Berzecio falának (Cuneo tartományban) egy népiszkolája istállóban van. Pietro Giavelli, a tanító kénytelen volt odavonulni a tanítványaival, mert a község nem gondoskodik más helyiségről. Szarvasmarhából, számarordítás közben tanítja az abc-t. Az olasz nebulók rögtönzött lócákon ülnek. Az istálló hossza tíz méter, szélessége négy méter, magassága két méter. Ebből az iskola számára jut három méter hosszú és két méter széles terület s a tanító szavát harminc tudományzómag kis berzecioi gyerek lesi. Nagyon könnyen kinálkozik ezen a helyen a szemléltető oktatás. Az A-t a számár ordításán, az U-t a számár bögésén, az E-t a kecske mekegésén lehet bemutatni. Azonkívül a beszéd- és értelemgyakorlat tanítása is meg van könnyítve a természetől, éppen azért ennek megfelelően állapították meg a tanító fizetését is. Kap az olasz nemzet derék napszámosa évenként százhusz lírát, s megengedték neki, hogy éjjeli szállást azokon a lócákon szerezzen magának, amelyeket ő maga ácsolt össze. Persze, a kis Olaszország huszonegy drága egyetemet tart fenn és így a népiszkolákra nem fordíthatja a kellő gondot.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Az Országos Iparegyesület butor és rokonipari szakosztályának Gaul Károly elnöke alatt tartott legutóbbi ülésén *Misztarka* György budapesti műhímezőgyáros tartott előadást *A hímzés Magyarországon és a külföldön* címmel. Ismertette a hímzés eredetét és történetét a géphímzéssel kapcsolatban ismertette a németországi *plauen* hímzőiskola szervezetét és a berlini ugyanevezett Lette-egyesület működését, vázolja továbbá a svájci (*St.-Gallen*) és az osztrák hímzőipar viszonyait. Hogy mennyire szükséges volna ez ipart nálunk is meghonosítani, mutatja az, hogy 1898-ban 9 millió korona értékű selyem- és pamut-hímzés, csipke, hímzett szövet és sál hozatott be hozzánk. A szakosztály nagy tetszéssel fogadta az előadást és javaslatára elhatározta, hogy *Misztarka* Györgynek a kereskedelemügyi miniszterhez állami segítséget végett benyújtott kérvényét az Iparegyesület igazgatóságának figyelmébe ajánlja.

A régi ezüst váltópénz bevétele. A pénzügyminiszter az ausztriai értékű 20, 10 és 5 krajcáros ezüstváltópénz kivételes bevételeinek engedélyező tárgyában rendeletet adott ki amelynek értelmében megengedi, hogy a váltópénztári teendőkkel megbízott állampénztárak és adóhivatalok a forgalmon kívül helyezett ausztriai értékű 20 krajcáros, 10 és 5

krajcáros ezüst váltópénzt, amelynek beváltási határideje már lejárt, egy éven belül, a névérték 50 százalékkal beválthassák.

Gazdálék Párisban. A párisi gazdakongresszus rendezésénél megbízott nemzetközi bizottság fölkerlte *Darányi* Ignác földmívelésügyi minisztert, hasonlóképpen, hogy Magyarország gazdái minél nagyobb számmal legyenek képviselve a kongresszuson. A földmívelésügyi miniszter erre felkerlte a *Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségét*, hogy a nemzetközi kongresszuson való méltó képviselőségünk céljából előkészítő bizottságot alakítson, melynek feladata volna egyrészt a kongresszuson való részvétel szervezése és előmozdítása, másrészt pedig az a kongresszus elé terjesztett kérdésekre vonatkozó válaszok előkészítése. A bizottság, melynek kiegészítésére a földmívelésügyi miniszter is három tagot küldött ki, gróf *Zselenszky* Róbert elnöklése alatt, ma délelőtt tartotta alakuló ülését a Köztelken. A bizottság *Rubinek* Gyula előadói javaslatára megállapította azoknak a munkálatoknak a tárgyát és kijelölte azokat, akiket a munkálatok megírására fel fog kérni. A kongresszuson való részvétel gyakorlati előkészítése végett a bizottság nagyobb propagandát fog kifejteni az O. M. G. E. és vidéki gazdasági egyesületek útján.

A budapesti általános villamossági részvénytársaság (VII. Kazinczy-utca 21. szám.) igazgatósága elhatározta, hogy a *világítási cölöka* fogyasztandó elektromos áramnak egységárát 20 százalékkal, azaz hectowatt óránként 10 fillérről 8 fillérré leszállítja és ezt a leszállítást a székes fővárossal kötött szerződésében megállapított áramszolgáltatási feltételek és engedmények épségben tartása mellett már ez év február 1-jével léptette életbe.

A magyar gyufa védelme. A kereskedelemügyi miniszternek tudomására jutott, hogy több külföldi gyufagyár magyar cégér alatt bocsátja forgalomba gyártmányait, s ezzel a vevő közönségben azt a hiszmet keltik, hogy magyar gyártmányt vesznek. Az ilyen visszaélések megállítása és a hazai ipar védelme szempontjából a miniszter utasította az iparhatóságokat, hogy amennyiben hasonló visszaélések tudomására jutnak, tegyék folyamatba az iparhatósági eljárást a felelős egyén ellen.

Közvetlen jegyek a szamosvölgyi vasútra. Az államvasutak igazgatósága a szamosvölgyi vasút állomásaival való közös forgalomban az eddig érvényben volt menet díj- és részletábrázlat helyett 1900. március 1-ével közvetlen személydijszabás lép életbe korona értékű átszámított, de egyébként változatlanul maradt menetdíjakkal. Ez a díjcsökkentés az államvasutak díjcsökkentés-előirólódójában (Csengeri-utca 33. sz.) 40 fillérré kapható.

A cinkárak felemelése. Prágából jelentik, hogy a magyar és osztrák cinkhengereművek kartellje a cinklemez árát métermézänkint 4 koronával felemelte.

Sorsolás. Bécsből jelentik: A *St.-Genois-sorsjegyek* mai húzásán a 100.000 koronás főnyereményt a 16460 számú sorsjegy, a 10.000 koronás második nyereményt a 47260 számú sorsjegy, a 4000 koronás harmadik nyereményt a 16935 számú sorsjegy és a 2000 koronás negyedik nyereményt az 52579 számú sorsjegy nyerte meg, *Ezer koronát* nyertek a 26390 számú és 62548 számú sorsjegyek.

Az 1860-iki sorsjegyek sorsozathúzása: 102 208 304 399 400 571 591 711 1110 1322 1356 1688 1755 1848

1864	1884	1950	2047	2093	2115	2140	2188	2218	2275
2322	2387	2457	2546	2600	2626	2756	2939	2946	2982
3255	3340	3445	3471	3641	3802	3956	3961	4124	4162
4365	4445	4474	4504	4743	5044	5059	5087	5428	5561
5573	5578	5668	5726	5742	5770	5849	6030	6060	6105
6187	6263	6268	6309	6400	6597	6629	6682	6807	7021
7043	7132	7157	7165	7699	7766	7774	7886	7900	8213
8284	8302	8395	8397	8551	8666	9079	9111	9189	9314
9321	9508	9529	9600	9736	9961	10103	10130	10130	10130
10439	10759	10786	10858	10919	11061	11061	11084	11084	11084
11134	11418	11438	11469	11475	11484	11541	11541	11541	11541
11602	11616	11681	11729	11809	11887	11901	11901	11901	11901
12012	12045	12226	12263	12282	12384	12434	12434	12434	12434
12518	12678	12689	12709	12712	12867	12870	13247	13247	13247
13278	13283	13377	13466	13486	13500	13536	13564	13564	13564
13682	18727	13021	14110	14171	14255	14275	14472	14472	14472
14620	14749	14782	14900	14938	14946	15024	15056	15056	15056
15097	15194	15377	15578	16008	16052	16062	16116	16116	16116
16190	16245	16351	16362	16368	16411	16522	16524	16524	16524
16532	16564	16565	16837	16909	17161	17267	17349	17349	17349
17387	17390	17497	17554	17673	17694	17701	17728	17728	17728
17761	17816	17859	17939	18015	18020	18156	18230	18230	18230
18354	18412	18780	18809	18975	19020	19086	19309	19309	19309
19494	19493	19600	19613	19656	19694	19701	19835	19835	19835
19870.									

Elő Leánykiképzési Egylet m. sz. Folyó évi január hóban 1284 jutalékrész irattartott be és másjutalékok fejében 38,989 korona 85 fillér fizetett ki.

Fizetésektelenségek. A bécsi *Creditorum-Verein* a következő fizetésektelenségeket jelenti: *Korufein* Testvérek cég Sopron, *Bauer József* cég Budapest, *Links Mór* kereskedő *Zsolna*, *Adler Nathan* szabó *Pozsony*, *Weil József* kereskedő Győr, *Varga János* kereskedő *Gyöngyös*, *Klein M. L.* cég *Lugos*, *Rosenbaum Lipót* cég *Karlsbad*, *Swoboda Hermann* kereskedő *Linz*, *Tannenbaum Miksa* kereskedő *Budapest* (Nagy Korona-utca 3. szám) *Reich Mór* szatócs *Budapest*, (Nefelets-utca 7. szám.) — *A Hoffmann és Kohn* kötött és kötöttül áru nagykereskedő cég, amely tizenkét év óta áll fenn a fővárosban, és mind ez ideig a legjobb hírnevet örvendett, a kedvezőtlen gazdasági viszonyok s legutóbb szenvedett nagy veszteségei következtében *fizetésektelenné* lett. Valószínű azonban, hogy a cég rövid időn belül békés uton fog kiegyezni hitelezőivel.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapest* 36,50 korona pénzben, 37.— korona áruban. *Bécsben* az iránzat valamivel gyengébb. A nyersszesz ára 39,60 korona pénzben, 40.— korona áruban.

Borjvásár. 1900. évi február hó 1-én. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvényirtaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 486 drb, leölt borju 04 db, bécsi élő borju — db, — db, horvát, növendék marha — darab, bárány élő 65 darab, leölt bárány 1146 darab. Arjegyzés azonos tételből: Arjegyzések. Belföldi élő borju 80—84 f.-ig, l. r. 83—96 f.-ig, kivételes 98 f. 1/2 kilonként, leölt borju — f.-ig, l. r. — f.-ig, kivét. 106 f. 1/2 kilonként, levonás nélkül. Bécsi leölt borju — f.-ig. Növendék marha 36—48 f.-ig kilonként. Bárány élő 14—13, leölt bárány 10—16 k., kivételes ar —, koronáj páronként. A vásár élénk volt.

Öreg asszony nem vén asszony.

(51)

— REGÉNY. —

Irla: GEROLAMO ROVETTA.

Szegény Prandinó nagyot sóhajtott; akaratlanul is a kifizetett nyolcszázötven lírára gondolt.

— Jó napot, kedves! Mit jelentsen az, hogy elhagytad a prefekturát? Tán csak nem adták ki az utadat?

Prandinó mélyen elpirult. Érezte, hogy a rajta levő könnyű kabát ilyen korán reggel nem a legmegfelelőbb ruhadarab.

E közben a lóvonat elindult és Prandinó nem felelt.

— Az ünnepély miatt jöttél vissza Vicenzából, ugy-e? — És most a nap felkeltével akarod a mulatságot befejezni? Bravó, ezt jól teszed! Most ugy-e itt maradsz megint Velencébe? Ez, látod, tetszik nekem! Istenem, milyen kár, hogy nem jöttél egy nappal korábban, még bemutatnának volna Lentz heregnőnek!

— Nagyon szépen köszönöm!

— De most éppen tegnap este utazott el, Triestbe. Nagyon sajnálta, hogy nem ismerkedhetett meg veled!

— Hát talán majd máskor, később valamikor.

— Természetesen, az magától értetődik! —

— Apropos, tudod-e a nagy újságot!

Prandinó tagadólag rázta a fejét, de érezte, hogy a szíve összeszorul, mert azt hitte, hogy Badoero az Eliza házasságára céloz. Ő szegény más újságot el sem tudott képzelni.

Badoero pedig egészen másról, arról kezdett beszélni, hogy Yamagata és Potapow párbajozni készültek ama szövitá miatt, melynek akkor, a Lidon Prandinó is részben fültauja volt. Hozzátette, hogy a békés megoldást nagyobb részt neki köszönhetik.

— Hogy két barátomat egymás ellen uszítam, nem, ez ellenkezett az én természetemmel. Inkább verekszem én tiszser, becületiszavamra. Nem lehet a mások életével játszani, nagyon is súlyos a felelősség, mert sohasem lehet tudni, hogy egy párbaj miképpen végződik. Ramolini, aki Potapow segédje volt, szintén ellenzete a párbajt. A párbaj — mondta — mindig rizikó. Végződikhet egy horzsolással, de lehetnek nagyon komoly következményei is.

— Igazságod van!

— Az ördögbe is! De még mennyire!

— Ugy-e megkaptad a leveleimet? — kérdezte Prandinó, mikor látta, hogy Badoero nem nyilatkozik a pénzre vonatkozólag.

— Levelet, töled? — Ah igen, most jut az eszembe, — szolt Badoero. Mondd csak, ugy-e bolond vagy? Kötni való bolond? Igazán érdemes volt ezért a csekélységért annyi komédiát csinálni! Megadhatd volna, ha megint Velencébe jöttél volna, egészen kényed-kedved szerint. Vagy revansot adtam volna s esetleg visszanyerted volna. Ugy-e, hogy tréfából tetted, mondd meg az igazat!

— Te azt mondtad nekem, hogy vasárnap adjam meg a pénzt, mert szükségem van rá, felelte Prandinó az ő szokott őszinteségében. Már kezdte bosszantani, hogy ezt az ügyet olyan tragikusan fogta fel.

— Bolond vagy, igazán bolond! Ha ki nem jelentet, hogy az egész csak tréfa volt, megharagszom és bosszút állok! Igen, igen, bosszút állok! Elmondom mindenkinek, hogy a *huncut nagymama* házassága elvette az eszedet. Tudod, itt Velencében Navaredo grófnőnek, — na, fiu, azért nem kell elpirulni, — csak a *huncut nagymama* volt a neve — De, mon Dieu! Ha nem sietünk, a nap előbb ér oda, mint mi, mert nem olyan udvarias, hogy várjon.

Ezt a szellemességet kissé emellett hangon mondta el Badoero, hogy a mellette ülő Emmácska is meghallhassa.

Pedig kár lett volna elkészni, mert a lát-

ványosság rendkívül szépen igérkezett. Tényérny felhőske sem mutatkozott a tiszta égen, a tenger is fenségesen nyugodt volt és a virradó hajnal utolsó ködfoszlányai is eloszlottak már.

Mikor Prandinó észrevette, hogy a part fűdőkkel telik meg, így okoskodott: Én is lemegyek, megfürdök és fürdés közben élvezem a nap keltét.

A kávéházon áthaladva, bár nem akarta magának megvallani, végtelen félelem és nyugtalanság vett rajta erőt: a terem végén, egy sarokban aludt Ramolini. Cécilia nagy kendő volt a vállára vetve. Ez minden kétséget kizárta. Céciliának valahol a közelben kellett lennie és ha ő itt volt, Eliza sem lehetett messze!

Ösztönszerűleg a Lidó felé vette útját. De alig, hogy a fahidig ért, Céciliát pillantotta meg, aki kiabálva futott a part mentén Gegio után, és üttötte, ahol csak érte.

Prandinó elszápadt, de azért erős maradt és azzal áltatta magát, hogy egy csöppet sincs felindulva.

— Milyen buta is vagyok, — morogta — homlokára csapva, és visszafordult... hisz csak ezen az uton jutok a fürdőkhöz!

Csak mikor a vízben egyedül volt és jó messzire uszott a parttól, — csak akkor érzett megkönnyebbülést. Maga elé idézte az Eliza elcsufított képét és kacagni kezdett... önmagát is kicaegta előbbi félelme miatt.

— Badoeronak igaza van! Bolond vagyok, kötni való bolond!

Aztán boldogan merült a víz alá és vigan uszált a vízben ide-oda, mint valami jókedvű halacska.

— Nekem semmi okom sincs pirulni, vagy szégyenkezni! Sőt ellenkezőleg! Ez az órnagy dolga. Neki lehet kellemetlen, ha velem találkozik, hisz ő a vőlegény. Ez világos.

A szép reggel, a friss, balzsamos levegő sokban hozzájárultak, hogy kedélyét felvidítsák és agyában ilyen megnyugtató, okos gondolatokat keltessenek a budapesti husz esztendőjének

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásár-téri vásári pénztár részvényszerűsítésének tudósítása.) Felajánlás: Vágómarhák. Magyar ökrök 1151 darab, magyar tehén 524 darab, szerbiai ökrök 847 darab, szerbiai tehén 45 db, boszniai ökrök — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 129 drb, bika 117 darab, összesen 2813 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizalmi való ökrök 56 darab, fejős tehén 137 darab, igás bivaly 18 darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökrök, legjobb minőségű 58.— K-től 62.— K-ig, kivételesen 64.— K., 100 kilónként élő súlyban, középminőség 50.— K-től 56 K-ig, silányabb minőség 44 K-től 48 K-ig. Magyar paraszmarha jobb minőségű 46 K-től 54.— K-ig, kivételesen —, K-ig, silányabb minőségű 40 K-től 44 K-ig. Tarka hizott ökrök, legjobb minőségű 58 K-től 64.— K-ig, középminőség 50 K-től 56 K-ig, silányabb minőség 44 K-től 48 K-ig. Szerb és boszniai ökrök legjobb minőségű 44 K-től 55.— K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőségű 38.— K-től 42.— K-ig, bika jobb minőségű 52.— K-től 62.— K-ig, kivételesen —, K-ig, silányabb minőségű 44.— K-től 50 K-ig. Bivaly 38 K-től 44 K-ig, kivételesen —, K. Magyar tehén 40.— koronától 54.— koronáig, kivételesen —, koronáig. Tarka tehén 42.— koronától 62.— koronáig, kivételesen — koronáig. Gazdasági marhákért: Igás ökrök elsőrendű — K-től — K-ig, kivételesen — K 100 kilónként, 700 K-től — K-ig páronként, közép — K-től — K-ig, — K-től — K-ig páronként. Hizalmi való ökrök fehér 100 kg.-ként — K-től — K-ig. Fejőstehén keresztelt színes — K-től — K-ig drbontkint, bonyhádi faj — K-től — K-ig drbontkint. Igás bivaly — K páronként. — A felhajtás vágómarhából mintegy 300 darabbal nagyobb volt, mint a múlt héten. Miután azonban a vételédv általában jobb volt, jóminőségű ára a múlt heti színvonalon tartotta magát; gyengébb minőségűek azért vannak a olcsóbban jegyezve, mert a felhajtásban igen sok jó közepes minőségű, de nagyon kevés első rendű marha volt. — Jármos ökrökből ma volt hosszabb idő óta először felhajtás, a kereslet ugyan még gyenge, de van kilátás arra, hogy a tavaszi időszak beálltával meglehetősen forgalom lesz. — Fejős tehenekre kevés vevő volt, az árak darabonként 5—10 koronával hanyatlottak.

Budapesti sertés-konzumvásár. A főrenvárosi petróleum-árakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár-árjegyzése 1900. évi jan. 31-én. Készlet 243 darab. Értékelt 1004 darab. Összesen 1247 darab. Eladott 1069 darab. Maradt 178 darab. — *Napi árak:* 120—130 kgr. súlyban 88—90 koronáig, 220—280 kgr. súlyban 88—90 koronáig, 320—380 kgr. súlyban 88—90 k-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 84—88 koronáig. Malacok 70—76 korona kilónként. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi juhvásár. (Saját tudósítók telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak 3640 darab borjut, 851 darab első sertést, 2170 darab levágott sertést, 315 darab levágott juhot, 925 darab bárányt. Árak javultak.

Bécsi szarvasmarhavásár. (Saját tudósítók telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak 3640 darab borjut, 851 darab első sertést, 2170 darab levágott sertést, 315 darab levágott juhot, 925 darab bárányt. Árak javultak.

Eladási árak: Levágott borjú 80—96 fillér, elsőrendű 98 és 1 K. 6 fillér —, kivételesen — fillér, élő borjú — fillér, legelsőrendű 1 K. 8 fillér és

minden rugalmasságával himbálódzott az enyhe, üdítő hullámok közt.

De egyszerre megint csak izgatott lett, elszápadt és olyan lassan uszott, hogy alig mozdult a helyéről, a szíve pedig nyugtalanul kezdett kalapálni.

A víz felületén két nagy sárga kalap, két nagyon ismerős sárga kalap uszott feléje.

Eliza volt vajjon? ... Vagy az örnagy? ... Igen! ... Nem! ... Igen! ... Terringtetét! csakugyan, ők voltak, mind a ketten! ...

Mibez fogjon? Prandino mindenét odaadta volna, hogy ebben a pillanatban másutt lehessen.

Megfordulnia már nem lehetett! ... Fel-tétlenül meglátták, az örnagy már fixirozta is és Eliza ... Eliza mosolygott; mosolygott nagy, ábrándos szemével, félig nyitott ajkával! Mit tegyen? ... Találkozzék vele? ... Ujra lássa? ... Hogy talán megszeresse újra? Oh nem! ... Soha! ... Sohasem! ...

Egyetlen hatalmas lökessel alámerült, karjainak minden erejével a víz közé csapott és aztán kétségbeesett erőlködéssel fojtotta vissza lenu, a víz mélyén, a lélegzetét.

Egy pillanatra úgy érezte, mintha Eliza és az örnagy a feje fölött usznának tova; aztán, miattat felemelkedett, a világsodó habokban az édes anyját vélte látni! ... Az anyját, aki mosolygva, boldogságtól sugárzó arccal tekint reá.

Mikor Orandino a felszínre került és szét-nézett, kebléből mély sóhaj tört ki, mely öröm-kiáltássá változott, mert se Elizát, se az örnagyot nem látta sehoh. Semmit nem látott, csak a messzeségben feltűnő háromszögletes árbcokkat, melyek mozdulatlanul, hóféhéren, mint megannyi hatyu tündökltek és ott, hol a hajnalpi aranycs-fényével vörösrre festi a hullámokat, a lassu mól-tóssággal tündöklő pompában felkelő nap tüzes korongját.

— Vége. —

1 K. 20 fillér, fiatal sertés 66—84 fillér, levágott nehéz sertés — fillér, husra hizalt sertés 84—96 fillér és — K. — fillér, zsirra hizalt sertés 80—90 fillér, elsőrendű sülős 80 és 1 K. 8 fillér, levágott juh 66—84 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillérig kilogrammonként. Bárány 13—26 korona páronként.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, február 1.

Megnyitáskor a vevők tartózkodtak a vásárlástól, melynek következtében a forgalom vonatott lett. Zárlat felé már élelnebb lett a vételédv. Fergalomba került 40.000 métermáza buza, többnyire pesti rak-tárakból, tartott árákon. Egyes telekénél az árak 5 fillérrel emelkedtek. Más gabonaneműekben a for-galom korlátolt volt. Fergalomba került 1000 méter-máza rozs és néhány vagon tengeri szilárd árákon.

Eladott:
Buza Tiszavidéki: 650 mm. 80 k. 8 K. 35 f. 1090 mm. 80 k. 8 K. 30 f. 690 mm. 79.5 k. 8 K. 30 f. 1000 mm. 79.5 és 1000 mm. 79 k. 8 K. 35 f. 500 mm. 79.5 k. 8 K. 22 1/2 f. 100 mm. 79.5 k. 8 K. 05 f. 300 mm. 79 k. 8 K. 17 1/2 f. 100 mm. 79 k. 8 K. 15 f. 100 mm. 79 k. 7 K. 95 f. 100 mm. 79.5 k. 7 K. 85 f. 1000 mm. 77.5 k. 8 K. — f. 1200 mm. 77 k. 8 K. 05 f. 100 mm. 76.5 k. 7 K. 77 1/2 f.

Pestvidéki: 200 mm. 79 k. 7 K. 80 f. (tartott), 100 mm. 78.5 k. 7 K. 85 f. 100 mm. 77.5 k. 7 K. 70 f. 1500 mm. 76.3 k. 8 K. 02 1/2 f. 200 mm. 76 k. 7 K. 65 f. 200 mm. 75.5 k. 7 K. 70 f. 200 mm. 73.5 k. 7 K. 50 f. 100 mm. 72 k. 6 K. 20 f. (nyirkos).

Dunavidéki: 1400 mm. 74 és 1200 mm. 73 k. 7 K. 42 1/2 f.
Felsőmagyarországi: 300 mm. 77 k. 7 K. 75 f.

Ujvidéki: 2680 mm. 73.6 k. 7 K. 55 f.
Bácskai: 100 mm. 75.5 k. 7 K. 80 f. 100 mm. 75.5 k. 7 K. 80 f. 100 mm. 73.8 k. 7 K. 55 f. 2500 mm. 73 k. 7 K. 57 1/2 f.

Bihari: 100 mm. 78.3 k. 7 K. 75 f.
Raktárár: 1800 mm. 79.3 k. 8 K. 17 1/2 f. 2600 mm. 79 k. 8 K. 22 1/2 f. 4300 mm. 77.3 k. 7 K. 82 1/2 f. 2000 mm. 77 k. 7 K. 82 1/2 f. 5600 mm. 76.7 k. 7 K. 95 f. 1600 mm. 76.3 k. 7 K. 70 f. 2300 mm. 74.5 k. 7 K. 70 f.

Nind 3 hónapra.
Tengeri: 200 mm. 5 K. 60 f. (öreg, fehér), 300 mm. 4 K. 95 f.
Rozs: 400 mm. 6 K. 40 f. 500 mm. 6 K. 20 f. 100 mm. 6 K. 20 f.

Készpénzfizetés mellett.
A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti ár-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza	klóss	50 kilogramm árá		klóss	50 kilogramm árá		
		K-től	K-ig		K-től	K-ig	
liszavidéki	6	75	7.46	7.00	73	7.75	8.10
		76	7.80	7.70	80	7.95	8.15
		77	7.84	7.80	81	8.	8.20
		78	7.85	7.80	82	8.	8.20
		79	7.85	7.80	83	7.75	8.
		79	7.86	7.80	84	7.85	8.05
		79	7.85	7.80	85	8.	8.20
		78	7.79	7.80	87	7.70	7.90
		78	7.73	7.40	88	7.60	8.
		77	7.46	7.5	81	7.65	8.10
		78	7.65	7.88	—	—	—
bánsági	6	76	7.74	7.80	79	7.75	7.90
		77	7.40	7.40	80	7.85	8.
		77	7.40	7.48	81	7.95	8.10
		78	7.61	7.75	—	—	—
		78	7.25	7.48	77	7.50	7.80
		74	7.30	7.80	—	—	—
		78	7.90	7.6	—	—	—
		76	7.85	7.80	—	—	—

Egyéb gabonaneműek	klóss	50 kilogramm árá		
		K-től	K-ig	
Rozs	uj elsőrendű	—	6.55	6.85
	uj másodrendű	—	6.10	6.20
Arpa	uj elsőrendű	—	5.85	6.10
	uj másodrendű	—	5.45	5.65
Zab	uj elsőrendű	—	5.35	5.45
Tengeri	6 bánsági	—	4.60	4.85
	6 másodrendű	—	4.20	4.45
Repece	uj kősziszta	—	11.50	12.25
	6 bánsági	—	11.50	12.25
Kéles	—	—	6.80	6.80

A határidőszlet folyamán a következő köte-sek történtek:

Buza (1900.) áprilisra	7.77—7.74—7.77
Buza (1900.) okt.-re	7.90—7.89—7.90
Rozs áprilisra	6.44
Zab áprilisra (1900.)	5.05—5.03
Tengeri 1900. májusra	4.98—
Repece augusztusra	—

Déli egy óraker a következő záróárakat állapi-tották meg hivatalosan a tözsden:

Buza (1900.) áprilisra	7.77	penz	7.78	áru
Buza októberre (1900.)	7.91		7.92	
Rozs áprilisra (1900.)	6.44		6.45	
Rozs októberre	0.—		0.—	
Zab (1900.) áprilisra	5.06		5.07	
Tengeri (1900.) máj-ra	4.97		4.98	
Repece augusztusra	—		—	

Délután fél 5 óraker zárul:

Buza áprilisra (1900.)	7.76—7.77
Buza októberre (1900.)	7.90—7.91
Rozs áprilisra (1900.)	6.43—6.44
Rozs októberre (1900.)	0.—0.—
Zab áprilisra	5.03—5.04
Tengeri májusra 1900.	4.97—4.98
Repece augusztusra	11.75—11.85

A budapesti értéktözsde.

A mai értéktözsde csaknem változatlan lefo-lyásu volt. Az összes vezető értékek árfolyamai szük keretben mozogtak. A zárlat tartott volt

A helyi piac üzletellen volt.
A déli tözsde változatlan külföldre csaknem változatlan maradt.

A helyi értékekben kevés forgalom és tartó-zódó hangulat volt észlelhető.

Valuta és ércváltók változatlanok.
Az értéktözsde nyugodt.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 753.20—753.60. Rimamurányi vasmű-részvény 653.—655.—. Jelzá-logbank 460.50—461.— korona.

A déli tözsde változatlan.
Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 752.—753.50. Osztrák hitelrészvény 752.40—752.80. Osztrák-magyar államvasut 642.—642.—. Leszámitoló bank 500.50—501.—. Rimamurányi vasmű-részvény 650.—652.—. Közúti vasúti részvény 674.50—677.50 korona.

Fergalomba került: 4 1/2%-os magyar regale kötvény 99.85 korona árfolyammal.
Utóközde. A 4 órai zárlatkor maradt:
Osztrák hitelrészvény 752.20. Magyar hitelrész-vény 753.50. Leszámitoló bank részvény 501.—. Rimamurányi vasmű részvény 648.50. Osztrák-magyar államvasut 640.—. Közúti vasut 675.—. Városi villamos vasut 338.— korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezszerű hangulatnak megtefelelően alakultak az árak és végül a termény-üzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 36.—44.— korona, vörös aprözemű 58.—64.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánsági —, — korona, középszemű 68.—71.— korona, nagyszemű 72.—76.— korona. Disznózsír: budapesti 49.—50.— korona, vidéki —, — korona. Táblasalonna: légszáritott vidéki —, — korona, városi 4 darabos 40.—40.50 korona, 3 darabos 41.—42.— korona, füstölt 46.—46.50 korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.—15.50 korona, 120 da-rabos —, — korona, 100 darabos 20.—21.— korona, 85 darabos 28.—28.50 korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.75—14.— korona, 100 darabos 19.75—20.— korona, 85 darabos 27.—27.25 korona. Szilvaiz: szlovéniai 18.50—19.— korona, szerbiai 16.—17.— korona azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátözsde.

Bécs, február 1. (A Budapesti Napló telefon-jeleltése.) Buza tavaszra 7.91—7.90—7.92, rozs ta-vaszra 6.77—6.78, zab tavaszra 5.36—5.34, tengeri május—júniusra 5.25—5.27. Repece augusztus—szep-temberre 12.—12.10.

A bécsi értéktözsde.

Az értéktözsden a külföldi jobb irányzat az itteni spekulációra semmi befolyást nem gyakorolt, az üz-letellen maradt.

A déli tözsden sem javult az irányzat és a zár-lat is változatlanul gyenge maradt, Párisra és Ber-linre nagyon szilárd.

Bécs, február 1. (Magyar értéktözsde.) 4% arany-járadék 90.05. Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 140.50. Magyar vasúti kölesön ezüstben 99.70. Magyar keleti vasúti állami kövénny 90.50. Magyar leszámitoló és pénzügybank 125.—. Rimamurányi vasműrészvény 324.—. Magyar ko-ronajáradék 94.45. 4%-os Magyar földterem. kötvény 93.90. Magyar hitelbank részvény 188.25. Magyar nyeresémi köl-csön sorsjegy 182.25. Kassa-oderbergi vasúti részvény 91.40. Magyar kereskedelmi bank 285.50.

Bécs, február 1. (Osztrák értéktözsde zárlat.) 4 1/2% papír-járadék 99.75. 4%-os osztrák aranyjáradék 99.15. 1860-iki sorsjegy 139.—. Osztrák hitelrészvény 395.50. Angol-osztrák bank 124.25. Bécsi bankjegyzőlet 136.75. Osztrák-magyar bank 131.80. Déli vasut 25.—. Dunagőzhajózási részvény 71.90. Dohányrészvény 138.50. Császári és királyi arany 11.42. Német bankváltók 118.10. 4 1/2% ezüst járadék 98.55. Osztrák koronajáradék 98.95. 1884-iki sorsjegy 200.—. Osztrák hitelintézet részvény 335.—. Unionbank 155.50. Osztrák Länderbank 117.75. Osztrák-magyar államvasut 123.50. Elbavölgyi vasut 124.50. Alpesi bányarészvény 272.—. 20 frankos arany 19.23. Londoni váltóár 242.22. Bécsi Tramway 141.—. Az irányzat kedvtelen.

Bécs, február 1. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjeleltése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 235.—. Magyar hitelrészvény 188.25. Angol-Osztrák bank 124.—. Union bank 137.—. Länderbank 155.50. bankjegyzőlet 118.—. osztrák-magyar államvasut részvény 138.40. északnyugati vasut részv. 25.25. elbavölgyi vasut 124.75. dunagőzhajós részv. 119.—. alpesi bányarészvény 271.50. májusi járadék 99.75. osztrák koronajáradék 94.45. magyar arany. —, —, magyar koronajáradék —, —. német birodalmi márka készpénz 126.25. utimóra —, török sorsjegyek 118.10. rimamurányi vasmű —, déli vasut —, dohányrészvény —, —. Napoleon d'or 19.23. Lombard —, —.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, február 1. (Tözsdei tudósítás.) A nyugati tözsdek kedvező irányzata nyomán az itteni tözsden is ál-talában szilárd volt az irányzat. Elénk üzlet fejlődött a bányáértékek piacán, ahol nagyobb ingadozások után kül-lősen a kőszénértékek emelkedtek. Ezek közül leginkább harpeni és Laura-részvényeket kerestek. A bankértékek

még szilárdan indultak és futólagos gyöngülés után nagyobb megartották magasabb árfolyamukat. Járadékok nem igen változtak. A vasutak közül amerikaiak, nevezetesen Kanada-Pacifik-részvények, továbbá a Prine Heinrich vasút és a Dortmund-grünau vasút részvényeire fizettek magasabb árfolyamot. Hajózási részvények szintén emelkedtek kissé. Magánlétszámítások kamatláb 3/80%.

Berlin, február 1. (Zárult.) 4 1/2%-os papírjárdék 40/100 osztrák aranyjárdék 100.40. Elbavölgyi vasút 136.10. Magyar koronajárdék 90.30. Bécsi váltó 84.60. Magyar vasúti beruházási kölcsön 101.75. Alpei bányarészvény 100.20. Discont-Commandit 106.25. Általános villamosági Edison 255.00. Gelsenkircheni 208.25. Laura-kohó 270.00. 4 1/2%-os ezüstjárdék 99.00. 4% magyar aranyjárdék 99.40. Osztrák hitelrészvény 235.50. Déli vasút 27.90. Károly Lajos vasút 200.00. Orosz bankjegy 216.55. 4% orosz kölcsön 99.50. Török dohányrészvény 100.00. Olasz járdék 94.70. Magyar hitelbank 100.00. Dynamit Trust 158.75. Harpeni 220.90. Az irányzat szilárd.

Berlin, február 1. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyeszázalekos magyar aranyjárdék 90.30. Magyar koronajárdék 90.30. Osztrák hitelrészvény 234.00. Osztrák-magyar államvasút 136.25. Déli vasút 28.25. Északnyugati vasút 100.00. Elbavölgyi vasút 124.00. Orosz bankjegy középén 216.25. Buschtiehradi 100.00. Orosz bankjegy (Ultimo) Lombard 100.00.

Hamburg, február 1. (Zárult.) 4 1/2% ezüstjárdék 98.75. 1880. sorjegye 28.75. 4% osztrák aranyjárdék 100.20. Osztrák hitelrészvény 235.20. Osztrák-magyar államvasút 136.00. Olasz járdék 94.60. 4% magyar aranyjárdék 100.20. Az irányzat gyengébb.

Frankfurt, február 1. (Zárult.) 4 1/2% papírjárdék 40/100 osztrák aranyjárdék 100.55. Magyar koronajárdék 94.70. Osztrák-magyar bank 131.90. Déli vasút 27.50. Elbavölgyi vasút 124.50. Londoni váltóár 200.50. Bécsi bankgyesület 137.20. Villamos részvény 145.50. 80/100-os magyar aranykölcsön 81.70. 4 1/2%-os ezüstjárdék 98.85. 4% magyar aranyjárdék 99.40. Osztrák hitelrészvény 235.60. Osztrák-magyar államvasút 136.60. Északny. vasút 118.50. Bécsi váltóár 84.50. Párisi váltóár 814.16. Unionbank 154.00. Alpei bányarészvény 273.00. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 1. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 235.30. Osztrák-magyar államvasút 136.40. Déli vasút 28.10. Osztrák aranyjárdék 99.00. Olasz járdék 94.45. Laura-kohó 269.00. Harpeni 219.20. Discont 196.10. Alpei 100.00. Bécsi bankgyesület 137.00. Szilárd.

Páris, február 1. (Zárult.) 3% francia járdék 100.65. Olasz járdék 93.45. Osztrák-magyar államvasút 136.00. Francia törleszt. járdék 100.00. 4% magyar aranyjárdék 99.10. Török dohányrészvény 290.00. Osztrák Länderbank 100.00. 3 1/2% francia járdék 102.55. Osztrák földhitelintézet részvény 122.50. Déli vasút 28.00. Osztrák aranyjárdék 100.35. Ottomanbank 87.50. Párisi bankrészvény 109.50. Alpei bánya részvény 100.00. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 1. A sertésüzlet irányzata szilárd. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónként 400 kilogramm felüli súlyban) 84—86 fillérig. Öreg közép (párónként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) ———— krajcárig. Fialat nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) 94—97 fillérig. Fialat közép (párónként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 90—92 fillérig. Fialat könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) 88—90 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (párónként 280 kilogramm felüli súlyban) ———— krajcárig. Közép (párónként 220—280 kilogramm súlyban) ———— krajcárig. — Könnyű (párónként 220 kilogramm terjedő súlyban) ———— krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) ———— fillérig. — Közép (párónként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) ———— fillérig. — Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) ———— fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) ———— fillérig. — Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) ———— krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (párónként 260 kilogramm felüli súlyban) 90—92 fillérig. — Közép (párónként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 88—90 fillérig. — Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) 88—89 fillérig.

Sertéslétszám: 1900. január hó 30. napján volt készlet 17042 darab, 1900. január hó 31. napján felhajtott 49 darab, 1900. évi január 31. napján elszállított 136 darab, 1900. február hó 1. napjára maradt készletben 16955 darab.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, február 1.

A délkeletről benyomuló magas légnyomás a depressziót észak-keletre toltotta el, míg másrésztől a nyugati francia partokon egy új depresszió körvonalai közelkednek.

A hőmérséklet európaszerte tovább süllyedt, illetve a hőmérséklet különbségek nagyobbak lettek az éjjeli fagy terjedekése miatt.

Nálunk az idő szárazabbra fordult, a jobbára szórnyós esők csak az ország északi felére terjedtek ki és a felhőzet délkeletről fogy.

Az Alföldön tegnap zivatar vonult végig, amely helyenkint nagy sárgaság jégesővel járt. Zivartart jelentettek Zombor, Halas, Szentos és Békés-Csaba.

Küldés: Enyhe és legfeljebb az ország északi határselein csapadékos idő várható, gyenge éjjeli fagyokkal.

UTMUTATO.

Sternberg Armin és Testvére hangszergyár, cs. és kir. udv. szállítók Budapest, VII. ker. Kerepesi-ut 36) Zongora-termék Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-kört sarok) Szeged. Megjelent! MAGYAR-TILINKO-ISKOLA, melynek zongorával a tilinkón tökéletességgel és alaposan meg lehet tanulni játszani, — minden további magyarázat nélkül. Egyszermind 65 lezsebb magyar s más kedvelt darab. Ára I trt 50 kr.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvények: 10 millió korona. Tolnay Lajos, vezérigazgató; Benke Gyula. VI. Andrássy-ut 5.

Első Leánykiházasítási Egylet Budapeston, VI. ker., Teréz-kört 40—42. szám. Alapított 1863. évben. Kifizetett nárszjutalek 1892. december hó 31-ig L600,000 frt. Legelőnyösebb feltételek kiházasítási biztosításokra 300 frttól 10,000 frt-ig.

Vizállás.

Table with columns for location (Jan. febr. 1., 2.), names (Jan. febr. 1., 2.), and values. Locations include Inn Duna, Tisza, Oronova, Rodop, Herold, Szabolcs, Körös, Győr, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kiszava, Latorca, Latorca, Ung.

Advertisement for 'Specialista sérvkötőkben!' (Specialist in hernia bands). Includes an illustration of a person and text describing the product and its benefits. Contact: KELETI J., BUDAPEST, IV. ker., Koronahírcsög-utca 17.

Advertisement for 'A Magyar Országos Központi Takarékpénztár XXVIII. rendes közgyűlését' (The 28th regular assembly of the Hungarian Central Savings Bank). Includes details about the date (1900. évi február hó 17-én), location (Deák Ferenc-utca 7. szám), and a list of agenda items (Napirend).

Advertisement for 'Titkos betegségek' (Secret diseases) by Dr. FABINYI J., a specialist in venereal diseases. Includes text about the doctor's expertise and contact information (Lakas: Budapest, Erzsébet-kört 12. sz.).

Advertisement for 'Ideg- és nemi betegségek' (Nerve and venereal diseases) by Dr. Mitzger Tivadar. Includes text about the doctor's expertise in hydro-electrotherapy and contact information (Budapest, VI. ker., Teréz-kört 44. l. emelet).

Advertisement for 'Oh jaji! Távirat! Éljen!' (Oh jaji! Telegram! Live!). Includes illustrations of a man and a woman, and text about a telegram service for Eger-Mellpásztillya. Contact: Nádor-gyógytár, Budapest.

Advertisement for 'Fontos sérvbajosoknak.' (Important for hernia sufferers.) and 'SZENZACIÓALMÁNY' (Sensory). Includes an illustration of a person and text about the benefits of the product. Contact: GUMMI-különlegességekben, Budapest, Deák Ferenc-utca 10.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Péntek, 1900. február hó 2-án.

Pollini-Bianchi Bianca assz. cs. és kir. kamarané-
keső vend. fellépévé.

Hamlet.

Nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét szerzette Thomas
A. Szövegét írta Carré és Barbier. Ford. Böhm G.

Személyek:

Hamlet	Beek	Marcellus	Ney B.
Claudius	Ney D.	Horatio	Szendrői
Szellem	Kornai	Gertrud	Hilgermann
Polonius	Mihályi	Ophelia	Bianchi B.
Laertes	Kiss B.		

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1900. február hó 2-án.

D. u. 2 1/2 órakor bérleten kívül, mérsékelt helyárrakkal.

Az ég madarai.

Vigjáték 3 felvonásban. Írták Eugéne Labiche és
Delacour. Fordította Fáy J. Béla.

Személyek:

Blandinet E.	Vizvári	Blandinet F.	Ujházi
Henriette	Paulayné	Tiburce	Nádai B.
Leonce	Dezso	Aubertin	Egrosy

Este:

III. Rikárd király.

Tragédia 5 felvonásban. Írtá Shakespeare. Fordította
Szigligeti Ede.

Személyek:

IV. Eduard	Egrosy	Stanley lord	Szacsavay
Walesi herceg	Vizvári M.	Sir Richard	Körösmezői
Yorki herceg	Ligeti	Sir William	Faludi
Georges	Somló	Tirell	Ivánfi
Rikárd herc.	Gyemes	Lovel	Hetényi
Richmond	Mihályfi	Sir James	Nádai B.
Bonrbier	Latabar	Brackenbury	Mészáros
Morton	Gabányi	Lrasedet	Szacsavayé
Buckingham	Berecsenyi	Margit királyné	Jászai
Norfolk	Paulay	York hercegné	Felekiné
Hivers gr.	Dezso	Laly Anna	Hegyesi
Lord mayor	Abonyi	Clarence	Csendes

Kezdete 7 órakor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Péntek, 1900. február hó 2-án.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Péntek, 1900. február hó 2-án.

Délután 3-kor mérsékelt helyárrakkal:

Tübbinscs királyi.

Magyar népmese 3 felvonásban, 6 képben. Írtá:
Benedek Elek.

Mirkó	Bakony	Királyné	Hunyadi M.
Tübbinscs	Tapalca	Ilabakuk	Gyöngyi
Bakarsznyi	Szeleny	Háki	Haraszthy
Miklós	Fenyvesi	Gyöngyvirág	Nógrádi

Este:

Napoleon üsem.

Eredeti bohózat 3 felvonásban. Írták Gúthi Soma és
Rákosi Viktor.

Személyek:

Tállay Kálmán	Góth	Bisotka	Szerémy
Lili	Lánczy	Miska	Győző
Baráth Ödön	Tapolezai	Lizi	Pécsi
Napoleon	Hegedüs	Zsuzsi	Makróczy
Filip	Gál	Gusztó	Bárdi
Flóra	Delli E.	Narcisz	Almási
Maszák	Rónaszéki		

Kezdete 7 1/2 órakor.

FOLIES CAPRICE

Eredeti!! Ma Ujdonság!!

„Messalina.“

Előzőleg:

Die Wunderkur

és Egy karambol okai.
Továbbá fellép a kedvelt dalénekeső
Sofie Ferenczy.

Erkély incognito páholyok.
Kitűnő konyha és italok. — Mérsé-
kelt árak.

Apoid a fogaidat!

OSAN

Egy fog- vagy szájbetegséggel sem vol még képe oly gyorsan a legújabb kórk. pártfogást megnyerni, mint Ovan. Ezen kipróbált preparátum hatása anti-septikus, konzerváló, tisztító, kellemes és sajátos érzéssel bír. Minden tekintetben jóval felülmúlja az eddig ismert fogszelvényeket. Ovan egészség, szépség és fájdalommentes tartás meg-
a fogakát a legmagasabb állásig. Ovan utólagilag az szá-
mos orvosi bizonyítvánnyal leti véleményező. — Árak:
Ovan-szájkezeléshez 1.76 kor. Ovan-fogpor szalon-
székén 48 ill. Ovan-fogkefék a 60 illár.

ANTON J. CZERNY Bécs,
XVIII. Carl Ludwigstrasse 6.
Bpesti főraktár: **Török József** ügyvezetőnél Király-u. 12.
továbbá minden gyógyszerárban, drogériában és parfume-
riában. Székelyudvarhely mellett. Megrendelések oly
helyről, hol még raktár nincs, fenti égek egyikéhez írtá-
zendők. — Prospektus ingyen.

Budapest kávéház Andrassy-ut 27. sz.

a legmodernebb stylumban ujon-
nan átalakítva. Ma és mindennap
Tisztelettel

Banda Marci és fiai hangversenyez.
Rosenberg Lajos, kávéház tulajdonos.

PETÁNOVITS Metropole-szállója.

Ma **lfj. Oláh Józsi** kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss va-
este csora. A gyönyörű téli kerten kívül a mulatságok,
lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes fehérterem és
elegáns különszobák állanak a vendékek rendelkezésére.

„Páris“ szálloda Budapest.

Körülbelül 100 szoba és szalonok 1 frttól felj. Fürdőszobák és villam-
világítás, elegáns kávéház, étterem és söresarnok, Bachusz-pince, látványosság.

Haa farsang jóvoltából

olyan kellemes ösmeretséget kötöttünk, mely sa-
ját tüzhelyünk megalapítását vonja maga után,
ugy forduljunk ezen örvendés célj elérével
teljes bizalommal, szolid és jutányos lakbe-
rendezés beszerzése céljából, az egész
országban elismert

SÁRKÁNY és SCHÜTZ

butoréghoz
kárpitások és díszítők.

VII. Erzsébet-körut 12. szám,

a New-York kávéház átellenében,
mert ezen közke irveltségnek örvendő cég mindig
megbízott a beléje helyezett bizalmat s izlése
és jó berendezéseivel még növelni fogja a far-
sang okozta örömet.

Megjelent!

Iromány gyűjtemény a
bünvádi perrendtartáshoz.
A kir. járásbíróságok és
kir. törvényszékek száma-
ra. A m. kir. igazságügy-
miniszter megbízásából
összeállította:

Dr. Baumgarten Izidor.
Az iv alakú könyv tartal-
maz 165 irományt és fel-
öleli az egyszerű tanu-
désztől a nagy apparátust
mozgató esküdtársi főtár-
gyalásig minden szükséges
formuláriumot az eredeti
ivagységában. Ára beiktató
10 korona.

Megrendelhető a Budapesti
Napló kiadóhivatásában
Budapest, József-körut 18.

Haas Fülöp és Fiai

Budapest, V. kerület, Gizella-tér 1. szám

ajánlanak nagyon leszállított olcsó árakon

különléle keleti különlegességeket

u. m.: régi fegyvereket, bronce- és porcellán-vázákat,
falidíszeket, hímzéseket és különféle más régiségeket leg-
nagyobb választékban. — Szíves látogatást kérünk.

* NEW-YORK *

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Alakult 1845-ben.

Az összes nyeresemények a biztosítottak tulajdonát képezik.

Kivonat az 1898. évi üzleti jelentésből:

Aktívák összege	1.099 millió korona
Evi bevétel	227
1898-ban a biztosítottaknak kifizetett	107
1898-ban kötött új üzletek összege	760
Tiszta fölösleg 1898. végén	132

Az 1898-ban a biztosítottaknak kifizetett nyeresémosztalékok összege
14 millió koronára rugott.

A New-York a művelt világ összes országában bír főfokokkal.

Referenciák Magyarországon:
Magyar Általános Hitelbank.
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.
Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, Erzsébet-körut 9—11., New-York palota.

Sneidig egyenruhákat

készít

BLUM SANDOR

Budapest,
Váci-utca 12. szám.

Fiumei Kávéházhozatali Társaság

Fiume.

Kávé.	Tea.
4 1/2 kg. Manilla 6.07 frt.	4 1/4 kg. Csasz. kev. 1.40 frt.
4 1/2 kg. N. Cuba 6.39 frt.	4 1/4 kg. Imperial 1.60 frt.
4 1/2 kg. Modjokerto 7.87 frt.	4 1/4 kg. Ot fajta legf. tea, vegyítve 2 frt.
4 1/2 kg. Soerabaja 8.55 frt.	A tea a kávéhoz csoma- golóható.
4 1/2 kg. Pompis Kaverék Cuba, Ceylon, Menado 7.48 frt.	Minden élvámlva és bőrmentve minden más költéség nélkül, utánvétel.

Az ország legnagyobb hinyemű vállalata.
Arjegyzők ingyen.

Pilseni ösforrás.

A világhírű pilseni poigári sörfőzde gyártmánya,
Mint palacksör
a sör kiváló minősége és tiszta, gondos töltése folytán
utóérhetően. Vidékre kívánatra pasteurizálva küldet-
tik; helyben tiz palack rendelésnyél bázhoz szál-
litva. Kapható minden fűszer- és csemegeüzletben,
ugyszintén minden elsőrendű kávéházban. Közvetlen
rendelmények emzendők a vezérköpiiselethez
Budapest, IX. ker., Ranelóder-utca 4. sz.
MEZEY és TÁRSA
Telefon 58—60. Telefon 58—60.

VÉR-PIROS

faj-narancs

helyben száza 2.50, 3, 4 és 5 forint. Vidékre vasuton szállítva
egy eredeti láda 150—180 darab 4 forint 15 krajczár.

Vérpiros faj-narancs	1.75	Rum	
Vérpiros faj-narancs	1.75	Ban. finom család	1.00
Martell faj-narancs	1.40	100 darab hajó szta	1.50
Madras narancs 60 drb	2.00	Amazurum legfin. üveg	2.00
Cinca szép tartós	1.20	Fajdelni rum, angol	2.40
Alma orvosi faj	1.30	Cognac, magyar finom	1.50
Cartel, olasz 5—6 róza	1.40	Cognac, Martell Medicinal	4.00
Orszáki, 1 bordó 60 drb	1.40		
Alma orvosi faj	1.30		
Jauka rum 5 klt, üveg	5.00		
Idei burgonya máltai	1.10		
1 k. datolya tunti	0.80		
1 k. muskát datolya francia	1.30		
1 k. cukros gyümölcs	1.80		
1 k. Malaga-szőlő legkezebb	1.40		
1 k. Nalon-bonbon 1.20 és 1.60			
1 k. Cokolád-bonbon creme	1.50		
1 k. Francia mandula	1.50		
1 kg. igen finom	4.00		
1 k. Bismarck finom vegyes dől- gyümölcs kiltés Góboz.	1.40		
Cokoládé fin. vanil. fólkó	70		
1 k. Nalon-bonbon, kiltója 1.20 és 1.60			
Cinca-kegyer darabja	25.		

Kávé
Jamaika, legfinom., kiltója 1.25
Cuba-portorico, kiltója 1.40
Cuba-igen fino m. — 1.80
Cuba-Foteni legfinomabb 2.10

Tea
Cinca család tea — 1.50
Cinca kegyer tea legfin. — 2.00
Cinca kegyer tea legfin. — 1.20
Cinca kegyer tea legfin. — 1.00
Cinca kegyer tea legfin. — 1.00

PINTÉR GYULA

cs. és kir. udvari fűszerkereskedés
Budapest, IV. ker., Keoskemeti-utca 15. sz.

BUTOR részletfizetésre!

Allami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyház-
ferdek, valamint más hitelképes egyének kedvező
fizetési feltételek mellett kapnak szállár
származáru asztalos- és kárpitozott
butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz.
Sas-utca sarok, I. em.
Arjegyzőket 25 kr. levéljegy beküldése ellen bér-
mentve küld fentl cég B. osztálya. 5197

Halaku acélpatkosarok

Letomosen olcsóbb árak.
Folyton éles; oszlóképes lehetetlen.
Biztos lépés által a lovat kíméli.

Kaszab és Brener

Budapest, 6088 Váci-út 91.
Patkoló anyagok és csavar-árak gyára.

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Péntek, 1900. február hó 2-án.
Déltűn fél 3 órakor, mérsékelt helyárrakkal.
Nebántsvirág.

Énekes színmű 4 felvonásban. Írták Meilhac és A. Milaud. Fordították Evva Lajos és Rákosi Viktor. Zenéjét szerzte Hervé.

Személyek:

Flavigny	Küry K.	Színigazgató	Ujvári
Chateau	Németh	Rendező	Nagy
Champlatreux	Szirmai	Gusztáv	Delli
Celestin	Tollagi	Róbert	Szerdahelyi
Corinna	Vidorné	Loriot	Solymosi
Apácafejed.	Siposné	Lydia	Harmat

Este:

Blaha Luiza asszony mint vendég.

Kuruc furlang.

A népszínházi bizottság által 100 arannyal jutalmazott népszínmű 3 felv. dalokkal és táncokkal, Rákóczi korából. Írta ifj. Bokor J.

Személyek:

Becsényi	Kreosányi S.	Tetőny	Szirmai
Iona	Z. Bárdi G.	Bedő	Vidor
Bögözy	Németh	Böksi	Blaha L.
Tamá	Tollagi	Katica	Gazsi M.

Kezdete 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Péntek, 1900. február hó 2-án.
Déltűn 1/3 órakor mérsékelt helyárrakkal.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzte: Davidsohn Emánuel.

Személyek:

Monach	Szilágyi	Szulamit	Szegheő
Aron	Sarlai	Abigail	Rózsa Lili
Absolon	Beöthy	Cingitang	Kardos

Este:

New-York szépe.

Operette 2 felvonásban, 6 képen. Írta Hugh Morton. Fordította Salgó Ernő és Makai Emil. Zenéjét szerzte Gustave Kerker.

Személyek:

Bronson	Sziklai	Cora	Margó
Harry	Ráthonyi	Kenneth	Girőti
Kurt	Vidor	Blinky	Rózsahegy
Sulkins	Mátrai	Kissie	Rózsa L.
Twiddles	Beöthy	Fifi	Ledofsky

Kezdete 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.
Péntek, 1900. február hó 2. án.

Déltűn fél 3 órakor mérsékelt helyárrakkal.

Transvaal.

Írta György Aladár. — Hopp Ferenc és Newton eredeti felvételei után készült 35 vetített képpel.

Utána:

Magyarország.

Írta Cholnoki Jenő egy. adjut. (3 rész 108 kép). 2 színpadi díszlet.

Déltűn 1/5-kor és este 1/8-kor rendes helyárrakkal

A vas.

Kulturértelmeli látványosság 3 felv. Írta Edvi Illés Aladár, dr. Brezina Arisztid műve nyomán.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Makét nagy előadás.

Déltűn: pénztárnyitás 3-kor, kezdete 4-kor, mérsékelt helyárrak.

Este: pénztárnyitás 7-kor, kezdete 8-kor.

Mindkét előadásban fellépte az újonnan szerződött kiténő specialitásoknak.

A tólkert kávéházban déltűn 3-tól játszik Munczy Lajos zenekara.

Szenzációs! Hatásos siker!

Sennora Montero

az arragoniai szépség.

A japáni **Ganova** contorsionista.

ROYAL-csoport Olschansky komikus akrobáták.

Torakieske és Mukiese. Wilky's zene-énekes.

Donauer-len Thereses tanár ének és tánc hármás. a magnetizmus titkai.

Holnap, szombat, február 3-án, déltűn 3-kor nagy ünnepi előadás Chorini R. komikus 40 éves művészi jubileuma.

Jegyek elővételben kaphatók:

Weisz A. nagy szivartőzsdé Károly-körút 26., Szántó Mór tőzsdé Keeskeméti-utca 14., Patzik (Kertész) Lujza tőzsdé Bécsi-u. és Kristóf-tér sarok, Tőzsdé Andrassy-ut 26. és 38. szám alatt.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközölitetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárak által készítették.

VÁSZON ÉS ASZTALNEMŰ GYÁROSOK SZEPESSÉGRŐL.

Ajánlják hírneves gyártmányaikat.
FŐRAKTÁR:

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 8. szám
Harris-bazár épület.

Minden darab gyárainkból származó árut jelen

veřejjeggyel látjuk el.

Wein Károly és Társai.

VALÓDI SZEPESSÉGI VÉD-JEGY ECHT ZIPSER

!! Magyar tollal írjon minden magyar ember !!

SCHULER JÓZSEF Első magyar acélíró-toll és tollszár gyárának kiténő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmúlhatatlanok és jóságuknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyekepesek.

Különösen ajánljátok: Dánél Ernőné 544 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám, 450 szám, 155 szám, 255 szám, 1896 szám.

— Minden papírkereskedésben kapható. —

A TŰZ által sérült áruk

végleges kiárúsítása február hó 28-ig tart.

Az égéstől kevésbé sérült rumburgi és irlandi vásznak végenként, a jobban sérültekből — az égett részek kivágása után — visszamaradt sértetlen részek 5-8 és 10 méteres maradvékokban kerülnek eladásra.

Az üzlet március elején teljesen újjá alakittatik át s ez idő után egészen friss áruk állanak a t. vásárló közönség rendelkezésére.

Üzletem bejárata az átalakítás után nem mint eddig az Erzsébet-téri oldalon, hanem a Bécsi-utca felől lesz.

Kiváló tisztelettel

Preisach Vilmos

Neurath Adolf veje

V., Erzsébet-tér 7. V., Bécsi-utca 9.

STANDARD életbiztosító-társaság Edinburghban (Angolhon.)

Alapítottatt 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest, V., Fürdő-utca 4.

Évi bevétel.	25,000,000
Kiutalt nyereséményrészek	150,000,000
Vagyon	222,000,000
Halálesetek folytán kifizetve	460,000,000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság Alacsony díjak. Szabad vilámkötvények. Kötvények érvényben tartása díjmentes elmulasztásánál Tökéletes és előre megállapított visszaváltási ték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborúbiztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

Mégis
csak legjobb a
KÁVÉ és TEA
közvetlen a tengeri hajóról,
FIUMÉBÓL.
FRATELLI DEISINGER cégtől.
A szétküldés 5 kg-os zsákokban is.
Arjegyzők bérmentve.

**DUPLA
MALKÁSOR**

Szent-István védjeggyel
A KÖBÁNYAI
POLGÁRI SERFŐZŐ R.-T.
gyártmánya, a legkellemesebb üdítő ital.

Ajánlják: Dr. Angyán, dr. Elischer, dr. Herczel, dr. Kétil, dr. Korányi, dr. Laufenauer és dr. Liebmann egyetemi tanár urak.

Hatásos szer vérzegényesség, idegesség, emésztési zavarok, almatlanság és gyöngesség ellen, továbbá ajánlva van lábbadozóknak és különösen szoptató nőknek

Kapható Budapesten minden fűszer- és csomagüzletben. A vidékre a sörfőzde maga szállítja.

Budapesti árak: — a fogyasztási adóval együtt — egy nagy palack (palack nélküli) 25 kr., egy kis palack 20 kr. — Vidéki árak: a fogyasztási adóval együtt — a köbányai állomás — egy rekesz 30 nagy palack 7 frt 50 kr., hetés a rekeszt és palackokért 3 frt 30 kr., összesen 10 frt 50 kr., egy rekesz 30 kis palack 6 frt, hetés a rekeszt és palackokért 3 frt, összesen 9 frt. A betétet visszaszolgáltatni, ha a rekeszek és palackok jókarban és faramatra három hónapban belül elűnkre visszaküldetnek.

Ezen sör hónapokig eltartható.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAP **PAP** **PAP**

1 szeszeltető vasgép 3	1 acél sodrony egybetét 5.-
1 matraccal 10.-	1 tengerifű fejzárkos 1.-
1 drb rouge paplan 1.70	1 levartott szalmazsák 2.30
1 caochim paplan 2.50	1 matrac 2.30
1 satin caochim paplan 2.50	1 Crinde Afrique matrac 4.50
1 atlasz caochim paplan 4.50	1 lőzde 15.-
1 atlasz selyem paplan 7.50	1 párnázott ruganyos matrac 10.-
1 fedorati sely. paplan 12.-	1 nagy szoba szőnyeg 200/300 2.50
1 10 vászon agyilepedő 1.20	1 ablak tennő függöny 1.50
1 drb lezáró enfilen paplan 1.50	1 bouret agyrtető 2.50
1 drb fonalakadó pokróc 1.80	
1 drb lőzde 1.50	Futószőnyeg méterenként 25 krtól 4 frt.

GICHNER JÁNOS és TÁRSA
paplan, matrac és kárpitosru gyárosok, szőnyeg, függöny-ágy- és asztaltartó stb. nagy vá asztalokban.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.
Arjegyzőket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. Nem töltő árakat kisérelünk, vagy a pénzt visszavadjuk

Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idős megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomosillapító be-dörzsöléséknél alkalmazható közzvényneél, csúznál, tagszaggatásnál és meghibásodásnál és az orvosok által beörzsölésekre is mindig gyakorlatban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerboltban készletben van; fő rak tár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisbortéka utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget "Horgony" védjeggyel és Richter-éregjeggyel nékül mit nem valódi utasítva vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállítók.

Minden azo egysseri beiktatasa peti...

APRO HIRDETÉSEK

A hirdetoekre dijmentesen ad felvilagositast...

Levalbeli tudakozodásra ingyen adunk felvilagositast, csak a valaszra szohsges helyeget kell mellékelni.

APRO HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLO részere a kiadohivatalban Jozsef-kort 18.

valamint a kovetkezo oahany-tuzsekben: Breuer neverek, Teréz-kort...

Nemessek-fele tuzsde Palfi-ter. Benda Jozsefné, Andrássy-ut 30.

Schwartz hirdetési iroda Marokkó-utca 2. Sopronyi V. donany-nagy-tuzsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsou Miksáné, Andrássy-ut 38. Szántó Mór tuzsdejében, Kecskométi-utca 14.

Woltzenfeld Jakab, Király-utca 1. Nagymama 21. Kivant levlé pénteken Andrássy-uti postán lesz. 2754

Bohém asszony, levele van kivant helyen. Találhatott az ÜHÖ-nton egy fehér agár, sarga foltoz. Tulajdonosa a kiadohivatalban megduadja a talalo cimét.

Budapest-kavéház, Andrássy-uti oldal. Szóke, fekete ruhás. Kérdi megismerkedés hol lehetséges? Jelge „Banda”.

Csendes boldogság. Levele van a „Havasi gyopár”-tól. 5687

New-York. Kérem ama hájos hölgyet, kinek szemlén este e lapot mutatnam, ismerkedés le hetséges-e? Levelet kérek: „Alfa” alatt e lap kiadohijába.

Aranyos Rózám! Türelmetlenül várom, számítok biztos ígéretekre. Csókol szászcszeres a te öröklé imléd - d.

Hölgyeim. Oly csinosabb özvegyet vagy éltesebb leányt keresek, ki hajlandó volna egy házasságban csalo-cóit intelligens magánhivatalnokkal, ki már 8 év óta külvonra él nevelő, házassági célból kíván megismerkedni. Évi jövedelmem 5000 korona és ugyanannyi hozományra relikciók, azok kik a válogatott szükséges öszegget rendelkezésemre adják, előnyben részesülnek. Ajánlatok „Csendes boldogság” jelge alatt e lap kiadohivatalához intézendők. 2750

Házasodni Ohajt egy csinos, fiatal, jó családból való állami (uniformis) hivatalnok. Jelenlegi fizetése ugyan csak 2400 korona, ellenben előléptetés már legközelebb várható. Azon t szülők vagy gyámok, kik ezen már nem szokatlan uton valam érintkezni óhajtának, teljes biztaltelt kéretnék, vagy arcképeket, (melyeket becsületeszáradszármarzatok) vagy leveleket „C-ky” jelge alatt e lap kiadohivatalához küldeni. 2751

Postabélyeget 1890. évből való 1 frtosat használtatam veszek 5-10 obot. Cim a kiadohivatalban. 2749

Szenzációs talál-mányhoz négysszer forintal társ kerestetik. Cim a kiadohivatalban. 5643

Igen egyszerű, befektetést nem igénylő találmány eladó. Főleg asztalok, építvállalkozók számára alkalmas. A találmány oly természeti, hogy könnyen megszerelhető hozzá a hatóságok ajánlása, mert régen érzett és sokszor hangzatosított szülkeletnek tesz eleget. A feltaláló kész volna esetleg közös nyereségre dolgozni a vállalkozóval. Reflektánsok címei keretnek „Találmány” jelző alatt e lap kiadohivatalába. 2746

Több évi gyakorlati bíró önálló mérlegképes könyvvelő, ki tökéletes magyar-német levelező, azonkívül sokoldalú szakmákkal bír és kitűnő referenciákkal rendelkezik, keres helyben vagy vidéken megfelelő alkalmazást. Szíves ajánlatokat „Bilanz-Routine” alatt a kiadohivatalba kérektnék. 2736

Fiatall üzletvezető (kereskedő) nőiüni óhajtt, oly jó családból való ízr. nőt keres, kinek 6000 korona hozománya van, hogy az általa 6 év óta kezelt üzletet átvenesse. Leveletet „Boldog házasság” címen e lap kiadohivatala továbbít. 2741

Latin-, matthesis-, fizikából, valamint a gimnázium összes tárgyaiból érettségire, pont- és magánvizsgákra felelősség mellett előkészíték. Cim a kiadohivatalban. 5665

Angol tanított vagy tanítónő keresek. Ajánlatot „Dr. Juris” cím alatt e lap kiadohivatalába kérek. 2757

Wanted an American or English lady who has patience to teach and amuse a little girl of three for the day. Letters per English Lady to the office.

3000 korona övadékkal rendelkező, intelligens fiatal ember könyvvelő vagy pénzügyi-alkalmazást keres, elsőrendű referenciákkal rendelkezik. Cim a kiadohivatalban. 2747

Könyvelőné, ki hosszabb ideig nagy cégeknel volt alkalmazva s kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, állást keres. Cim a kiadohivatalban. 2742

Kereskedelmi iskolát végzett könyvelőné, ki a könyvelést egy nagyobb üzletben önállóan végezte, kitűnő irással bír állást keres. Cim a kiadohivatalban. 2705

Előkelő családnl a Kerepesi-ut és Múzeum-kört közelében, distingvált hölgy részére csinosan burgozott szoba, esetleg teljes ellátással is azonnal kiadó. Cim a kiadohivatalban. 2743

Övadékképes 20 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézet hivatalnok, mintpénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérek „3000-3000 korona.” 2723

Bármily foglalkozást kívánál erőteljes fiatal ember. Cim a kiadohivatalban. 2728

Irodaszolgai vagy portási állást keres egy 29 éves erőteljes fiatal ember, ki ily minőségben már több évig alkalmazva volt, a fővárosba 15 éve van és nagy ismeretességgel s legkitűnőbb bizonyítványokkal bír. Cime a kiadohivatalban. 2699

Kossuth Lajos életnagyságu kitűnő mellképe (közfestés) díszes aranyozott keretben 60 frtért eladó. Megtekinthető e lap kiadohivatalában. 2685

Okl. ízr. tanító, ki a héberben is jártas, gyenge tehetségű gyermekeket sikerrel oktalt, még néhány szabad órával rendelkezik. Szíves megkereséseket „Tanító 30.” jelgére kiadohivatalba kérek. 2718

Házmesternek ajánlok egy jelenleg is oly minőségben levő tisztességes egyén. Cime megtudható a kiadohivatalban. 2712

Egy jó meneteltű tejcsarnok kisebb lakással és gázvilágítással 25 kr. napi kiadás mellett, olutársát végett 120 frtért azonnal eladó. Cim a kiadohivatalban. 2739

Ügyes vasalónő ajánlók házakhoz. Cim a kiadohivatalban. 2745

Egy nagyobb lap expeditora keres havi, heti lap vagy folyóiratnál beosztást. Cim a kiadohivatalban. 2737

Hévesmegyében, pusztára 40-50 év közötti munkabíró nő keresetnek, ki a háztartásban jártas, jól íz és megbízható legren. Cim a kiadohivatalban. 5664

50000 korona 2-3évsörndű házra, 11-12 tételeire kölcsön adatik. Ajánlatokat „B. S.” jelge alatt a kiadohivatalba elfogad.

Az angyalföldi rendező-pályaudvar mellett egy saroktelek 376/01 ölcson eladó. Cim a kiadohivatalba. 2744

Megveszem az „Universum” és „Gartenlaube” mult évi folyamait. Cim a kiadohivatalban. 2730

Jókai 100 kötetes nemzeti díszkiadását, „Pallas Lexikont”, „Millennárius Magyar Nemzet” és a „Nagy Képes Világátértnelmet”, díszműveket oieső havi részletek lehet beszerezni. Ajánlatokat „Oieső részlet” címen a kiadohivatal továbbít. 5362

Kitűnő gyermekruha varródnő a nagybecsűt előkelő hölgyközönség figyelmét bátorodom ezenel felhívni, miszerint a legelőgánsabb és a legkönnyebb izlőnek megfelelő gyermekruhákat jutányosan elvállalok. Joel Mór ur gyermekruha-szalónjában évekig működtem. Cim e lap kiadohivatalban. 2754

Bolthelyiséget keresek az Erzsébet-köruton a Király-utca és Kerepesi-ut között, egy nagyobb kiskattal, esetleg egy kisebb hátsó üzlettel vagy udvari raktárral. Ajánlatokat „H. J.” jelgével e laphoz küldendők. 2713

Üzlethelyiség a főváros legelőnebb helyén azonnaliadót. Ugyanott egy kis ház eladó. Cim a kiadohivatalban.

Gyógyszertár. 7000 forint formájban, Budapesti másfél órányira, házzal együtt, család körülmények miatt eladó. Első lelt 17.000 frt. Csak is személyes jelentkezők vételnek figyelembe. Cim a kiadohivatalban. 2766

Az Andrássy-ut közvetlen közelében — egy mellék-utcaiban — egy szoba, konyha, 12 szobát tartalmazó álló éves lakás, burorova, igen olesón azonnal kiadó. Ha az illető május hónap tájában ott megmaradni óhajtana, a burorazt örök áron eladó. A burorok darabonként is eladók. Bővebbet e lap kiadohivatalban. 2765

Nevelőnőket észak-és dél németthoniak zene és nyelvismeretel, vagy a néllük, angol és francia nőket, bonneokat, óvónőket, idegen nyelvmesternőket lelkismeretesen ajánlok, magyar okleveles tanítóknak zene és nyelvismeretel, vagy a néllük sürgösen keresek Szegheóné S. Lujza Budapest, VI. ker., Dessewffy-utca 22. sz. I. em.

Első budapesti Kávémagazin szétküldeési osztálya kávé olvómolva és bérmentve. Postán utánvételt, vagy a pénz előleges beküldésével 4 1/2 kg. Kuba kávé 7.50 4 1/2 kg. Mocca kávé 7.50 4 1/2 kg. Jáva kávé 7.50 4 1/2 kg. Gyöngy kávé 7.50 1/4 kg. Csász. kevé tea 1.40 1/4 kg. Karaván tea 1.40 1/4 kg. Türlmélék tea —.90

Belák István BUDAPEST, VII. Rottenbiller-ut 4 Eladó bútorok. Legelőgánsabb kivitelű és kitűnő minőségben készített háló, ebédlő és szalonberendezések, valamint egyes buroradarak 20% al olesőbban karhatók mint hármlt mész. Szabó Ferenc és Társai Budapest, Kerepesi-ut 12. sz. (Vidékre biztosított szállítást.

Csinosan burorozott, teljesen külvőbejáratu szoba hölgynek vagy urnak február 15-re olesón kiadó. Cim a kiadohivatalban. 2740

Butor egy készpénzért, min részletfizetésre legjutányosabb Ebreutren és Fuchs testvéreknl BUDAPEST, VI., Teréz-kört 8. (Andrássy-ut közelében.)

Zálogházi cédlulak veszek. Eladók 13 latos ezüst övkészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, hálálakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközletek 138 frtől kezdve, és vászlészték mindennemű ezüst műtővő tárgyakban, arany terfláncok köllőgróval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrtök 2 frt 40 krtól, tula remon-török 6 frt. Grünberger Armin Béla örökösai Budapest, IV., Városház-ter 9. l. em. 23 Harisbazar. Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.

KÉPES levelező lapok Magyar művészek újabb alkotásai után. Finom fényvonytat. Hazai készítmény. Baditz Ottó: Vagyok olyan legény mint te. Bihari Sándor: Munka után. Innocent Ferenc: Fátvöltné. Karvaly József: Vásárna. Konek Ida: Havasi pásztortok. Margitai Tihamér: Ronót Pál históriája. Márk Lajos: Ezernyolcszázhuszban. Márk Lajos: Terefore és Szerelmi dal. Neogrády Antal: Veszett boldogság. Senyei Károly: Szökőkút, Kocskepásztor. Szemes Pál: Kása nem étel. Tolos Edg: Enygelés. Tolnay Akos: Diana és Enygelés. Vajda Zsigmond: Kedélyes birak. Vajda Zsigmond: soapy író. Neogrády Antal: Az erdő útka. Pechán József: Utols gyufa. Nádler Róbert: Alszik a baba. 20 darab ára 1 frt bérmentes küldéssel. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadohivatalban VIII. József-kört 18. szám

Sternberg Armin és Testv. os. és kir. udvari hangszergyar. Központi foraktár: Kerepesi-ut 36. Cim balmok

szép, erőteljes és csendő hanggal 35 frtől felj. 500 irtig. Külön zongora-termek: hol a leghimnovebb zongorák jutányosan beszerelhetők: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-kört sark) Zenepalota.

Uri Havelock 7 frtől, Női Havelock 9 frtől, Fiu Havelock 4 frtől, Leány Havelock 5 frtől feljebb. A legjobb csak a tirolinál

Justitz Leopold, lodenruha-specialista BECS, IX., Währingerstrasse 48. Telefon 7248. sz. A tanítók egylete házának az osztr. turista, a touring-club és számos kerépar-egylet stb. szállítja.

LODEN városi öltöny 12.-, LODEN menesikof 12.-, LODEN hajlékony 12.-, LODEN toszlika-öltöny 12.-, LODEN molnár-öltöny 10.-, LODEN sötét-öltöny 12.-, LODEN lomulak-donozok 12.-, LODEN erdőszőlő-öltöny 18.-, LODEN erdőkerülőknek 10.-, LODEN vihargallér 5.-, LODEN gamanni 2.50, LODEN vinaró-penyő 5.-, LODEN szőcskás galier 5.-, LODEN dress sapkaival minden 10.-, LODEN iskolai-öltöny 3.50, LODEN iskola-köpeny 4.-, LODEN pu-sítöny 5.-, LODEN bú felsőka-út 6.-, LODEN ur öltöny 12.-, LODEN sacco 6.-, LODEN molnár 16.-, LODEN vadászölt. 7.50, LODEN válszaka-út 9.-, LODEN köpeny 12.-, LODEN nadrág 5.-, LODEN hosszú 5.-, LODEN nadrág 4.50, LODEN rövid 10.-, LODEN felöltő 10.-, LODEN zekekabát 7.-

Justitz Leopold, lodenruha-specialista BECS, IX., Währingerstrasse 48. Telefon 7248. sz. A tanítók egylete házának az osztr. turista, a touring-club és számos kerépar-egylet stb. szállítja.

LODEN városi öltöny 12.-, LODEN menesikof 12.-, LODEN hajlékony 12.-, LODEN toszlika-öltöny 12.-, LODEN molnár-öltöny 10.-, LODEN sötét-öltöny 12.-, LODEN lomulak-donozok 12.-, LODEN erdőszőlő-öltöny 18.-, LODEN erdőkerülőknek 10.-, LODEN vihargallér 5.-, LODEN gamanni 2.50, LODEN vinaró-penyő 5.-, LODEN szőcskás galier 5.-, LODEN dress sapkaival minden 10.-, LODEN iskolai-öltöny 3.50, LODEN iskola-köpeny 4.-, LODEN pu-sítöny 5.-, LODEN bú felsőka-út 6.-, LODEN ur öltöny 12.-, LODEN sacco 6.-, LODEN molnár 16.-, LODEN vadászölt. 7.50, LODEN válszaka-út 9.-, LODEN köpeny 12.-, LODEN nadrág 5.-, LODEN hosszú 5.-, LODEN nadrág 4.50, LODEN rövid 10.-, LODEN felöltő 10.-, LODEN zekekabát 7.-

LODEN városi öltöny 12.-, LODEN menesikof 12.-, LODEN hajlékony 12.-, LODEN toszlika-öltöny 12.-, LODEN molnár-öltöny 10.-, LODEN sötét-öltöny 12.-, LODEN lomulak-donozok 12.-, LODEN erdőszőlő-öltöny 18.-, LODEN erdőkerülőknek 10.-, LODEN vihargallér 5.-, LODEN gamanni 2.50, LODEN vinaró-penyő 5.-, LODEN szőcskás galier 5.-, LODEN dress sapkaival minden 10.-, LODEN iskolai-öltöny 3.50, LODEN iskola-köpeny 4.-, LODEN pu-sítöny 5.-, LODEN bú felsőka-út 6.-, LODEN ur öltöny 12.-, LODEN sacco 6.-, LODEN molnár 16.-, LODEN vadászölt. 7.50, LODEN válszaka-út 9.-, LODEN köpeny 12.-, LODEN nadrág 5.-, LODEN hosszú 5.-, LODEN nadrág 4.50, LODEN rövid 10.-, LODEN felöltő 10.-, LODEN zekekabát 7.-

LODEN városi öltöny 12.-, LODEN menesikof 12.-, LODEN hajlékony 12.-, LODEN toszlika-öltöny 12.-, LODEN molnár-öltöny 10.-, LODEN sötét-öltöny 12.-, LODEN lomulak-donozok 12.-, LODEN erdőszőlő-öltöny 18.-, LODEN erdőkerülőknek 10.-, LODEN vihargallér 5.-, LODEN gamanni 2.50, LODEN vinaró-penyő 5.-, LODEN szőcskás galier 5.-, LODEN dress sapkaival minden 10.-, LODEN iskolai-öltöny 3.50, LODEN iskola-köpeny 4.-, LODEN pu-sítöny 5.-, LODEN bú felsőka-út 6.-, LODEN ur öltöny 12.-, LODEN sacco 6.-, LODEN molnár 16.-, LODEN vadászölt. 7.50, LODEN válszaka-út 9.-, LODEN köpeny 12.-, LODEN nadrág 5.-, LODEN hosszú 5.-, LODEN nadrág 4.50, LODEN rövid 10.-, LODEN felöltő 10.-, LODEN zekekabát 7.-

LODEN városi öltöny 12.-, LODEN menesikof 12.-, LODEN hajlékony 12.-, LODEN toszlika-öltöny 12.-, LODEN molnár-öltöny 10.-, LODEN sötét-öltöny 12.-, LODEN lomulak-donozok 12.-, LODEN erdőszőlő-öltöny 18.-, LODEN erdőkerülőknek 10.-, LODEN vihargallér 5.-, LODEN gamanni 2.50, LODEN vinaró-penyő 5.-, LODEN szőcskás galier 5.-, LODEN dress sapkaival minden 10.-, LODEN iskolai-öltöny 3.50, LODEN iskola-köpeny 4.-, LODEN pu-sítöny 5.-, LODEN bú felsőka-út 6.-, LODEN ur öltöny 12.-, LODEN sacco 6.-, LODEN molnár 16.-, LODEN vadászölt. 7.50, LODEN válszaka-út 9.-, LODEN köpeny 12.-, LODEN nadrág 5.-, LODEN hosszú 5.-, LODEN nadrág 4.50, LODEN rövid 10.-, LODEN felöltő 10.-, LODEN zekekabát 7.-

LODEN városi öltöny 12.-, LODEN menesikof 12.-, LODEN hajlékony 12.-, LODEN toszlika-öltöny 12.-, LODEN molnár-öltöny 10.-, LODEN sötét-öltöny 12.-, LODEN lomulak-donozok 12.-, LODEN erdőszőlő-öltöny 18.-, LODEN erdőkerülőknek 10.-, LODEN vihargallér 5.-, LODEN gamanni 2.50, LODEN vinaró-penyő 5.-, LODEN szőcskás galier 5.-, LODEN dress sapkaival minden 10.-, LODEN iskolai-öltöny 3.50, LODEN iskola-köpeny 4.-, LODEN pu-sítöny 5.-, LODEN bú felsőka-út 6.-, LODEN ur öltöny 12.-, LODEN sacco 6.-, LODEN molnár 16.-, LODEN vadászölt. 7.50, LODEN válszaka-út 9.-, LODEN köpeny 12.-, LODEN nadrág 5.-, LODEN hosszú 5.-, LODEN nadrág 4.50, LODEN rövid 10.-, LODEN felöltő 10.-, LODEN zekekabát 7.-

LODEN városi öltöny 12.-, LODEN menesikof 12.-, LODEN hajlékony 12.-, LODEN toszlika-öltöny 12.-, LODEN molnár-öltöny 10.-, LODEN sötét-öltöny 12.-, LODEN lomulak-donozok 12.-, LODEN erdőszőlő-öltöny 18.-, LODEN erdőkerülőknek 10.-, LODEN vihargallér 5.-, LODEN gamanni 2.50, LODEN vinaró-penyő 5.-, LODEN szőcskás galier 5.-, LODEN dress sapkaival minden 10.-, LODEN iskolai-öltöny 3.50, LODEN iskola-köpeny 4.-, LODEN pu-sítöny 5.-, LODEN bú felsőka-út 6.-, LODEN ur öltöny 12.-, LODEN sacco 6.-, LODEN molnár 16.-, LODEN vadászölt. 7.50, LODEN válszaka-út 9.-, LODEN köpeny 12.-, LODEN nadrág 5.-, LODEN hosszú 5.-, LODEN nadrág 4.50, LODEN rövid 10.-, LODEN felöltő 10.-, LODEN zekekabát 7.-

LODEN városi öltöny 12.-, LODEN menesikof 12.-, LODEN hajlékony 12.-, LODEN toszlika-öltöny 12.-, LODEN molnár-öltöny 10.-, LODEN sötét-öltöny 12.-, LODEN lomulak-donozok 12.-, LODEN erdőszőlő-öltöny 18.-, LODEN erdőkerülőknek 10.-, LODEN vihargallér 5.-, LODEN gamanni 2.50, LODEN vinaró-penyő 5.-, LODEN szőcskás galier 5.-, LODEN dress sapkaival minden 10.-, LODEN iskolai-öltöny 3.50, LODEN iskola-köpeny 4.-, LODEN pu-sítöny 5.-, LODEN bú felsőka-út 6.-, LODEN ur öltöny 12.-, LODEN sacco 6.-, LODEN molnár 16.-, LODEN vadászölt. 7.50, LODEN válszaka-út 9.-, LODEN köpeny 12.-, LODEN nadrág 5.-, LODEN hosszú 5.-, LODEN nadrág 4.50, LODEN rövid 10.-, LODEN felöltő 10.-, LODEN zekekabát 7.-

LODEN városi öltöny 12.-, LODEN menesikof 12.-, LODEN hajlékony 12.-, LODEN toszlika-öltöny 12.-, LODEN molnár-öltöny 10.-, LODEN sötét-öltöny 12.-, LODEN lomulak-donozok 12.-, LODEN erdőszőlő-öltöny 18.-, LODEN erdőkerülőknek 10.-, LODEN vihargallér 5.-, LODEN gamanni 2.50, LODEN vinaró-penyő 5.-, LODEN szőcskás galier 5.-, LODEN dress sapkaival minden 10.-, LODEN iskolai-öltöny 3.50, LODEN iskola-köpeny 4.-, LODEN pu-sítöny 5.-, LODEN bú felsőka-út 6.-, LODEN ur öltöny 12.-, LODEN sacco 6.-, LODEN molnár 16.-, LODEN vadászölt. 7.50, LODEN válszaka-út 9.-, LODEN köpeny 12.-, LODEN nadrág 5.-, LODEN hosszú 5.-, LODEN nadrág 4.50, LODEN rövid 10.-, LODEN felöltő 10.-, LODEN zekekabát 7.-

LODEN városi öltöny 12.-, LODEN menesikof 12.-, LODEN hajlékony 12.-, LODEN toszlika-öltöny 12.-, LODEN molnár-öltöny 10.-, LODEN sötét-öltöny 12.-, LODEN lomulak-donozok 12.-, LODEN erdőszőlő-öltöny 18.-, LODEN erdőkerülőknek 10.-, LODEN vihargallér 5.-, LODEN gamanni 2.50, LODEN vinaró-penyő 5.-, LODEN szőcskás galier 5.-, LODEN dress sapkaival minden 10.-, LODEN iskolai-öltöny 3.50, LODEN iskola-köpeny 4.-, LODEN pu-sítöny 5.-, LODEN bú felsőka-út 6.-, LODEN ur öltöny 12.-, LODEN sacco 6.-, LODEN molnár 16.-, LODEN vadászölt. 7.50, LODEN válszaka-út 9.-, LODEN köpeny 12.-, LODEN nadrág 5.-, LODEN hosszú 5.-, LODEN nadrág 4.50, LODEN rövid 10.-, LODEN felöltő 10.-, LODEN zekekabát 7.-

LODEN városi öltöny 12.-, LODEN menesikof 12.-, LODEN hajlékony 12.-, LODEN toszlika-öltöny 12.-, LODEN molnár-öltöny 10.-, LODEN sötét-öltöny 12.-, LODEN lomulak-donozok 12.-, LODEN erdőszőlő-öltöny 18.-, LODEN erdőkerülőknek 10.-, LODEN vihargallér 5.-, LODEN gamanni 2.50, LODEN vinaró-penyő 5.-, LODEN szőcskás galier 5.-, LODEN dress sapkaival minden 10.-, LODEN iskolai-öltöny 3.50, LODEN iskola-köpeny 4.-, LODEN pu-sítöny 5.-, LODEN bú felsőka-út 6.-, LODEN ur öltöny 12.-, LODEN sacco 6.-, LODEN molnár 16.-, LODEN vadászölt. 7.50, LODEN válszaka-út 9.-, LODEN köpeny 12.-, LODEN nadrág 5.-, LODEN hosszú 5.-, LODEN nadrág 4.50, LODEN rövid 10.-, LODEN felöltő 10.-, LODEN zekekabát 7.-

LODEN városi öltöny 12.-, LODEN menesikof 12.-, LODEN hajlékony 12.-, LODEN toszlika-öltöny 12.-, LODEN molnár-öltöny 10.-, LODEN sötét-öltöny 12.-, LODEN lomulak-donozok 12.-, LODEN erdőszőlő-öltöny 18.-, LODEN erdőkerülőknek 10.-, LODEN vihargallér 5.-, LODEN gamanni 2.50, LODEN vinaró-penyő 5.-, LODEN szőcskás galier 5.-, LODEN dress sapkaival minden 10.-, LODEN iskolai-öltöny 3.50, LODEN iskola-köpeny 4.-, LODEN pu-sítöny 5.-, LODEN bú felsőka-út 6.-, LODEN ur öltöny 12.-, LODEN sacco 6.-, LODEN molnár 16.-, LODEN vadászölt. 7.50, LODEN válszaka-út 9.-, LODEN köpeny 12.-, LODEN nadrág 5.-, LODEN hosszú 5.-, LODEN nadrág 4.50, LODEN rövid 10.-, LODEN felöltő 10.-, LODEN zekekabát 7.-

LODEN városi öltöny 12.-, LODEN menesikof 12.-, LODEN hajlékony 12.-, LODEN toszlika-öltöny 12.-, LODEN molnár-öltöny 10.-, LODEN sötét-öltöny 12.-, LODEN lomulak-donozok 12.-, LODEN erdőszőlő-öltöny 18.-, LODEN erdőkerülőknek 10.-, LODEN vihargallér 5.-, LODEN gamanni 2.50, LODEN vinaró-penyő 5.-, LODEN szőcskás galier 5.-, LODEN dress sapkaival minden 10.-, LODEN iskolai-öltöny 3.50, LODEN iskola-köpeny 4.-, LODEN pu-sítöny 5.-, LODEN bú felsőka-út 6.-, LODEN ur öltöny 12.-, LODEN sacco 6.-, LODEN molnár 16.-, LODEN vadászölt. 7.50, LODEN válszaka-út 9.-, LODEN köpeny 12.-, LODEN nadrág 5.-, LODEN hosszú 5.-, LODEN nadrág 4.50, LODEN rövid 10.-, LODEN felöltő 10.-, LODEN zekekabát 7.-

LODEN városi öltöny 12.-, LODEN menesikof 12.-, LODEN hajlékony 12.-, LODEN toszlika-öltöny 12.-, LODEN molnár-öltöny 10.-, LODEN sötét-öltöny 12.-, LODEN lomulak-donozok 12.-, LODEN erdőszőlő-öltöny 18.-, LODEN erdőkerülőknek 10.-, LODEN vihargallér 5.-, LODEN gamanni 2.50, LODEN vinaró-penyő 5.-, LODEN szőcskás galier 5.-, LODEN dress sapkaival minden 10.-, LODEN iskolai-öltöny 3.50, LODEN iskola-köpeny 4.-, LODEN pu-sítöny 5.-, LODEN bú felsőka-út 6.-, LODEN ur öltöny 12.-, LODEN sacco 6.-, LODEN molnár 16.-, LODEN vadászölt. 7.50, LODEN válszaka-út 9.-, LODEN köpeny 12.-, LODEN nadrág 5.-, LODEN hosszú 5.-, LODEN nadrág 4.50, LODEN rövid 10.-, LODEN felöltő 10.-, LODEN zekekabát 7.-

LODEN városi öltöny 12.-, LODEN menesikof 12.-, LODEN hajlékony 12.-, LODEN toszlika-öltöny 12.-, LODEN molnár-öltöny 10.-, LODEN sötét-öltöny 12.-, LODEN lomulak-donozok 12.-, LODEN erdőszőlő-öltöny 18.-, LODEN erdőkerülőknek 10.-, LODEN vihargallér 5.-, LODEN gamanni 2.50, LODEN vinaró-penyő 5.-, LODEN szőcskás galier 5.-, LODEN dress sapkaival minden 10.-, LODEN iskolai-öltöny 3.50, LODEN iskola-köpeny 4.-, LODEN pu-sítöny 5.-, LODEN bú felsőka-út 6.-, LODEN ur öltöny 12.-, LODEN sacco 6.-, LODEN molnár 16.-, LODEN vadászölt. 7.50, LODEN válszaka-út 9.-, LODEN köpeny 12.-, LODEN nadrág 5.-, LODEN hosszú 5.-, LODEN nadrág 4.50, LODEN rövid 10.-, LODEN felöltő 10.-, LODEN zekekabát 7.-

LODEN városi öltöny 12.-, LODEN menesikof 12.-, LODEN hajlékony 12.-, LODEN toszlika-öltöny 12.-, LODEN molnár-öltöny 10.-, LODEN sötét-öltöny 12.-, LODEN lomulak-donozok 12.-, LODEN erdőszőlő-öltöny 18.-, LODEN erdőkerülőknek 10.-, LODEN vihargallér 5.-, LODEN gamanni 2.50, LODEN vinaró-penyő 5.-, LODEN szőcskás galier 5.-, LODEN dress sapkaival minden 10.-, LODEN iskolai-öltöny 3.50, LODEN iskola-köpeny 4.-, LODEN pu-sítöny 5.-, LODEN bú felsőka-út 6.-, LODEN ur öltöny 12.-, LODEN sacco 6.-, LODEN molnár 16.-, LODEN vadászölt. 7.50, LODEN válszaka-út 9.-, LODEN köpeny 12.-, LODEN nadrág 5.-, LODEN hosszú 5.-, LODEN nadrág 4.50, LODEN rövid 10.-, LODEN felöltő 10.-, LODEN zekekabát 7.-

LODEN városi öltöny 12.-, LODEN menesikof 12.-, LODEN hajlékony 12.-, LODEN toszlika-öltöny 12.-, LODEN molnár-öltöny 10.-, LODEN sötét-öltöny 12.-, LODEN lomulak-donozok 12.-, LODEN erdőszőlő-öltöny 18.-